

**ÖVERSYN AV SOCIALT STÖD TILL KVINNOR,
FLICKOR OCH POJKAR
OFFER FÖR MÄNNISKOHANDEL
I SVERIGE**

Stiftelsen Kvinnoforum 2002

**EU/STOP II
Socialdepartementet**

Innehållsförteckning

Introduktion.....	3
DEL I.....	4
Intervjuundersökning bland 67 aktörer om det sociala stödet till kvinnor, flickor och pojkar offer för människohandel i Sverige.....	4
1. Bakgrund.....	4
2. Metod.....	5
3. Socialt stöd till kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking.....	6
3.1 Aktuell situation - kvinnor.....	6
3.2 Aktuell situation - flickor och pojkar.....	7
3.3 Strukturella och praktiska hinder.....	7
3.4 Behov och förslag till socialt stöd för kvinnor, flickor och pojkar utsatta för trafficking.....	8
4. Exempel på lokala, nationella och internationella initiativ.....	9
5. Slutsatser och rekommendationer.....	11
Del II.....	13
Seminarium: socialt stöd och omhändertagande av kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking/människohandel, 6 september 2002, Minnesanteckningar.....	13
1. Välkomnande.....	13
2. Översyn av projektet.....	14
3. Presentation av Kvinnoforums rapport.....	15
4. Kommentarer och diskussion.....	16
5. Rundabordssamtal med riksdagspolitiker.....	21
6. Diskussion mellan politiker och åhörare.....	23

Bilagor

- I. ”Lathund”- Översyn av organisationer och deras aktiviteter
- II. Lista över organisationer som sökts men inte ingår i översynen
- III. Intervjusvar i sin helhet per organisation
- IV. Intervjuformulär
- V. Presentation av Kvinnoforums arbete mot trafficking

1. Introduktion

Följande rapport är resultatet av Kvinnoforums arbete inom ramen för projektet ”*Information to raise awareness of the public opinion to prevent and fight the trafficking of human beings: dissemination of European approaches to care and to support for victims through seminars and web portal*”, finansierat av EU/STOP II (JAI/2001/STOP/108) och Socialdepartementet.

Rapporten består av två delar:

- Del I presenterar resultatet av en intervjuundersökning bland 67 aktörer om det sociala stödet till kvinnor, flickor och pojkar offer för människohandel i Sverige. En sammanställning presenteras med relevanta bilagor.
- Del II är minnesanteckningar från ett seminarium om resultatet av rapporten den 6 september 2002 i Kvinnoforums lokaler med 40 deltagare, därav 7 riksdagsledamöter från samtliga riksdagspartier.

Kvinnoforum ser ett stort behov av att svenska aktörer nu konkretiserar arbetet för att ge ett värdigt stöd för de kvinnor, flickor och pojkar som faller offer för människohandel i Sverige. Föreliggande rapport återspeglar de problem, och hinder som de aktörer som arbetar med frågan ser i sitt arbete samt ger förslag från desamma på hur vi i Sverige bör gå vidare. Rapporten är en bit i ett stort pussel i kampen mot människohandel och stödet för dess offer.

Kvinnoforum vill rikta ett varmt tack till alla dem som bidragit med sin tid, erfarenheter och synpunkter till genomförandet av rapporten och projektet.

Carolina J. Wennerholm
Projektledare
Stiftelsen Kvinnoforum
Oktober 2002

DEL I

Intervjuundersökning bland 67 aktörer om det sociala stödet till kvinnor, flickor och pojkar - offer för människohandel i Sverige

1. Bakgrund

Stiftelsen Kvinnoforum har blivit inbjuden av Caritas i Rom, Italien att samverka i projektet *Information to raise awareness of the public opinion to prevent and fight the trafficking of human beings: dissemination of European approaches to care and to support for victims through seminars and web portal*, finansierat av EU/STOP II (JAI/2001/STOP/108) och Socialdepartementet.

Åtta länder och organisationer samverkar i projektet:

- Latvian Gender Problem Centre, Lettland
- Asociacion de Ayuda y Prevencion de Drogopender, Spanien
- BALNE, Bulgarien
- AIDSI Tugikeskus, Estland
- Societata Romana de Televiziune, Rumänien
- Secours Catholique Caritas France - Frankrike
- Stiftelsen Kvinnoforum, Sverige
- Caritas Diocesana di Roma (samordnande)

Syftet med projektet är att kartlägga stödet och omhändertagandet av de kvinnor, flickor och pojkar som är offer¹ för trafficking² avseende såväl enskilda organisationer som myndigheter samt att diskutera behovet och strategier för att utveckla stödet för denna grupp. Resultatet av arbetet i de åtta länderna kommer att sammanställas av Caritas och presenteras i en Web-portal samt vid en internationell konferens i Rom i november 2002.

Kvinnoforum välkomnar projektet då det råder behov av särskilt stöd för kvinnor, flickor och pojkar som är offer för trafficking i Sverige. I ett svenskt perspektiv innebär projektet en möjlighet att arbeta fram ett förslag till konkret stöd för denna grupp av utsatta kvinnor och barn.

Inom ramen för projektet skall Kvinnoforum kartlägga vad det finns för verksamheter som erbjuder socialt stöd för denna grupp. Kvinnoforum har därför intervjuat relevanta aktörer om denna fråga. Inom projektets ram skall samtliga deltagande organisationer bjudas in till en workshop med enskilda organisationer, myndigheter, politiker och media för att diskutera situationen och behoven. Caritas samordnare kommer att närvara vid seminariet.

Föreliggande sammanställning av denna kartläggning presenteras på workshopen den 6 september och utgör där underlag till diskussioner. Kvinnoforum ser i rapporten även

¹ Begreppet offer används i föreliggande rapport för de kvinnor, flickor och pojkar som utsatts för människohandel/trafficking. Denna grupp är offer för organiserad brottslighet. Det fråntar icke att är aktörer i andra sammanhang och bör respekteras utifrån ett mänskligt rättighetsperspektiv.

² Begreppet trafficking översätts till svenska med människohandel. I föreliggande rapport används begreppen trafficking och människohandel omväxlande rapporten ingår i ett europeiskt samarbete. I rapporten definieras trafficking i enlighet med FN protokollet mot människohandel från 2000.

möjligheten att bidra till diskussionen om hur traffickingoffer i Sverige ska stödjas och uppmärksamma behovet av detsamma.

2. Metod

Underlaget till rapporten utgör intervjuer med av Kvinnoforum identifierade aktörer. Intervjuerna har genomförts av Sara Ålander under ledning av Carolina Wennerholm/Kvinnoforum. Intervjuerna har genomförts med 35 personer på olika organisationer och myndigheter. För vissa av dessa har intervjuer genomförts med flera olika enheter för att få en geografisk spridning samt för att få större helhetsbild av verksamheten och dessutom perspektiv både från dem som styr verksamheterna samt dem som kan möta kvinnor och barn offer för trafficking. Av intervjuerna är 26 gjorda via telefon och då har anteckningar tagits för hand, 8 har besvarats via e-post, och slutligen har en genomförts på respondentens arbetsplats. Intervjuerna har gjorts utifrån en i förväg fastställd intervjuguide, se bilaga. Per telefon har intervjuerna tagit mellan 15 och 50 minuter att genomföra. Frågorna har beaktat såväl stöd till kvinnor över 18 år samt flickor och pojkar under 18 år. En fråga har beaktat män i prostitution.

Valet av informanter har skett utifrån Kvinnoforums tidigare nätverk och kontakter. Under projektets lopp har även kontakter tillkommit. Exempel på dessa är organisationer som bedriver social verksamhet för hemlösa, vården och kyrkoverksamhet. Samtliga intervjuer med de olika organisationerna och myndigheterna redovisas i sin helhet i bilagor enligt följande:

- I ”Lathund”- Översyn av organisationer och deras aktiviteter
- II. Lista över organisationer som sökts men inte ingår i översynen
- III. Intervjusvar i sin helhet per organisation

Bland dem som sökts men inte svarat på intervjufrågorna har själva bedömt att det inte var relevant att delta³ och ytterligare några har vi trots upprepade försök inte lyckats nå. Totalt har 67 aktörer kontaktats.

I projektets början skickades e-post ut med information om projektet samt inbjudan till seminarium. Att projektet löpt under sommarmånaderna har vidare gjort det svårt att nå några av intervjupersonerna. Bortfallet har trots detta varit mycket lågt. Samtliga organisationer och myndigheter på den ursprungliga kontaktlistan har varit villiga att delta och intresserade av projektet. Endast i ett fall fann man att det inte gick att besvara frågorna på grund av att man hade för lite erfarenhet av problemet.

Rapporten fokuserar av praktiska skäl på Stockholm med några nedslag ute i landet. Detta är alltså inte en fullständig kartläggning, utan ska snarare ses som en översyn som kan indikera hur det ser ut i Sverige idag.

Informanterna har fått sig intervjuer och utkast till rapport tillsänt för granskning och korrigering.

³ Ett par av dessa organisationer uppger att de kan ha träffat eller haft kontakt med traffickingoffer i sin verksamhet, men inte med säkerhet kunnat identifiera dem som sådana.

3. Socialt stöd till kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking

3.1 Aktuell situation - kvinnor

Det sätt på vilket organisationer och myndigheter arbetar mot trafficking spänner över många områden. **Konferenser, informationspridande** och även utbildningar både inom organisationerna och för externa grupper förekommer. Dessa beskrivs utförligare i kapitel 4. Men vad kan då de som möter kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking erbjuda för stöd?

Alla organisationer är ense om att det behövs stöd för dem som utsatts för trafficking. **Vilken typ av stöd offren kan få beror på flera faktorer.** Om hotbilden gentemot dem bedöms som hög kan de komma in i **polisens skyddsverksamhet**, med ny identitet, nytt arbete mm. Generellt är dock inte detta fallet, och polisen har då kontakt med andra organisationer för att ge stöd till de drabbade. Främst gäller det **socialtjänsten**, här representerade av prostitutionsgrupperna. Kvinnor har kommit till prostitutionsgrupperna genom polisen eller genom att de själva sökt hjälp. Det socialtjänsten kan erbjuda är endast det som ingår i deras generella utbud och är inte anpassat till de speciella behov som offer för människohandel har. Det handlar om boende och möjligheter till samtal, vård och stöd om de ska vittna samt bistå dem om de åker hem. Åsikterna går dock isär om hur mycket man har mandat att göra och vilket ansvar man därmed kan ta. I Göteborg har Prostitutionsgruppen kommit överens med kommunens socialjour om att de senare tar det första ansvaret för att fallet inte skall ramlas mellan stolarna.

Migrationsverket påtalar att kvinnorna skulle kunna söka asyl varvid de får tillgång till LMA - Lagen om mottagande av asylsökande och flyktingar - under tiden ärendet utreds, och därigenom även ekonomiskt stöd och tillgång till landstingsresurser. Söker de inte asyl vistas de i Sverige illegalt och Migrationsverket har då försökt lösa situationen med polis och socialtjänst, och det är då betalningsfrågan aktualiseras. Migrationsverket tipstelefon hjälper även till med råd om vart man kan vända sig.

Flera **kvinnjourer** har haft kontakt med traffickingoffer genom att de kommit dit och fått bo tillfälligt där. SKR påpekar att de framförallt kommit i kontakt med kvinnor som blivit köpta som fruar eller au-pairer, inte till kommersiell prostitution. Det man kan erbjuda varierar, men skyddat boende, stödsamtal, och hjälp med kontakter med polis och sjukvård förekommer. Vissa uppger att de också försöker hjälpa offren få utbildning, eller hjälp att resa hem. RFSU erbjuder psykoterapi samt remitteringsmöjligheter.

Samarbetet med andra organisationer både inom och utom landet tycks vara stort. Många organisationer deltar i olika nätverk. Genom att förmedla kontakter med olika organisationer eller få information av andra aktörer i nätverken försöker man hjälpa de som utsatts. Flera intervjuade betonar att det i dagsläget rör sig om få fall. Det finns inga generella handlingsätt när det gäller stöd till traffickingoffer, utan detta varierar från fall till fall.

Många av de intervjuade påpekar att det är svårt att komma i kontakt med kvinnorna.

Många av de intervjuade anser att det är viktigt att koppla ihop trafficking och prostitution, och se att det är olika former av sexualiserat våld.

3.2 Aktuell situation - flickor och pojkar

Det är än svårare att komma i kontakt med barnen än det är med de vuxna kvinnorna. Rikskriminalpolisens rotel för särskilda objekt påträffar många barn som är utsatta för trafficking, men de finns på bilder. De finns också i kontaktannonserna. Ett fåtal offer för trafficking har varit flickor under 18 år, men ingen som deltar i undersökningen nämner något fall med flickor eller pojkar under 15 som utsatts för trafficking. Rikskriminalpolisens och migrationsverket samarbetar för att förhindra att barn blir utnyttjade och lurade. Vid fall som upptäcks av polisen eller Migrationsverket där den utsatta är under 18 år kopplas alltid socialtjänsten in. När det är ett ensamt barn som kommer till Sverige så har Socialtjänsten enligt lagen lika stort ansvar för det som för svenska barn. Prostitutionsgruppen i Göteborg har vid ett tillfälle omhändertagit en flicka under 18 år. I övrigt finns inte mycket erfarenhet av unga som utsatts för just trafficking, och därför inte heller någon handlingsplan. På Rädda Barnen har man beredskap att behandla barnen med psykoterapi.

Enligt Justitiedepartementet fick Brottsoffermyndigheten 2001 i uppdrag att inrätta ett viktimologiskt forskningsprogram. Barn som utsatts för brott har i uppdraget pekats ut som en särskilt viktig grupp att forska om. Regeringen har vidare gett Socialstyrelsen i uppdrag att bedriva ett utvecklingsarbete till stöd för socialtjänsten i dess arbete med brottsofferfrågor. Uppdraget fokuserar särskilt på utsatta barn.

Vad gäller pojkar och manlig prostitution uppger Migrationsverket att rykten om trafficking av pojkar och unga män förekommit i samband med att pojkar kommit från Östeuropa. Inget har dock kunnat bevisas.

3.3 Strukturella och praktiska hinder

Många av de intervjuade har nämnt **finansiella problem** som det allvarligaste hindret för socialt stöd för kvinnor och barn offer för trafficking. I och med att det inte finns någon tydlig ansvarsfördelning när det gäller stödet till dessa människor uppstår frågan vem som ska göra vad, och framförallt, vem ska betala? Detta har lett till diskussioner mellan polis och socialtjänst. Även bland frivilligorganisationer önskar man att man hade mer medel att utbilda specialjourer i utsatta områden.

Både socialtjänst och polis upplever att det **inte finns beredskap** för att hantera traffickingoffer i lagstiftningen. Det behövs praxis när de ska få stanna och vem som ska vara ansvarig för dem när de är här. Det hälsomässiga stödet är mycket litet, eftersom det inte finns någon organisation för det. I de fall som läkarvård behövs har man fått använda egna kontakter, och det har blivit problem med betalning. Direktiv om hur man ska ta hand om kvinnorna efterfrågas, även från frivilligorganisationerna.

Många intervjuade uppger att det är **svårt få tag i information**, att veta vart man ska vända sig när man har ett fall. Det behövs ökade kunskaper om trafficking hos myndigheter och organisationer, och även ute i samhället. Det har funnits en känsla av att trafficking inte är något som är ett problem här i Sverige. Många menar dock att detta håller på att förändras nu.

Att kvinnor utvisas ur landet ses av flera aktörer som ett problem. Många pekar på den humanitära aspekten, att eftersom det är här i Sverige som kvinnorna utnyttjas bör de även få stanna här och få hjälp och stöd, om de inte vill eller har möjlighet att återvända. Från polishåll anser man att utvisningar kan försvåra utredningarna. Offren riskerar att skickas hem innan de hunnit höras ordentligt, och de har också mindre incitament att hjälpa till vid en eventuell rättegång när de kommer att skickas hem så snart den är över. Det finns ett intresse

hos polisen för lagstöd för att behålla kvinnorna under utredningen. En av de intervjuade poliserna uppger dock att det finns en risk att det kan missbrukas i framtiden.

Det är **svårt att se och upptäcka de här kvinnorna**, ofta sker trafficking inom en sluten etnicitet, och språkförbistringar gör att det är svårt att få kontakt med dem. Uppsökande verksamhet kan enligt vissa aktörer vara en lösning på detta. Hälsoaspekten är ett bra sätt att börja en kontakt uppger en av de intervjuade.

3.4 Behov och förslag till socialt stöd för kvinnor, flickor och pojkar utsatta för trafficking

Det som tydligast efterfrågas är någon form av **kunskapscentrum** eller nätverk med kompetens vad gäller behandling av traffickingoffer, kunskap om kontakter, och mandat att påverka. Åsikterna går isär något mellan dem som förespråkar att dessa även ska ta hand om traffickingoffren direkt, och de som menar att de ska fungera som stöd för redan befintliga institutioner. Generellt kan man dock säga att det behövs en koncentration av den kunskap som finns samt en långsiktighet i arbetet. Det har också uttryckts behov av att ha en referenspunkt på länsnivå. Det är också viktigt att denna instans har samarbete och kontakter med utlandet, särskilt i de fall då de utsatta vill återvända hem. Ett förslag är det borde finnas en avsatt summa pengar ifrån vilken de som har ett ärende kan ta pengar för att bekosta sådant som stöd, hjälp och boende. Från Migrationsverkets sida vill man se ett nätverk inom vilket man kan jobba med individuella lösningar snarare än generella paket. Detta är en synpunkt som även återkommer hos flera intervjuade.

Generellt kunskapshöjande och medvetandegörande i samhället och alla instanser som möter offer för trafficking. Det finns mycket material, men det påpekas också att det är viktigt att frågan även drivs från politikerhåll, informationen måste komma från toppen och sen förmedlas ned i alla led för att det ska hända något.

Många uttrycker att det är viktigt att man i de fall där personerna utvisas ser till att de får **kontakt med organisationer** i hemlandet där de kan få stöd. Dels för att förhindra att de återigen hamnar i trafficking eller prostitution, bland annat genom att ge dem utbildning som kan leda till arbete, och dels för att de ska få behandling och stöd för att bearbeta sina upplevelser. Rikskriminalpolisen efterlyser en uppföljning av de som utvisas för att se vad som händer med dem när de återvänder.

Samarbete med andra länder är också mycket viktigt för att minska trafficking. Genom att stödja och informera kvinnorna i deras sina hemländer vill man förhindra att de blir offer för trafficking. Det är också viktigt att man tar fast förövarna och ställer dem inför rätta, för att komma tillrätta med problemet i Sverige. Polisen har sedan EU inträdet fått ett utökat samarbete med underrättelsetjänster i andra länder, vilket kan öka möjligheterna att komma åt de som organiserar trafficking. Kustbevakningen menar att ett utvecklat samarbete mellan Östersjöländernas olika gränskontrollmyndigheter bör leda till bättre kontroll av den illegala migrationen mellan länderna i området och därmed förhoppningsvis resultera i minskad trafficking inom området.

Flera myndigheter påpekar att **skyddat boende** är viktigt, där man även kan få behandling. Det bör enligt Jämställdhetsenheten på Näringsdepartementet vara mindre enheter med höga säkerhetskrav. Jämställdhetsenheten för en dialog med kommunerna för att de ska organisera skyddat boende. Brottsoffermyndigheten föreslår att socialtjänst och polis är ansvariga för

skyddat boende och behandling i kombination och att man samarbetar över kommungränserna.

Flera aktörer har nämnt vikten av **förebyggande arbete** där minskning av efterfrågan genom att män inte köper sex är centralt. Då efterfrågan försvinner så uppstår inga fler offer. Upplysningar och kampanjer där man fokuserar på männen nämns som en lösning på det. Det finns även behov av ställen där män kan söka hjälp. Flera av dem som intervjuats menar också att det är viktigt att de som arbetar med människor som är offer för trafficking har kunskaper om mäns våld mot kvinnor. Jämställdhetsenheten och Svenska Kommunförbundet har även betonat vikten av en feministisk grundsyn eller perspektiv.

Vilka möjligheter ser man då att **stödja flickor och pojkar under 18 år** som utsatts för trafficking? Många har betonat att det är mycket viktigt med **flexibla lösningar** och beredskap beroende på vilken ålder personen är i. Det går naturligtvis inte att ha samma aktiviteter för en flicka på fem år som för en som är 15. Det är också mycket viktigt att vara lyhörd och att barnet/ungdomen får extra mycket stöd då de är så sårbara. Det är viktigt att alltid ha ett **barnperspektiv**. Flera aktörer anser att man i grund och botten kan ha samma aktiviteter generellt för kvinnor och barn. Det viktiga är att kompetensen att ta hand om offer för trafficking finns samlad, men att de bör **skilja sig på individnivå** när det gäller vuxna och barn. På Rädda Barnen menar man att det är mycket viktigt med ett helhetsperspektiv när det gäller barn, att man även ser till delar som skola, hem och familj. Ett förslag är att man ska satsa mer på uppsökande verksamhet, exempelvis på flyktingförläggningar. ROKS ordförande menar att åtgärder som berör barn kan också behöva vara lite i en annan form, mer agerande, som lek och teater, och gärna i stödgrupper. Flera av de intervjuade tror också att man kan ta hand om kvinnor och barn på samma ställe. Brottsoffermyndigheten föreslår att man bör lära av kvinnohusen hur de arbetar med kvinnor och barn som utsatts för våld och sexuellt våld. Jämställdhetsenheten påpekar också att det är viktigt att flickor och pojkar inte ska behandlas likadant, samt att man inte ska ta hand om dem på samma ställe.

Viljan finns hos alla myndigheterna och organisationerna, det som saknas är **samordning och direktiv**.

4. Exempel på lokala, nationella och internationella initiativ

Flera projekt har initierats på såväl lokal, nationell som internationell nivå. Nedan presenteras en del av dem som framkommit under intervjuerna som har relevans för det sociala stödet för kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking. För mer information om de olika samarbeten som finns se intervjuerna.

Regeringen verkar mot trafficking genom ett flertal insatser.

Inom **Socialdepartementet** har arbetet i första hand varit uppföljningsarbete efter de båda världskongresserna mot kommersiell sexuell exploatering av barn (KSEB). Sverige tog 1998 fram en handlingsplan mot KSEB som uppdaterades inför den andra världskongressen i Yokohama i december 2001. I enlighet med den tillsatte regeringen i februari en arbetsgrupp med uppgift att samla **kunskap om sexuellt exploaterade barn**. Man är nu i början av sitt arbete. Det är ett tvåårigt uppdrag som syftar till att:

- Med olika metoder göra en nationell inventering av de kunskaper som finns om sexuell exploatering av barn (KSEB).
- Se över behovet av insatser för attitydpåverkan kring KSEB.
- Identifiera olika aktörer i syfte att bygga nätverk för utbyte av kunskaper och erfarenheter för samverkan.

- Följa upp den svenska handlingsplanen.
- Lämna förslag till framtida åtgärder mot KSEB att ingå i den svenska handlingsplanen.

Inom ramen för samarbete mellan östersjöstaterna har Sverige under åren 1998-2001 lett ett projekt för att hos politiker och höga beslutsfattare förankra ett multidisciplinärt tillvägagångssätt mellan berörda. En arbetsgrupp inrättades inom Socialdepartementet och i samarbete med Norge har arbetet bedrivits med sikte på att inrätta en särskild enhet för barnfrågor inom sekretariatet för Östersjöstaternas råd, *CBSS, Children's Unit, Council of the Baltic Sea States*. Ett nätverk har bildats i kompetenshöjande syfte mellan beslutsfattare och hög administrativ personal, samt att sprida specialistkunskap mellan experter i regionen

Jämställdhetsenheten på Näringsdepartementet samordnar en svensk informationskampanj om prostitutions- och kvinnohandel initierat av Jämställdhetsminister Margareta Winberg. Kampanjen ingår i ett Nordiskt - Baltiskt samarbete. En särskild insats i Norrbotten planeras till nästa år, där fokus är kvinnor som utsatts för prostitution och kvinnohandel. Detta blir förhoppningsvis ett samarbete med Norge, Finland och Murmansk. Inom ramen för det Nordisk-Baltiska samarbetet genomförs bl.a. ett par seminarier med aktörer från inblandade länder bl.a. ett om rehabilitering för kvinnorna och flickorna, samt ett seminarium fokuserat på efterfrågan och köparna.

Utrikesdepartementet deltar i Asien och Europasamarbetet, ASEM, där målet är att en handlingsplan ska antas mot trafficking, 10 länder har hittills antagit den. Deltar även i EU-Afrika dialogen för vilket ett toppmöte hålls 2003, då förhoppningsvis en handlingsplan kommer att antas mot människohandel. I samband med dessa samarbeten håller man även på med kartläggning av hur människohandeln ser ut. Inom Östersjösamarbetet skall UD och Socialdepartementet arrangera ett seminarium om ensamkommande barn under hösten 2002. En global strategi för trafficking inom utvecklingssamarbetet är under utarbetande. Sida finansierar satsningar på Västra Balkan, Baltikum, Öst- och Centraleuropa, Sydostasien och Västafrika.

Justitiedepartementet. Inom det rättsliga området har en lag mot människohandel för sexuella ändamål antagits den 1 juli 2002. Vidare har Anhörigkommittén lagt ett betänkande (augusti 2002) om tillfälligt och i förekommande fall, permanent uppehållstillstånd för personer offer för trafficking för att utredningar skall kunna genomföras och bevisningen förbättras.

Polisen har gjort kartläggningar av trafficking situationen inom olika län, bland andra länskriminalen i Stockholm och i länskriminalen i Skåne. I Göteborg kommer man i höst att satsa mer resurser på en enhet som arbetar med trafficking, och utlyser nu tjänster för den. Sedan i maj har även en specialenhet för att utreda prostitution och trafficking verkat i Stockholm. Rikskriminalpolisen rapporterar årligen till regeringen antalet fall, samt samverkar i en rad regionala och internationella samarbeten. De samarbetar för närvarande med Socialdepartementet och Näringsdepartementet om antalet barn och vad man kan göra för dem.

Brottsoffermyndigheten arrangerar temadag och konferenser, en om prostitution och trafficking, bl a i Umeå 2001, Internationella Brottsofferdagen i februari, Nordisk konferens "Våldets offer- vårt ansvar" i september/oktober 2002 då seminarier om trafficking/prostitution ingår. De skriver ett forskningsprogram avseende viktinologisk forskning som inkluderar prostitution och trafficking samt har ett EU projekt i frågan. De

samverkat i Jämställdhetsenhetens kampanj. Brottsoffermyndigheten kan erbjuda finansieringsmöjligheter för satsningar för stöd till traffickingbrottsoffer.

Migrationsverket vill bilda arbetsgrupp speciellt för trafficking samt strukturera upp var man ska vända sig i någon form av lathund. Man har också sökt pengar för att ha ett projektår om trafficking. En utbildning i samverkan med Kvinnoforum och Rädda Barnen skall genomföras under hösten 2002.

ROKS håller vecka 47 varje år en aktionsvecka om porr och prostitution, då sker olika aktiviteter och trafficking är med på agendan. Hade även en internationell konferens 2001 om prostitution och trafficking.

Socialstyrelsen har fått 7 miljoner kronor att ge till projekt för mäns våld mot kvinnor, kvinnojourer i samverkan med berörda kommuner kan söka medel.

Flera organisationer **informerar/utbildar** om trafficking:

- Jämställdhetsenheten föreläser och verkar bl.a. för att få kommunerna intresserade av att organisera skyddat boende för offer för människohandel.
- Rikskriminalpolisen vidareutbildar internt relevant personal i frågan.
- ROKS för kvinnojourerna och även externa grupper och myndigheter. Kämpar också för att vara med på utbildningar där man utbildar personal som kommer att möta traffickingoffer i sin verksamhet, för att de ska kunna identifiera dem, ställa de rätta frågorna och kunna hjälpa dem, t ex hos mödravården.
- Kvinna till Kvinna har utbildningar för militär och polis inför utlandsuppdrag.

Kvinnoforum har arbetat mot trafficking i Östersjöregionen genom ett flertal projekt, bl.a. nätverksarbete, informationsspridning, utbildning och studier. Se vidare i bilaga IV.

Nätverk i Nord, Kvinnojouren Iris och SIDA planerar för stor informationskampanj i Murmansk, för att sprida information till de ryska kvinnorna.

ROKS har en nordisk kvinnokonferens 6-8 september.

5. Slutsatser och rekommendationer

En rad **slutsatser** kan dras av det sammanställda materialet vad gäller det sociala stödet för traffickingoffer i Sverige.

- Några aktörer erbjuder i den ordinarie verksamheten ett visst socialt stöd.
- Viljan och engagemanget till socialt stöd finns hos alla organisationer och myndigheter, men det saknas samordning, framförallt av kunskap, och direktiv.
- Det har initierats flera projekt och satsningar avseende trafficking generellt bland de intervjuade aktörerna. Framförallt avseende seminarier, konferenser och informationsarbete. Flera avser barn, dvs offer under 18 år.

- Det finns många samarbeten mellan organisationer och myndigheter både inom och utom landet, men det råder en brist på samarbete när det gäller att stödja den utsatta individen. Många verksamheter initieras och vikten av samordning påtalas.
- Finansiella problem ses som ett stort hinder. Mycket tycks det bero på att ansvarsfördelningen är otydlig angående vem som har ansvar för traffickingoffer i Sverige.
- Få fall av kvinnor, flickor och pojkar upptäcks eftersom de är svåra att komma i kontakt med och språkförbistringar skapar problem.
- Utvisningsfrågan är mycket viktig. Många intervjuade anser att kvinnorna och barnen bör ha rätt att stanna i Sverige.
- Inga tydliga handlingsplaner finns för att ta hand om barn som är offer för trafficking.
- Hälsomässigt stöd är svårt att få på grund av bristande organisation.

Ur materialet kan vi också se **rekommendationer** inför framtiden:

- Den kunskap som finns måste göras tillgänglig. Ett förslag är i form av kunskapscentrum eller nätverk.
- Mer uppsökande verksamhet behövs, både vad gäller barn och vuxna.
- Efterfrågan måste minska, genom t.ex. upplysning och kampanjer riktade till köparna, framförallt männen.
- Det är viktigt att följa upp offren då de återvänder till sina hemländer och se till att de får det stöd de behöver även där.
- Det behövs tydligare regelverk och direktiv, vad gäller möjligheten att stanna i Sverige, och vem som ska erbjuda vilket stöd.
- Det behövs mer socialt stöd, i form av behandling, hälsomässigt stöd, skyddat boende och utbildning. Särskilda medel bör tilldelas.
- Lösningarna måste vara flexibla och anpassade efter kvinnans, flickans eller pojkens specifika behov.
- Det är viktigt att samordna de projekt och verksamheter som initieras ”inte uppfinna hjulet på nytt”.
- Ett barnperspektiv bör upprätthållas i allt arbete
- Det behövs än mer kompetens- och utbildningssatsningar
- Skyddsåtgärderna fram till rättegång och därefter måste utredas ordentligt och särskilda medel tilldelas

Del II

Minnesanteckningar från seminarium: socialt stöd och omhändertagande av kvinnor, flickor och pojkar offer för människohandel, 6 september 2002

1. Välkomnande

Anita Gradin, Kvinnoforums styrelse, välkomnade deltagarna och introducerade dagens tema. Hon noterade att handel med kvinnor idag ligger högt på den politiska dagordningen. Frågan är aktuell i den internationella diskussionen, såväl inom EU som inom FN där tilläggsprotokollet avseende människohandel 2000 är ett viktigt instrument. Det har signerats av många länder, men inte ratificerats. I Sverige har vi sen 1 juli 2002 en lagstiftning mot människohandel. Detta är framsteg, men sen då? Vad ska vi göra? Om nu en kvinna utsatt för trafficking får tillfälligt uppehållstillstånd, vad händer sen? Var ska hon t.ex. vara? Därefter överlämnades ordet till projektledare Carolina Wennerholm som presenterade praktiska detaljer om dagen.

Samtliga deltagare presenterade sig

1. Inger Grundin, Noaks Ark
2. Leena Vanhanen, Porr- och Prostitutionsgruppen, ROKS
3. Christel Rüdiger Karlsson, ROKS styrelse
4. Helena Klingvall, ECPAT
5. Olof Risberg, Rädda Barnen
6. Annicka Cullberg, Vänsterpartiet
7. Ann Sundström, S-kvinnor
8. Öystein Keiseraas, Uppsökarenheten, Stockholm
9. Agneta Borg, Socialtjänstförvaltningen i Stockholm
10. Christina Almelund, Prostitutionscentrum, Stockholm
11. Elisabeth Pettersson, Prostitutionsgruppen Göteborg
12. Tomas Ekman, Länskriminalpolisen, Göteborg
13. Wiiu Lilleaar, Migrationsverket Region Stockholm
14. Claes Lundquist, Migrationsverket
15. Kajsa Wahlberg, Rikskriminalpolisen
16. Camilla Örndahl, Rikskriminalpolisen
17. Meta Boethius, RRV
18. Lotta Nilsson, BRÅ
19. Gudrun Nordborg, Brottsoffermyndigheten
20. Lotta Larsson, Jämställdhetsenheten, Näringsdepartementet
21. Christel Makarowski, UD Enheten för migration och asylpolitik
22. Ingrid Åkerman, Socialdepartementet
23. Linda Larsson, Socialdepartementet

Riksdagsledamöter

24. Ewa Larsson, Miljöpartiet de Gröna
25. Margareta Viklund Kristdemokraterna
26. Marietta de Pourbaix-Lundin, Moderaterna,
27. Helena Bargholtz, Folkpartiet
28. Marianne Eriksson, Vänsterpartiet
29. Ingrid Larsson, Centerpartiet
30. Elisabeht Markström, Socialdemokraterna

Kvinnoforum/Caritas

31. Dr Luca Rosi, Caritas Rom
32. Anita Gradin, Kvinnoforums styrelse
33. Carolina Wennerholm, Kvinnoforum, projektledare
34. Sara Ålander, Kvinnoforum, projektassistent
35. Anke Prokert, Kvinnoforum, praktikant
36. Camilla Rahman, Kvinnoforum, projektledare Q Web

Media

TT, TV4, Journalisthögskolan, Annika Bryn frilans

2. Översyn av projektet

Luca Rosi, Caritas representant gav en översyn av projektet. Caritas Diocesana är baserat i Rom, men ingår i Caritas som är en global organisation. Caritas är starkt engagerat i sociala frågor och i Italien är trafficking ett ökande problem. Mr Rosi noterade att i Italien är problemet större än i Sverige, bl a på grund av den lätthet med vilken man kan ta sig in i Italien med exempelvis en liten båt från Albanien.

I innevarande projekt med medel från STOP II ingår 8 partnerorganisationer som arbetar tillsammans för första gången, vilket är en god väg att följa. Samarbete över gränserna möjliggör att man kan se de komplexa problemen från olika sidor. Syftet är att länka samman expertorganisationer och de rapporter som produceras i projektet kommer att diskuteras i en större konferens i november-december dit alla är välkomna. Rapporterna kommer även att publiceras på en web-sida. Caritas vill utveckla ett starkt nätverk som arbetar praktiskt.

Vad avser erfarenheter från de andra länderna betonade Luca Rosi att det varit en utmaning bara att överbrygga skillnader mellan parterna avseende kultur och skilda idéer. Det tar tid. Den generella bilden är dock att trafficking är ett ökande problem i såväl ”sändar-” som ”mottagarländer”. Vad gäller siffror och exakta uppgifter så är de inte klara ännu, men i samband med konferensen i december kommer de att publiceras.

De frågor som deltagarna ställde eller kommenterade avsåg:

- Lagstiftningen i Italien och risken med legalisering av prostitution. Dr Rosi trodde att det är fullt möjligt att det blir verklighet p.g.a. nuvarande regeringspolitik.
- Huruvida det finns några program/insatser för barn och vikten av att beakta deras särskilda utsatthet. Dr Rosi sa att de har barnprogram, men inte specifikt vad gäller trafficking. Han noterade att problemet dock kryper ner i åldrarna.
- Vikten av att beakta ett fattigdomsperspektiv och att människohandel även avser pojkar- de bör inte glömmas. Det handlar inte bara om prostitution men lika mycket om utsatthet och överlevnad. Det noterades att Uppsökarenheten i Stockholm och Pojkmottagningen på Rädda Barnen har kunskap om detta.
- Att under övergången till kapitalism har ansökarländerna lidit mycket och det är som i filmen ”Lilja 4-ever” fullt förståeligt att man vill söka lyckan i främmande land om man får höra att det är möjligt.
- Att det är viktigt att hantera repatriering/återvändande av traffickingoffer på ett värdigt sett. Stigmatisering av offren är så starkt att t.o.m. terapeuter ser t.ex. återvändande flickor som ”dåliga”. Mycket kraft och resurser krävs för att stödja dem som återvänder. Rädda Barnen nämnde en rapport som skall presenteras i november.

3. Presentation av Kvinnoforums rapport

Carolina Wennerholm presenterade översynen av det sociala stödet till kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking som Kvinnoforum gjort under sommaren. Hon började med en återblick till ett seminarium i september 2000 då Kvinnoforum var samordnare för ett projekt med sex länder kring Östersjön. Inom ramen för det samlades aktörer och diskuterade trafficking. I flertalet länder, bl a Sverige var detta första gången olika aktörer samlades för att diskutera frågan. Vid en genomgång av rapporten från det seminariet är det tydligt att mycket har hänt inom det rättsliga området och information och kunskapshöjande insatser. Några av deltagarna som är med idag var med då. Men tydligt är att det idag är betydligt fler aktörer, vilket i sig är en indikator på att arbetet går framåt, vilket är roligt att se. Frågor som fortfarande är aktuella är det sociala stödet, behovet av samordning, arbete mot efterfrågan och männens ställningstagande i frågan. Manliga nätverkets aktuella upprop mot människohandel välkomnades.

Den översyn som Kvinnoforum gjort är ett bidrag till ett stort pussel. Det omfattar kontakt med 67 aktörer, varav 37 har djupintervjuats, 20 har kontaktats men de har själva bedömt att de inte var i direkt kontakt med frågan och 10 gick inte att nå. Carolina Wennerholm noterade dock att översynen bör kompletteras med fler aktörer från vården.

Följande overhead presenterades:

AKTUELL SITUATION - KVINNOR

- Många initiativ, men betoning på konferenser och möten
- Polis och socialtjänst erbjuder det som ingår i deras ordinarie verksamhet
Olika åsikter: hur mycket mandat har man och vilket ansvar?
- Migrationsverket: kvinnorna kan söka asyl och får tillgång till LMA under tiden ärendet utreds
- Kvinnojourer har haft kontakt och kan erbjuda bl.a. skyddat boende, stödsamtal
- Samarbete mellan organisationer är stort, en fördel
- Inga generella handlingsätt specifikt för offer för människohandel
- Det är svårt att komma i kontakt med kvinnorna

AKTUELL SITUATION- FLICKOR OCH POJKAR

- Svårare att komma i kontakt med minderåriga
- En del fall har varit flickor under 18 år. Ingen under 15 har påträffats.
- Rykten om pojkar
- Rikskriminalpolisen ser många barn på Internet och i kontaktannonser
- Vid fall under 18 år kopplas alltid socialtjänsten in
- Lite erfarenhet av arbete med barn
- Flera insatser på gång: bl.a. forskningsprogram, utvecklingsarbete, regeringens arbetsgrupp för KSEB.

HINDER

- Finansiella problem
- Ansvarsfördelning
- Hälsostödet är litet
- Upplevelse av att det inte finns beredskap i lagstiftning. Praxis saknas
- Svårt få tag i information
- Utvisning av fallen är ett problem
- Det är svårt att upptäcka kvinnorna och barnen

BEHOV och FÖRSLAG

- Samlad kunskap, samordning genom nätverk och långsiktighet i arbetet
- Generellt kunskaphöjande och medvetandegörande
- Samordning med organisationer i hemlandet vid återvändande, bl.a. för uppföljning
- Internationell samverkan vad gäller prevention och för att ta fast förövarna
- Skyddat boende viktigt. Ansvarig? Kommun? Socialtjänst? Polis?
- Viktigt förebygga genom att verka mot efterfrågan
- Viktigt särskilja individens behov, olika för kvinnor, flickor, pojkar
- Barnperspektiv viktigt
- Behov av särskilda resurser

Anita Gradin tackade deltagarna för att de ställt upp på sammanställningen. Det är nu dags att ta nästa steg. Frågan står på den politiska dagordningen och måste nu omsättas i praktik.

4. Kommentarer och diskussion

- Gudrun Nordborg, Brottsoffermyndigheten: Vi märker att det är fler i det rättsliga systemet och socialtjänsten som ställer frågor om det här. Boendet är kommunalt ansvar. Skyddet är polisens ansvar. Det är alltid lätt att hoppas att ansvaret ligger någon annanstans. Vi noterar att många studenter skriver uppsatser om ämnet vilket är positivt för framtiden. Något som inte står i ”lathunden” i rapporten, men som kommer fram i intervjun med oss är att vi har finansieringsmöjligheter – Brottsofferfonden. Man kan söka medel för att kortare projekt och forskning. Gudrun Nordborg deltar som expert i ”Heckshers utredning”, kom med ett delbetänkande för någon vecka sen, om våld i nära relationer. Prostitution har nämnts som ett problem där, vilket är positivt. Arbetet med skyddsåtgärder fortsätter, vill gärna ha förslag och fortsatt kontakt. Vi kan använda nätverk på olika sätt, detta är ett exempel på det.
- Agneta Borg, Socialtjänstförvaltningen: Det är kommunens ansvar är att ordna transport tillbaka hem om personen inte är bosatt i kommunen. Kan ge bostad för en natt, sen skjuts hem. Det är nästa steg som brister.
- Ingrid Åkerman, Socialdepartementet: Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp; arbetsgruppen för kunskap om sexuellt exploaterade barn i Sverige. Arbetsgruppen har tillkommit p.g.a. av erfarenheter från bl.a. barnsamarbetet inom Östersjöstaternas råd, Kvinnoforums arbete och den rapport som Ecpat tagit fram. Nu är vi i en fas av kunskapsinhämtning. Vi är mycket tacksamma för det arbete som Kvinnoforum gjort i den

här översynen som är en god hjälp på vägen. Vi vill ha kontakt med alla som kan komma i kontakt med de här barnen. Enligt de pressklipp vi gått igenom är det många barn som exploateras. Vi arbetar genom nätverksgrupper; ett med 18 myndigheter och en annan nätverksgrupp med frivilligorganisationer. Vi har expertgrupp där vi ska få information från de som vet mest idag. Vi är angelägna att ni har kontakt med oss i den här frågan. Det behövs resurser, och vi har en del medel. Vi ska komma med förslag hur vi ska ta hand om barnen och hur de ska återanpassas efter övergrepp.

- Anita Gradin: Var ska vi placera kvinnorna? Kvinnojourerna? Räcker platserna?
- Elisabeht Markström, Sveriges Kvinnojourers Riksförbund, SKR: Det går bra. Satsa i storstäder så att man har beredskap, kunskap och kontaktnät. Den som knackar på kvinnojourernas dörr släpper vi in. Hittills har vi inte haft platsbrist. Däremot skulle vi vilja se att några kvinnojourer specialiserade sig på människohandel och utvecklade den specifika kompetens som behövs
- Christina Almelund, Prostitutionscentrum i Stockholm: Det behövs mer än tak över huvudet. Den estländska kvinna som kom till oss var fruktansvärt ensam och kunde inte prata med någon. Det behövs kunskap, kulturkompetens, tolkar och en hel rad med andra saker. Vad behövs mer än tak över huvudet? Det behövs något centralt, vi bör inte lägga detta på kommunerna. Risken är att de inte vill ta ansvaret p.g.a. kostnaderna.
- Anita Gradin: Vad gör ni på Migrationsverket?
- Wiiu Lille Saar, Migrationsverket: Vår kontakt med detta ämne inleddes i kontakten med Carolina Wennerholm vid ett seminarium i Litauen och något senare med Kajsa Wahlberg RKP. I februari 2001 fick Migrationsverket ett regeringsuppdrag att utarbeta riktlinjer för hur kvinnors skyddsbehov bättre ska uppmärksammas och att sprida kunskap om dessa riktlinjer bland berörd personal. Vi har idag riktlinjer för arbete med kvinnor som utsatts för institutionellt övervåld eller våld i hemmet, i hemlandet eller här, samt handel med kvinnor och barn. (Finns även på engelska) Riktlinjer finns, nu pågår implementeringen av riktlinjerna i regionerna. Enheten för internationellt utvecklingssamarbete på Migrationsverket och EUs flyktingfond har för andra året beviljat ekonomiskt stöd till Kris och Traumacenter på Danderyds sjukhus, för att utveckla metoder i samtal med kvinnor som utsatts för institutionellt övervåld. Vi samarbetar även med Transkulturellt Centrum på Stockholms Läns Landsting. Migrationsverket är en central utlänningsmyndighet, vi prövar asylansökningar enligt utlänningslagen, fattar beslut om arbets- och uppehållstillstånd, medborgarskap samt ansvarar för återvandring. Vårt dilemma är, vart ska vi skicka dessa kvinnor? Vi måste samarbeta! För de som vill återvända och där ha en kontaktperson har vi samarbete med exempelvis Kvinnoforum. Ni har gjort ett jättebra jobb med att utveckla ett nätverk av organisationer i hemländerna som visar ett intresse för dessa frågor. Får vi kännedom om att kvinnor eller barn utsatts för någon form av våld eller annat brott gör vi anmälan till polis och socialtjänst. Vi är så många anställda så det tar tid innan det når ut och integreras i hela organisationen. Vi i Stockholm har haft nätverksmöten och seminarier med inbjudna resurspersoner. Frågan om vem som betalar uppehållet för de kvinnor som vill vittna har tagits upp av Migrationsverket. Många av dem som berörts har ej sökt asyl. Lagen(1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. reglerar vilket bistånd som kan ges och till vilka grupper av sökanden. Till dess att den nya lagstiftningen är klar har vi försöker hitta enskilda lösningar t ex i samarbete med polisen. Vi har även ett samarbete med Kvinnoforum och

Rädda Barnen och kommer under hösten att genomföra en genderutbildning bland handläggare, beslutsfattare och chefer. I enstaka fall har vi haft misstankar om att trafficking förekommit bland ensamkommande barn. Ärendet anmäls omgående till polis och socialtjänst. Vi är beroende av samarbete med polisen, socialtjänst och övriga samhällsresurser för att hitta lösningar i individuella ärenden. Vart ska vi t.ex. vända oss för att kunna ge dessa socialt stöd? Vem hjälper dem när de kommer hem?

En något oklar diskussion uppstod om vilket typ av stöd man kan få vid tillfälligt uppehållstillstånd samt om vistelsebegreppet. Det påtalades att det kan vara oklart var personen haft sin vistelse. Finns inga klara regler och ingen pott.

- Anita Gradin: Hur är det med polisen i andra länder och samarbetet med dem?
- Kajsa Wahlberg, Rikskriminalpolisen: Vi har samarbete med andra länder. Man har dock olika syn på prostitution. De lyssnar artigt när vi pratar om vår sexköpslag och att komma tillrätta med prostitution och mäns våld mot kvinnor. Men det har ett helt annorlunda synsätt. En tysk kollega tyckte vi är ”galna” som förbjuder prostitution. Men vi ser nu att hallickar väljer andra länder. Vi har exempel på ett fall där man sa att ”Sverige är inget bra land, vi åker till Holland istället.” Man åker där den bästa och lättaste marknaden är. Lättare smälta in. Lagen gör det svårare att verka för handlarna. Vi har nu kommit så långt att vi får information om vi ser någon utländsk kvinna i prostitution. Det ska ske anmälan om koppleri om polis påträffar utländsk kvinna i prostitution. Det har tidigare gått vansinnigt snabbt med avvisning därför att många poliser tolkat utlänningslagen som att man ”får” utvisa som att man ”ska” utvisa. Vilket inte är fallet.
- Annika Bryn, journalist: Prostitution är inte olagligt, varför utvisas de?
- Kajsa Wahlberg: För det klassas som ett oärligt sätt försörja sig och man ska kunna försörja sig om man är här.

En diskussion uppstod om begreppen ”vandel och oärlighet” och vad det innebär för kvinnor. Historisk innebörd ligger kvinnor många gånger till last.

- Ingrid Larsson, Centerpartiet: I Europol har man olika synsätt, men hur ska man komma vidare, har du förslag? Är det inte fruktbart att jobba i Europol?
- Kajsa Wahlgren: Jo, Inom Europol tycker man att det är viktigt att vi samarbetar när det gäller trafficking, men vi diskuterar inte prostitution här, menar de. Vi får mycket frågor från Belgien, Holland såväl som från nordiska länder, de undrar hur det går för oss.
- Anita Gradin: Vi blev utskrattade i Strasbourg för beslutet om aga, nu har andra länder infört det. Nu har det hänt saker även på områden som föräldraförsäkring.
- Marietta de Pourbaix-Lundin, Moderaterna: Moderaterna vill ha en utvärdering av sexköpslagen. Det har gått under jorden, de är inte på gatan nu, jag måste betona det. Man kommer inte åt det här med sexköpslagen. Kvinnorna hålls som fångar så lagen har ingen funktion
- Kajsa Wahlberg: Vi kan göra det besvärligt för handlarna och det är det vi gör.

- Leena Vanhanen, ROKS: Vi tar emot kvinnor om de söker sig till oss, men vad gör vi med barnen och pojkarna? Dem kan inte vi ta hand om.
- Christel Rüdinger Karlsson, ROKS: Jag har haft kontakt med St Petersburg, och handeln liknar en jojjo. Kvinnorna har ingen att vända sig till när de kommer hem, så de tas emot av hallickarna, de skickas fram och tillbaka.
- Marianne Eriksson, Vänsterpartiet: Det är ett problem att det saknas kvinnojourer i stora delar av Sverige. Jag grunnar över det här med att man går under jorden. Taxichaufförer vet precis vad som pågår, finns det samarbete med den yrkeskåren när det gäller ta reda på vad som händer?
- Elisabeht Markström, SKR/(S): Det jag menar är att den som kommer till kvinnojouren får hjälp. Offer för människohandel är en ny grupp, men inte den enda. Unga flickor i patriarkala miljöer är en annan grupp. Det jag menar är att vi tror att det vore bra om några kvinnojourer skulle kunna få möjlighet att skapa en särskild kompetens för detta. Vad gäller flickor och pojkar under 18 år bör det inte vara kvinnojouren som skall ansvara för dem såvida vi inte får uppdrag av socialtjänsten att göra det. Jag tror att det är många fler fall än vi känner till. Antal traffickingoffer kommer att växa. Vi har dock goda resurser, för vi har ca 150 jourer, och den här gruppen gör inte att det sväller över.
- Ingrid Åkerman: I vår arbetsgrupp har vi märkt att det finns stor handfallenhet när barnen dyker upp. Det behövs oerhört mycket satsningar och informationsmaterial. Kunskapscentra är en mycket bra modell. Så man ute i bygderna vet vart man ska ringa om man vill ha reda på något.
- Wiiu Lillesaar: Barnen som befinner sig i risksituationer, ensamkommande barn eller barn i familj, omfattas av Socialtjänstlagen. Där det finns misstankar om att barn far illa ska en anmälan göras till Socialtjänsten på den ort där barnet befinner sig. De barn som kan ha varit föremål för handel ingår i den gruppen. Tyvärr är det alltför en skillnad. Om Ahmed och Thomas befinner sig i riskmiljöer behandlas de olika. Thomas tas om hand av socialtjänsten. Ahmed körs till Migrationsverket. Frågan är, varför blir barn diskriminerade? Migrationsverket har ingen lagstiftning till grund för att omhänderta barn med tvång. Vi är beroende av de samhällsorgan som har ansvaret för barn som far illa. I utredningen, Förbättringar i mottagandet av barn från annat land som kommer till Sverige utan medföljande legal vårdnadshavare (s.k. ensamkommande barn), finns en rad förslag till förbättringar. Ett av förslagen är att Migrationsverket tecknar avtal med ett antal avtalskommuner. Detta arbete är så smått påbörjat. Vissa samarbeten med kommuner fungerar utmärkt, andra behöver utvecklas.
- Christina Almelund: Det låter fortfarande som en pappersprodukt, det är kvinnor och barn som farit oerhört illa! Vi kan inte placera dem på kvinnojour, de blir utstötta av andra kvinnor. De mår och har mått så oerhört dåligt och det tar man inte hand om. Ska de vara ensamma hela dagarna? Vad ska de göra? Det är oerhört traumatiska upplevelser de varit med om. Det behövs kompetent personal som kan ta hand om dessa kvinnor, det är jätteviktigt.
- Leena Vanhanen: Vi har många ideella kvinnojourer, det är ingen där dagtid. Man kan inte begära att en kvinna som utsatts ska sitta där själv hela dan. Ska det göras på det sättet måste de få mer resurser. Dessutom vad ska vi göra med barnen och pojkarna?

- Wiiu Lilleaar: Det är viktigt att ta in Landstinget i detta, de har kompetens att ta hand om de här grupperna. Det är där som det finns stödinsatser, som t.ex. barnpsykiatriska resurser.
- Anita Gradin: Så det är olika för ensamkommande barn?
- Wiiu Lilleaar: Vissa barn har utsatts för övergrepp som är direkt skyddsgrundande.
- Ingrid Åkerman: Alla dessa möten och konferenser finns ju och är viktiga, men vår ambition är att gå till handling. Vad behövs för centrum för barn och ungdomar som vi kan jobba mot? Ge förslag, skissa på det här.
- Gudrun Nordborg: Jourplatserna räcker inte till, en del har semesterstängt, var tar man vägen då? Det behövs mer resurser, särskilt om vi ska ta hand om traffickingoffer. Alla kvinnohus är inte lämpliga, utan bör vara med särskild kompetens. Vill slåss för kvinnohus tanken, för den är inte heller myndighetsrelaterad. Många kvinnohus har bra barnverksamhet. Men behövs förstås kompetens. Kanske ska vi skapa barnahus? Island har exempel på det. En utredningscentral där barnen finns, alla kommer dit som utreds osv. Brottsoffermyndigheten bjuder till nordisk konferens där man ska problematisera prostitution. Inom kampanjen mot prostitution och trafficking i Norden och Baltikum har man bl a gett ut ett magasin i samarbete med NIKK, ”Bodies across borders”. Utmärkt magasin! Notera mailadress så att alla kan få exemplar
- Helena Klingvall, ECPAT: Vad gäller ensamstående flyktingbarn kan det finnas avsändare och mottagare för barnen. 48 barn försvann förra året. Det har också lyfts fram hur lätt det är att hämta ut dem. Samarbete mellan polis och Migrationsverket verkar ha brakat ihop, endast i 6 av 28 fall har det polisanmälts.
- Wiiu Lilleaar: Anmälan ska göras, jag får ta upp det igen för det är viktigt.
- Helena Klingvall: vi har haft möten med olika och de har sagt att om ett svenskt barn försvinner blir det jakt på dem, men inte om det är utländska barn.
- Olof Risberg, Rädda Barnen: Jag reagerar på ett ord, ”myndighetsfri zon”. Det är tydligen så många som upplever myndigheter som icke stödjande. Migrationsverket har en helt omöjlig roll. Rädda Barnen är en form av frizon. Den rädsla som finns bör inte finnas i ett så rikt land. Bedömning och utredning är inte det som behövs – utan stöd och förståelse. Man kan inte behandla människor i kris på det sättet.
- Gudrun Nordborg: Att jag säger som jag gör är ett vansinnigt dilemma. Vi jobbar för att få fram mycket bättre bemötande, för det bemötandet har vi inte idag. En del har bilden av myndigheter från hemlandet. Frivilligorganisationer kan uppmärksamma problemet och ställa krav på myndigheter. Lättare för dem från andra.
- Olof Risberg: Jag kan inte göra något, myndigheten är det som den enskilda individen är beroende av, och det ska myndigheten vara medveten om.

- Anita Gradin: Alla tjänstemän är inte medvetna om detta. Myndigheter och frivillig organisationer måste finnas parallellt.

5. Rundabordssamtal med riksdagspolitiker

- **Ordförande Anita Gradin:** Vi hade en intressant diskussion under förmiddagen och vi fick en bild av hur det ser ut idag. Nu har vi frågan på den politiska dagordningen och det har hänt en del nytt på lagstiftningssidan. Men hur ska vi ställa upp för kvinnorna, flickorna och pojkarna? Var står ni i partierna? Hur står det på era valplattformar och hur jobbar ni med detta? Vi vill inte ha en politisk duell, utan vi pratar tillsammans.
- **Folkpartiet, Helena Bargholtz:** Jag har varit med i Sexualbrottskommittén som ju föreslagit en brottsrubricering vad avser människohandel för sexuellt utnyttjande. Men nu diskuterar vi, hur ska man definiera brottet, och straffa för det. Folkpartiet ställer upp på det här brottet som det är definierat idag. Det är en ny lydelse i brottsbalken (läser upp denna) som ger 2-10 års fängelse. Filmen "Lilja 4-ever" är ett skolexempel på hur det går till. Mycket pedagogiskt. Men kan vi tillämpa vår lagstiftning som vi har idag på Lilja? Jag har föreställt mig att man lurar med en flicka i tron att hon ska få jobb. Men jag kan se hur svårt det är om man får tag i Lilja och man frågar henne, vem ordnade transporten? Och hon säger Andrej. De vida kriterierna gör det inte lätt att tillämpa dem. Vi vill att även flickor och pojkar som är medvetna om att det avser prostitution, att också ska omfattas av lagstiftningen. Idag är inte så fallet, om offret är över 18 år.
- **Vänsterpartiet, Marianne Eriksson:** Jag sitter i Europaparlamentet. Våra motioner i frågan kan man ta ut på internet. Vi har bl a diskuterat regionala kvinnocentrum. Jag har varit involverad som rapportör när det gäller människohandel i EU-sammanhang, där är det en stor sammanblandning av begrepp. Man vill inte tala om sexuell exploatering. Jag vill uppmana er att i de internationella kontakterna att ta upp att efterfrågan är det stora problemet, och att man inte har samma syn gör det svårt. Det förs olika typer av diskussioner. Redan i kvinnoutskottet har man olika syn på det här. Det är fler länder som har eller har påbörjat legalisering av prostitution. Vi har samarbete med de olika v-partierna i EU parlamentet och utanför. Vi plockar även in organisationer närstående v-partierna i ansökarländerna. Det är en tydlig koppling mellan sexindustrin och människohandel, och det vill vi belysa! "Ljuset från norr" kallar vi det.
- **Socialdemokraterna, Elisabeht Markström:** Jag sitter i Socialutskottet och är representant för Sörmland. S-kvinnor har drivit frågorna länge. Kriminalisering av torskhar har vi drivit vilket så småningom lett till lagstiftning. Svenska hållningen är att prostitution är att den är grund för den här typen av trafficking. Vi är stolta över vår svenska lagstiftning. Det sitter en forskare och följer detta idag - Jenny Westerstrand i Uppsala. Detta är bra för att mota Olle i grind. Vad gäller den föreslagna straffskalan med max 8-10 tyckte vi att det borde vara åtminstone samma straffskala som för narkotika. Anita som sitter bredvid är gammal S-kvinna. Utan en stark drivande kraft händer inget, i EU-parlamentet osv. Och det ska till en kvinna. En eloge till dig och alla andra som arbetar med dessa frågor! Den regering vi haft senaste 4 år har drivit frågorna bra, i Sverige och internationellt och tvingat andra länder ta upp frågorna. Frågan har kommit fram på den politiska dagordningen. Men hur ska vi gå härifrån till handling? Gå vidare, sätta av resurser, bilda nätverk, mer kunskap, samarbetet på nationell och myndighetsnivå, också med andra länder. Margareta Winberg har en kampanj just nu, vilket är ett bra exempel på att få frågan att bli viktig även på andra sidan Östersjön. Mycket har gjorts

men vi har precis väckt frågan. Det är ett växande bekymmer och vi har mycket framför oss.

- **Kristdemokraterna, Margareta Viklund.** Inför valrörelsen 1991 lovade jag att min första motion skulle handla om förbud mot prostitution. Det blev det också. Alla de här frågorna, könsdiskriminering, könsstympling, prostitution är del av samma problem. Jag är ängslig över ländernas olika syn på dessa frågor. Sverige måste jobba väldigt hårt. Kan vi inte få samma syn i Europa är det väldigt motigt att arbeta med dessa frågor. Trafficking är ju det extrema fallet, men det gäller att se att flera frågor hänger ihop. Det bör beslutas om handlingsplan. Någon sa innan kaffepausen, att man inte ska skicka hem de här flickorna utan att det finns någon mottagning när de kommer hem. För hon har ju stämpeln att hon är en "dålig flicka" och det blir därför väldigt svårt för henne. Vi har ett ansvar. Det handlar om samarbete och samverkan mellan gränserna. Vi måste samarbeta med polisen och tullen och alla de som sitter i gränsstationer.
- **Miljöpartiet, Ewa Larsson:** Jag går till val på parollen kulturell tillväxt ger mänsklig tillväxt, och där ingår trafficking. Jag har jobbat med trafficking som medlem i Nordiska rådet och ställt krav på att ministrarna ska uppmärksamma frågan. Vi har haft konferens med de baltiska länderna för några år sedan i Alta. De ryska kvinnorna berättade att de som åkte över gränsen till Norge och Sverige oftast var välutbildade, saknade arbete men hade försörjningsansvar för barn och problem med alkoholiserade män. Jag frågade de män som representerade den ryska Duman, vilket ansvar de tog? Fler kvinnor i Duman? Men fick endast till svar att "de visst tyckte om kvinnor, gärna många kvinnor". Jag frågade också de nordiska männen om de inte kunde tänka sig att hjälpa kvinnorna på annat sätt än med byxorna nere. Det är jätteviktigt att jobba med attityder. Miljöpartiet reserverade sig när betänkandet om lagskärpning vad avser handel med kvinnor och barn togs i riksdagen. Vi ville ha med att även de kvinnor som inte blivit lurade till annat land, som åkt frivilligt och kanske i vissa fall vet att prostitution kan bli aktuell, måste omfattas av lagstiftningens definition. Det ska alltid vara kriminellt att sälja en annan människas kropp, precis så som intentionen är i FN deklARATIONEN. För att nå dit i Sverige krävs fortsatt samarbete tvärs över blockgränser. I de baltiska länderna finns attityder hos män med politisk makt som att "våra kvinnor är attraktiva". Jag var i Murmansk med Nordiska rådet, då bestämde vi oss för att en mani delegationen skulle ställa frågan om trafficking, för att se om svaren blev mer seriösa då än om jag ställde frågan om deras åtgärder. Men han kom av sig. Vi kvinnor jobbar med känslan, att hjälpa våra systrar så de inte utnyttjas. Ett av mina förslag är att erbjuda de kvinnor som kommer hit via trafficking möjlighet till att söka asyl av humanitära skäl. Det ställer då krav på en större social kompetens. Höjning av straffsatsen i den nya lagstiftningen är bra men måste också tillämpas. Bilden av kvinnan och koppling till prostitutionen är oerhört viktig. Efter Kvinnokonferensen i Peking 1995 ingick i handlingsplanen att alla regeringar skulle arbeta med bilden av kvinnan i media, att den skulle vara positiv, inom ramen för pressfriheten. Moodyssons film, "Lilja 4-ever" har gjort det. Vi kvinnor måste våga tänka lite större, visa vår bild av verkligheten, i dag domineras bilden av männen. Hur jobbar Miljöpartiet i Europa? Inom den Gröna federationen, där 36 länder ingår, tar vi upp frågan varje kongress. De stora kulturella striderna är med Holland och Italien. I Frankrike och Grekland har det hänt något de senaste åren, de är mer och mer intresserade av vår könsköparlag. Vi har mycket att göra i Europa inom våra egna organisationer.
- **Moderaterna, Marietta de Pourbaix-Lundin:** Jag är ordförande i Europeiska Kvinnounionen, svenska sektionen. Vi har rådsmöte och generalförsamlingar. Ett av våra

ämnen förra året var trafficking, och jag kände att vi mötte stort motstånd, kvinnorna sa "det här finns inte i mitt land" till sist blev det ett av ämnena som vi ska arbeta med, men det behövs mer, det behövs press på länderna för att man ska se. Vi stöttar kvinnor i andra länder som råkat ut för det här, men vi gör det i det fördolda. Moderatkvinnorna delade ut flygblad utanför biograferna vid premiären av "Lilja 4-ever", men blev angripna från andra partier att det inte var vår fråga. Det är tråkigt. Vi måste jobba tillsammans. Straffskalan är bra, men det gäller att den tillämpas också. Man håller sig hela tiden i nedre fältet av straffskalan. Det finns många som aldrig åker dit. Jag sitter även i Tullverkets styrelse, och jag har frågat om de utomlands har träffat på någon, och de tittar förvånat på mig. Vi behöver utbilda tullarbetare också. Vi har tagit fram material om trafficking som bl.a. tar upp att lagstiftningen måste ses över, att det är förövarna som ska bestraffas, att det behövs flera poliser, och att det finns resurser som enbart går till att bekämpa dessa. Polisen bör även kunna få använda andra metoder, exempelvis avlyssning. Se över och utvärdera sexköpslagen! Utred detta. Någon sa att det pågår en uppföljning. Utöka och förbättra det nationella arbetet. Samarbete mellan myndigheter och frivilliga organisationer är viktigt. Vi vill också att kvinnor som är utsatta för trafficking ska få tillfälliga tillstånd att stanna för att kunna vittna, och få skydd. Hur ska vi gå vidare? Det är ganska nytt, och man har börjat erkänna det nu. Det är inte konstigt att vi inte kommit längre. Det jag kan känna är att det är så många myndigheter inblandade och då blir det ingens ansvar. Individuell hjälp är så viktigt, se det individuellt, se människan, kan inte splittra upp det på kommunerna. Vissa har kontakt med detta oftare. Man behöver kompetens centralt och staten behöver ta stort ansvar. Frivilligorganisationer har idag stor kunskap och de bör få stöd.

- **Centerpartiet, Ingrid Larsson:** Jag är ordförande i Centerns Kvinnoförbund och kandidat till riksdagen. C-kvinnor har jobbat mycket internationellt. Vi jobbar mycket med projekt att stärka kvinnor i de här länderna. Vi måste få ut männen på banan i det här, det är inte lätt att arbeta med attitydförändring. Lagstiftningen ska ge klara vinklar om var vi står, och det måste också finnas ute i samhället, genom attityder. Det handlar även om vad för leksaker barn har, om sexuella trakasserier, och vidare kring exempelvis hur flickor som utsätts för våldtäkt bemöts. Det senare tas upp i boken "Flickan och skulden" där det smärtsamt framgår att man inte betraktas som våldtagen om man är full vid tillfället. Dessa delar viktiga och männen måste vara med. Vi hade inte mycket material om det här innan, men vi har många duktiga kvinnor, och Malin Svensson, ordförande i Ungdomsförbundet har tagit fram en traffickingrapport. De olika åtgärder vi pratar om inkluderar: fler poliser, specialutbildade inom polisen om den här typen av brott (jfr narkotika polis), diskussion kring olika rotlar, kanske behövs det kvinnofridsrotlar? Men oavsett behövs det fasta enheter, regionalt och nationellt, som arbetar med det kontinuerlig. Uppehållstillstånd till de drabbade. Humanitära skäl t.ex. bör kunna åberopas. Det är svårt att återvända. Möjligheten bör finnas, och de ska kunna stanna under rättegång. Klarhet i vem som har ansvar. Mer information till allmänheten och vårdcentraler, upprepade kampanjer för att sprida kunskap. Få bland allmänheten kan beskriva trafficking. Viktigt att förbättra situationen för kvinnor i de här länderna.

6. Diskussion mellan politiker och åhörare

- Marianne Eriksson: Uppmaning: håll koll på era ledamöter i EU-parlamentet i asylfrågan och prostitution! Tummen i ögat på dem. Fortsätta fokusera på kopplingen till sexindustrin. Sexturism.

- Thomas Ekman, Polisen i Göteborg: Mycket prat om hur ta hand om dem, men hur ta reda på om skett trafficking?
- Helena Bargholtz: Stort problem, man måste känna ansvar och kontakta polisen om man misstänker något. Det är brottslighet som inbringar mycket pengar, folk är rädda. Det påminner också om problematiken om våld mot kvinnor, mycket från den problematiken kan man applicera på det här. Våld mot kvinnor är idag en kvinnofråga och vi måste lägga över en del på männen. Och, hur kan man ingripa? Frågan har lyfts på agendan av oss som jobbar i riksdagen.
- Anita Gradin: Vad vill ni ta för initiativ, vad är nästa steg? Vad ska vi göra nu?
- Marietta de Pourbaix-Lundin: Mer centralt ansvar, utan att kunna precisera exakt. Det måste man reda ut omedelbart. Vem har ansvar?
- Ewa Larsson: Öronmärkta pengar bör finnas till det sociala. Hur får polisen kunskap om att trafficking pågår? Det har diskuterats- olika på olika ställen. Samarbete är så viktigt mellan polis och socialtjänst och frivilligorganisationer, de har olika kunskap. De har inte resurser att samarbeta.
- Ingrid Larsson: Kombinationen av glasklar ansvarsfördelning och samverkan.
- Margareta Viklund: Fånga in även de som lockar flickorna, hela kedjan, titta över datalagen. Se spindeln i nätet är oerhört viktigt, vi ska ha möjlighet till det. Skicka inte hem flickan. Hon ska kunna vittna och vi måste vet vad hon skickas hem till
- Elisabeht Markström: Det Ingrid sa är vad det jag vill också. Ansvarsfrågan är viktig. En traffickinggeneral, ungefär som narkotikageneralen (Narkotikasamordnaren) som har ansvar för det arbete som vi alla vill. Veta vad vi ska satsa på! Hur ska vi klara ut det här med att de stannar och så. Samarbete också internationellt. Synen på prostitution måste ingå i detta. Kvinnors mänskliga rättigheter måste drivas i EU- kommissionen. Alla ska ha rätt till asyl.
- Olof Risberg: Är det bara prostitution det är frågan om? Då har jag missuppfattat en hel del. Det handlar ju om fattigdom, utsatthet och en restriktiv migrationspolitik!
- Lotta Larsson: Efterfrågan så viktigt, hur motverka den? (fattigdom är bara utlösande)
- Kajsa Wahlberg: Prostitutionen är en del av det.
- Olof Risberg: Det här att vi inte vill ha hit prostituerade, det är väl de prostituerade vi verkligen vill ha hit och hjälpa!? Fattiga och utsatta flickor! Är det inte dem vi vill stödja?
- Carolina Wennerholm: En viktig fråga är den parlamentariska utredning avseende utvecklingsarbetet, sk Globkom där jämställdhet ej längre är ett mål och där gendernperspektivet saknas. Det är mycket allvarligt vad gäller det preventiva arbetet. Hur ser ni på det?

- Christina Almelund: Synen på prostituerade kvinnor är central –b ilden av dem som ”den andra”, eller har de tvingats in? Kan vi begrava ”horan”?
- Anita Gradin: Nu går vi varvet runt, så kan alla politiker besvara de frågor som ställts.
- Ingrid Larsson: Möjligheter till uppehållstillstånd bör ges för humanitära skäl. Angående prostitution så är det i grunden är den utsatta positionen som vi betonar. Det viktiga arbetet är att jobba för att människohandel inte sker. Vad gäller att motverka efterfrågan: vad menar du?
- Lotta Larsson: De kan ju inte vara kvar, men den direkta orsaken är att det finns någon som vill köpa. Finns det ingen som vill köpa försvinner problemet.
- Ingrid Larsson: Det handlar om attityder och kulturellt, är det ok att köpa sex. Lagstiftningen talar om hur samhället står. Då påverkas attityder och värderingar. Det ser dock ut som om det går åt fel håll idag. Vi måste börja med det här redan i skolan. Vad gäller jämställdhetsmålet i biståndet måste det finnas kvar. Det jobbar vi för.
- Marietta de Pourbaix-Lundin: De ska få tillfälliga uppehållstillstånd och rätt att vittna. De ska inte få uppehållstillstånd automatiskt, man får pröva deras skäl individuellt. Ska ej blanda in arbetskraftsinvandring. Vad gäller efterfrågan: Om man hade svaret vore det lättare, fråga männen, varför köper man sex? Attityder är viktiga, lätt att säga att man ska förändra, men inte lika lätt att göra. Vi bör reagera om man dömer efter det lägsta i straffskalan, vi bör alla protestera om så blir fallet.
- Ewa Larsson: I Mp:s framtidsvision är fri rörlighet för människor att arbeta var de vill en rättighet, men kapital ska avgiftsbeläggas, så kallad Tobinskatt. Som det är nu är det tvärt om. Asyl bör kunna sökas utifrån humanitära skäl för de kvinnor som kommit hit via trafficking. Vad gäller Globkom- så kan vi självklart inte ta bort jämställdhetsmålet! Efterfrågan: är det bara kopplat till prostitution? Synen av människan som en vara är av avgörande betydelse när jag analyserar den växande handeln med kvinnor och barn. Det finns massor att göra för att ändra den attityden. Utan efterfrågan ingen handel! Polisen är särskilt viktig i arbetet med att ändra attityder. Synen på sexualitet och prostitution och synen på kvinnan som objekt utgör grunden till att fattiga människor just säljer sin kropp.
- Margareta Viklund: Det är samarbete som behövs. Detta är en internationell fråga. Det är hela Europas ansvar att länderna kommer på fötter så att det inte förvärras. Det handlar om priset på människor, och människovärde. Det är en värderingsfråga. Det är viktigt att ta reda på vilka värderingar som styr ditt land. Är prostitution grunden till trafficking? Nej, det är så många symptom på en kvinnas värde. Trafficking är en del av detta. Det är viktigt att se på kvinnan som individ. Orsaken är också efterfrågan och det handlar om värderingar. Om situationen är förskräcklig kan vi inte skicka iväg dessa kvinnor från vårt land. Jag är beredd att säga ja till uppehållstillstånd.
- Elisabeht Markström: Jag tycker att vi alla säger samma saker, som ju handlar om kvinnans rätt. Vad gäller Globkom så vet jag inte hur det ser ut. Ojämligheten i världen och fattigomen ligger till grund för trafficking. Synen på kvinnor och barn. Attityder och vårt sätt att se på varandra. Ej där än att jag kan säga att de ska stanna. Men vi har frågan på dagordningen nu.

- Marianne Eriksson: Trafficking är ett uttryck för mycket så det kan naturligtvis inte bara vara prostitution. Vi får problem när vi importerar ord. Sexköpslagen mycket bra, för den sätter fokus på köparen. Det är bra sätt att hindra efterfrågan. I Sydafrika också där fokus på förövarna. Jämställdhets- och kvinnoaspekter kan vi inte ta bort i biståndet, särskilt som EU nu tar upp det. Fattigdom alltid med, orsakar så mycket. Men om det är mycket uppmärksammat, hur kan det då öka, hur kan klyftorna öka?
- Helena Bargholtz: Vad gäller asylfrågan ska vi skilja mellan arbetskraftsinvandring, men vad jag menade var att vi kan ge dem uppehållstillstånd på humanitära skäl, men vi har även möjligheter att ge dem arbete. De har de här humanitära skälen. Vi vill ha diskussion i riksdagen om vad vi menar med humanitära skäl. Vi vill släppa ordet trafficking och tala om människohandel. Prostitution är i princip aldrig självvald. Med den här lagstiftningen vi har idag har konsekvensen att om man kommer överens att ”du åker dit och prostituerar dig”, då åker de inte dit. Kan bli koppleri, men där är straffsatserna annorlunda, lägre.
- Anita Gradin: Varmt tack till alla de deltagande partiledamöterna för en bra diskussion. Vi tycker att vi har satt fokus på flera frågor, såväl hos myndigheter som hos dem som arbetar med det här till vardags. Det många återkommit till under dagen är behov av samordning och det behöver vi hitta lösning på!
- Margareta Viklund: Tack för initiativet till den här dagen.

Not.: En viktig diskussion om våldtäkt kom också upp under samtalet. Det framkom önskemål om en liknande dag om våldtäkt.

Bilaga I

Översyn av socialt stöd för traffickingoffer i Sverige, Intervjuade organisationer,

Namnet markerat med en asterix i kontakt listan är den som besvarat frågorna till kartläggningen

ORGANISATION	<i>ADRESS</i>	<i>KONTAKT</i>	<i>AKTIVITETER</i>	BEHOV / PROBLEM / IDÈER
Alla Kvinnors Hus	Svartensgatan 3 , Box 4023 116 20 Stockholm Tel 08-644 09 20 Fax 08-644 32 19 info@allakvinnorshus.org	*Josefin Grände	Arbetar med mäns våld mot kvinnor. Ej specifika antit trafficking aktiviteter. Har haft kontakt med traffickingoffer genom att kvinnor kommit och bott där. Skyddat boende och stödsamtal. Hjälpt till kontakt med polis och sjukvård.	Finns behov av förebyggande arbete, se till att män ej köper sex, samt ökad kunskap om trafficking hos myndigheter och organisationer. Låta utsatta kvinnor stanna i Sverige så de kan få hjälp och stöd.
Amnesty	Box 23400 104 35 Stockholm Tel: 08-729 0200 Regionkontor i Göteborg: Engelbrektsgränd 10 Tel: 031-244377 kvinnorattsgruppen@amnesty.se	*Carina Holm	Debatter och föreläsningar. Informationsspridning och rapporter.	Offren bör ha rätt att få asyl och skydd. Behövs rehabiliteringscentrum i Sverige som har samarbete med andra länder. Möjligheter till rehabilitering och uppföljning för de som vill åka hem. Vad gäller barn-mer uppsökande verksamhet.
Brottsoffermyndigheten	Box 470 901 09 Umeå Tel: 090-16 57 32 Fax: 090-17 83 53 E-post: gudrun.nordborg@brottsoffermyndigheten.se	*Gudrun Nordborg	Temadagar om handel med kvinnor. Deltar i regeringens antit trafficking kampanj. Arrangerar nordisk konferens i höst där prostitution ska problematiseras. Deltar i projekt i de baltiska staterna som bland annat handlar om trafficking. Kan ge finansiellt stöd via brottsskadeersättningen till enskilda samt till projekt och utbildning. Forskningsprogram.	Utvisningsfrågan är ett problem, det minskar tryggheten för offren samt saboterar utredningarna. Offren bör ges socialt stöd och skydd före och efter rättegångar i Sverige. Bör finnas skyddat boende och behandling kombinerat. Krävs ökad förståelse för problemet i Sverige, genom utbildningssatsningar och kampanjer.

ECPAT	Nybrokajen 7 114 48 Stockholm Tel: 08-611 99 34 Fax: 08-611 34 99 E-post: info@ecpatsweden.org Karin.@ecpatsweden.org	*Karin Johansson Helena Karlén	Med i sexualbrottskommittens referensgrupp samt referensgrupp till det nordisk-baltiska traffickingprojektet. Informerar om trafficking under utbildningar och seminarier. Samproducerat dokumentärfilm om trafficking av barn.	
Brottsförebyggande Rådet, BRÅ	Tegnérgatan 23, Box 1386 111 93 Stockholm Lotta.nilsson@bra.se Tel: 08-401 87 00	*Lotta Nilsson	Har inga direkta antitraficking aktiviteter, men har deltagit i seminarier och hearings. Kommer även ha en representant i socialdepartementets arbetsgrupp för kunskap om sexuellt exploaterade barn.	Förslag på studier: Genomgång av urval at brottsanmälningar rörande sex. utnyttjande av barn och se om ev. koppling till sexuell exploatering. Studie av förförelse av ungdom
CBSS, Children´s Unit, Council of the Baltic Sea States	Box 2010 103 11 Stockholm tel: 08-4401920 lars.löof@cbss.st	*Lars Löof	Sprider information om projekt, publicerar information om konferenser och viktiga rapporter. Alla organisationens aktiviteter rör barn. Samarbete med partners i Estland, Lettland, Litauen, Tyskland, och Norge	Unga kvinnor behöver en fristående enhet där fysiskt, socialt och psykologiskt stöd kan ges.
Justitiedepartementet	Justitiedepartementet, Straffrättsenheten Rosenbad 4 103 33 Stockholm Tel: 08-4051000 erica.hemtke@justice.ministry.se per- anders.sunesson@justice.ministry.se	*Erica Hemtke *Per Anders Sunesson	Arbetar med lagstiftning mot människohandel. Övergripande ansvar för kriminalpolitiken i stort, bl.a. brottsofferfrågor. Uppgift att föra in brottsoffer- och brottsförebyggande aspekter i projekt och arbetsgrupper.	Brottsofferstöd är akut. Utbildning av rättsväsende och bemötandefrågor. Hjälp med praktiska saker som boende, ekonomiskt bistånd, medicinsk och social behandling. Skydd mot repressalier. Tillfälligt uppehållstillstånd. Hänsyn till brottsoffret bör tas i en rättslig process. Behov av skydd för repressalier. Kan behövas olika projekt och satsningar för kvinnor och barn se olika ut.
Jämställdhetsenheten	Jämställdhetsenheten Näringsdepartementet Jakobsgatan 26 103 33 Stockholm Tel: 08-4051000 Gunilla.Ekberg@industry.ministry Marianne.Laxen@industry.ministry	*Gunilla Ekberg	Aktiv i kampanjer och allt som rör jämställdhet, prostitution och kvinnohandel. Seminarier, möten med frivilligorganisationer samt nationella konferenser. Håller utbildningar och föreläsningar. Nordisk-baltisk konferens i Vilnius 20-22 oktober, med fokus på offer för kvinnohandel. Särskild insats är på	Det bästa man kan göra för att stödja offer för kvinnohandel är att minska efterfrågan. Bör finnas skyddat boende där man kan få stöd, mindre ställen med höga säkerhetskrav, organiserade i stil med kvinnojourerna.

			gång nästa år i Norrbotten, fokus på kvinnor som utsatts för prostitution och kvinnohandel.	
Kvinna till kvinna	Kristinebergs Slottsväg 8 112 52 Stockholm Tel: 08-702 98 20 Fax:08-643 23 60 E-post: eva.zillen@iktk.se	*Eva Zillen	Har aldrig haft egna antitrafficking aktiviteter. Men jobbar för att stödja kvinnor i kris och konfliktområden i Balkan, Mellanöstern och Kaukasus, och arbetar då med lokala organisationer som arbetar med traffickingfrågor. Arbetar även med utbildning av militärer och poliser inför utlandsuppdrag.	Viktigt att ge psykologiskt och hälsomässigt stöd. De bör få tillfälligt uppehållstillstånd i Sverige och permanent i de fall de inte kan åka tillbaka. Utbildning och stöd är mycket viktigt oavsett om de stannar eller ej, då kan man också samarbeta med organisationer i hemlandet.
Kvinnoforum	Tomtebogatan 42 113 38 Stockholm Tel: 08- 56 22 88 00 Fax: 08-56 22 88 50 Carolina.wennerholm@kvinnoforum.se	Anita Gradin Carolina Wennerholm	Ett flertal informations-och nätverksprojekt i Östersjöregionen. Utbildningsprojekt med Migrationsverket. Sprider aktuellinformation genom IT-nätverket Q Web. Resursbas på Internet.	
Kvinnojouren IRIS samt Nätverk i Nord	c/o Kvinnojouren IRIS Box 281 971 08 Luleå tel: 0920-222223	*Eva Engman	<i>Nätverk i Nord</i> -aktivistnätverk mot prostitution och våld inom Barentsregionen, består av norra delarna av Sverige, Norge, Finland och Ryssland. Olika aktiviteter för att synliggöra och medvetandegöra. Väcka opinion mot prostitution och trafficking. Har haft konferenser och allmänna möten, i Sverige och andra länderna. <i>Kvinnojouren IRIS</i> stödjer kvinnor som utsatts för mäns våld. Deltar i Nätverk i Nords olika aktiviteter. Planerar tillsammans med Nätverk i Nord informationskonferens i Murmansk.	Kvinnorna bör inte skickas hem när det är här de utnyttjats. Det är svårt att få kontakt med kvinnorna, bland annat språkmässigt. En tanke för att lösa detta är att ge dem information om var de kan få hjälp redan när de söker visum. Viktigt att informera och varna kvinnorna innan de reser, samt information till de som är här om vad de kan få hjälp och stöd.

Kustbevakningen Region Ost	Jakobsdalsvägen 3 Box 1184 131 27 Nacka St tel: 08-7897901 kjell.larsson@coastguard.se	*Kjell Larsson	Kustbevakningen sysslar bland annat med illegal immigration. Har information i samband med utbildningar av personalen.	Ett utvecklat samarbete mellan Östersjöländernas olika gränskontrollmyndigheter bör leda till bättre kontroll av illegal migration mellan länderna i området och förhoppningsvis resultera i minskad trafficking inom området.
Länskriminalpolisen, Utredningsroteln och våldssektionen i Stockholm	Norra Agnegatan 33-37 106 75 Stockholm Tel: 08-4010000	*Håkan Ström Helene Görtzen	Att beivra brottslighet, lagföra brottslingarna och rädda kvinnorna. Enhet sedan 1 maj som arbetar med prostitution och trafficking.	Kostnaderna och att de inte har rätt att stanna i Sverige är ett problemundersökningarna blir lidande. Upplysning till männen är viktigt. Aktivt angripa de som sysslar med trafficking.
Länskriminalpolisen Göteborg	Box 429 401 26 Göteborg Tel: 031-739 2000 Fax: 031-739 38 50	*Göran Nordenstam (arbetar med vittnesskydd)	Utreda grova brott. Kan erbjuda skydd, ny identitet, arbete, och hela den sociala biten.	Svårt för oss som polismyndighet att ordna läkarvård och lägenhet ekonomiskt sett. Behövs centraliserad grupp på länsnivå som tar hand om sådant som sjukvård, försäkringsärenden, jobb osv. Den här gruppen/personen skulle kunna hänvisa oss till rätt person när vi har ett sådant ärende. Krävs koncentration av faktisk kunskap i varje län!
Länskriminalen i Skåne, underrättelseroteln	Polismyndigheten i Skåne, 201 90 Malmö tel: 040-201000 fax: 040-201364	*Thomas Ryding	Underrättelseverksamhet. Har gjort sammanställning av uppgifter om trafficking.	Det är svårt att komma i kontakt med offren, det sker ofta inom en sluten etnicitet. Allt stöd är viktigt.
Migrationsverket region Stockholm	Region Stockholm Besök: Pyramidvägen, Solna Post: Box 507 169 29 SOLNA Tel:568 439 67 Fax :568 439 80 Mobil 0709-48 00 94 wiiu.lillesaar@migrationsverket.se	*Wiiu Lillesaar	I utredningar kan få misstanke om trafficking- meddelar då polisen och/eller socialtjänsten som utreder. Genom tipstelefon kan ge råd och stöd om vart man kan vända sig. Vill skapa lathund för vart man kan vända sig. Deltar i Kvinnofridsprojektet. Om kvinnorna väljer att söka asyl får de tillgång till LMA, knutet till det finns landstingsresurser.	Är de inte asylsökande är problemet vem som ska betala. Viktigt att bygga nätverk med berörda länder, så de kan få stöd i hemländerna. Behövs öppet och fungerande nätverk, inom vilket man kan jobba med individuella lösningar, ej generella paket.

MR-fonden	Drottninggatan 101 113 60 Stockholm Tel: 08-54 54 99 70 Fax: 08-30 30 31 E-post: info@humanrights.se anita.klum@humanrights.se	*Anita Klum	Arbetar med mänskliga rättigheter genom utbildning, information och opinionsbyggande. Har inga direkta antit trafficking aktiviteter. Kommer dock i kontakt med det genom opinionsbyggandet.	
Polismyndigheten i Stockholms län, Söderorts polismästardistrikt, Utlänningsroteln Syd	Box 32025 126 11 Stockholm tel: 08-4012298 fax: 08-4012299	*Patrik Pettersson	Har inom länet gjort kartläggning av situationen för trafficking, del av rikstäckande kartläggning. Har övergripande utlänningsärenden , inre utlänningskontroll, varav trafficking är en del, hittar genom tips och spaning personer som är här illegalt. Kan förmedla kontakter med organisationer som stöder utsatta kvinnor.	Pengar är ett problem. En viktig fråga är om man ska låta personer vara kvar under en utredning, trots att det finns utvisningsbeslut mot dem. Borde kanske ge tillfälligt uppehållstillstånd, samtidigt fara detta blir känt och utnyttjas i framtiden. Viktigt med nätverk inom och utom landet för att stödja de som drabbas.
Prostitutionsgruppen, Cityenheten, Göteborg	Stora Nygatan 29 411 08 Göteborg Tel: 031-365 74 64 Fax: 031-365 73 61 elisabeth.pettersson@centrum.goteborg.se	*Elisabeth Pettersson	Ge stöd till personer som finns i eller är berörda av prostitution. Bistår med det som socialtjänsten kan erbjuda: vård och stöd om de ska vittna, bistå dem om de åker hem. Informerar om prostitution för folk som arbetar med detta. Även attitydförändringsarbete. Med i nätverk.	Finns för lite kunskap i Sverige. Finns ingen handlingsplan. Dålig samordning och informations spridning leder till mycket dubbelarbete. Krävs ställe där informationen finns samlad, som även har mandat att samarbeta och trycka på.
Prostitutionsgruppen, Malmö	SDF Centrum Västrakanalsgatan 4 Box 8 211 41 Malmö Tel: 040-34 59 36 Fax: 040-34 50 54 E-post: karin.pramberg@malmö.se liselott.lundberg@malmö.se	*Karin Pramberg Liselott Lundberg	Uppsökande verksamhet i gatuprostitution. Om möter traffickingoffer- ringer polisen som tar hand om dem. Har tagit fram strategier mot prostitution som ska diskuteras i kommunfullmäktige.	Man har inte hittat bra sätt att ta hand om de här kvinnorna. Behövs grupp med handplockade människor som kan detta som kan stötta de här kvinnorna direkt. Måste öka de sociala resurserna!

Prostitutionscentrum, Socialtjänstförvaltning n Stockholm	Uppsökarenheten Högbergsgatan 27, 106 64 Stockholm Tel: 08 – 508 25 241/242/243 proscentrum@sot.stockholm.se	*Christina Almelund Lisen Lindström Ann Wilkens	Kan ge stöd och hjälp till de som varit i prostitution. Har tagit emot två kvinnor som varit offer för trafficking, men kommer inte att göra det i framtiden, har inget mandat för det.	Problemet är att de ska utvisas. Lagstiftningen måste ändras så att man vet vem som ska ta hand om dem när de är här. Krävs även politiskt beslut om vilka som går stanna. Behövs nationellt prostitutionscentrum.
RFSU	Box 12128 102 24 Stockholm 08-692 07 00 Fax: 08-653 08 23 E-post: info@rfsu.se Internet: www.rfsu.se	*Katarina Lindahl Eva Hedlund Ann Svenssén	Jobbar med sexuell och reproduktiv hälsa genom opinionsbildning, klinisk verksamhet och utbildningsfrågor. Erbjuder psykoterapeutisk behandling och remitteringsmöjligheter.	Behövs psykologiskt, socialt och juridiskt stöd, bör finnas institutioner för detta. Måste finnas möjligheter till omhändertagande och skydd, samt möjligheter att stanna och gå till rättegång.
RIFFI	Norr tullsgatan 45 113 45 Stockholm 08 - 30 21 89	Meri Helena Forsberg	Fick aldrig något svar	
Rikskriminalpolisen	P.O Box 12256 102 26 Stockholm Tel: 08 – 401 00 00 Fax: 08-401 37 35 Immigration@rkp.police.se Sofia.ask@rkp.police.se	*Kajsa Wahlberg, Sofia Ask Camilla Örndahl	Kriminalunderrättelsetjänst, skriver årliga rapporter till regeringen, deltar i internationellt polissamarbete, anordnar seminarier och konferenser för polis och åklagare, biträder de lokala polisdistrikten i förundersökningar.	Aktiviteter, stöd och resurser till traffickingoffer behövs men är inget som polisen kan erbjuda. Polisen behöver hjälp med att se till att de kvinnor som utsatts för trafficking kan återvända till hemlandet och tas emot där på ett säkert sätt. Där spelar kontakter med frivilligorganisationer och polisen i kvinnornas hemländer en stor roll. Det vore viktigt med uppföljning av kvinnorna efter en eventuell rättegång och hemkomst. Många frågar vad som händer med kvinnorna efteråt, men vi har inte resurser att följa upp dem.

Rikskvinnocentrum för kvinnor som misshandlats och våldtagits	Akademiska Sjukhuset 751 85 Uppsala tel: 018-6110000 barbro.posse@rkc.uas.lul.se	*Barbro Posse	Har inga direkta antitraficking aktiviteter. Arbetar med att skapa modeller för ett gott omhändertagande i hälso- och sjukvården av kvinnor som utsatts för misshandel och våldtäkt. Utbilda och informera samt bedriva forskning kring mäns våld mot kvinnor.	Psykosocialt stöd, terapi och skydd är viktiga.
ROKS	Birger Jarlsgatan 10 Box 195 17 104 32 Stockholm 08 – 442 99 30 Fax: 08-612 73 25 E-post: kvinnjourer.roks@roks.se eller info@roks.se	*Ireen von Wachenfeldt	Ordnar konferenser och lyfter frågan. Med i Jämställdhetsrådet och Nationella rådet. Vecka 47 varje år är aktionsvecka mot porr och prostitution. Här diskuteras även trafficking. Informationsspridning och interna och externa utbildningar hålls. Kvinnojourerna kan erbjuda skyddat boende, stöd och hjälp, utbildning eller hjälp att åka hem. Nordisk kvinnokonferens 6-8 september.	Har positiva erfarenheter av att kunna hjälpa kvinnorna till en nystart. Information och styrning måste komma från politikerhåll, uppifrån. Satsa på projekt med utbildning och upplysning, ämnet måste in i alla utbildningar och lyftas upp på dagordningen hos politiker.
Riksrevisionsverket RRV	Box 450 70 104 30 Stockholm Tel: 08-690 4504 Fax: 08-698 41 00 Meta.boethius@rrv.se	*Meta Boethius	I vissa projekt såsom i det om migration och samverkan i gränskontroller ingick trafficking. Sprider information.	Samverkansprojekt mellan NGO:s och offentliga organ är viktiga, särskilt på orter där detta är ett stort problem. Även internationella samarbeten är mycket viktiga.
Rädda Barnen	Torsgatan 8 107 88 Stockholm 08-698 90 00 olof.risberg@rb.se ola.florin@rb.se	*Olof Risberg Ola Florin	Bistånd i form av stöd till samarbetsorganisationer i världen. Lobbying och attitydförändring. Samarbete internationellt. Erbjuder behandling, psykoterapi.	Långsiktigt ansvar där det krävs stöd på många håll, som skola, bostad, sysselsättning och familjestöd. Behövs stöd och projekt i de delar av världen där de kommer ifrån. Uppsökande mottagning i Sverige. Viktigt med helhetsperspektiv.

Sabina projektet, Kris och traumacentrum, Danderyds sjukhus	Kris och traumacentrum Danderyds sjukhus 182 88 Stockholm	*Anna Venegas	Har inga direkta antitraficking aktiviteter. Arbetar med att behandla kvinnor som utsatts för institutionellt sexuellt våld, samt kartlägga var i samhället de finns och hitta lämpliga behandlingssätt.	Behövs en instans man kan rådfråga och hänvisa till när det gäller trafficking (såväl som det behövs när det gäller andra problem som kvinnor och missbruk). En enhet med specialkunskap, ett kunskapscentrum, som är permanent, som kan utbilda dem som möter de här kvinnorna så vi kan identifiera dem och hjälpa dem på bästa sätt.
Svenska Kommunförbundet	Hornsgatan15 118 82 Stockholm 08-772 41 00 fredrik.lundkvist@svekom.se	*Fredrik Lundkvist *Qaisar Mahmood	Har inga direkta antitraficking aktiviteter. Men arbetar med jämställdhetsfrågor.	Man måste försöka slå mot efterfrågan i västvärlden. Viktigt med feministiskt perspektiv för att förstå och kunna åtgärda trafficking. Det handlar om kön, makt och jämställdhet.
Sveriges Kvinnolobby (fd SAMS)	Box 23229 104 35 STOCKHOLM Tel:08-32 22 50 : Fax:08-33 52 47 Anna-lena.mellquist@lerum.se	*Anna Lena Mellquist Anki Elken,	Skriver motioner till EWL, har med frågan i dokument till Johannesburgkonferensen, deltar i arbetsgrupper och debatterar. Deltar i nationella och internationella nätverk. De vi samarbetar med arbetar med trafficking mer konkret.	Kvinnorna måste få stanna i Sverige om de vill, få tillgång till bostad, hälso- och sjukvård och socialt stöd. Upprättelse genom rättegång. Ekonomiskt stöd och möjlighet till utbildning. Det handlar mycket om mäns makt över kvinnor och kvinnors kroppar
Socialdepartementet	Regeringsgatan 30-32 103 33 Stockholm 08- 41510 agneta.bjorklund@social.ministry.se ingrid.akerman@social.ministry.se	*Agneta Björklund Ingrid Åkerman	Uppföljning efter de två världskonferenserna om kommersiell exploatering av barn. En arbetsgrupp som ska hålla på i två år har startat i februari och målet är att samla kunskap om sexuell exploatering av barn i Sverige. I samarbetet med östersjöstaterna har Sverige lett ett projekt för att öka multidisciplinära sätt att arbeta hos politiker och beslutsfattare. En specialenhet har skapats för barnfrågor på östersjöstaternas råd. Nätverk för att sprida specialistkompetens mellan experter.	Samarbete mellan organisationer och proffessioner är nödvändigt.

Socialstyrelsen	106 30 Stockholm 08 – 555 530 00 annika.eriksson@sos.se	*Annika Eriksson	Tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård. Kartläggning av prostitution i Sverige, därigenom kontakt med trafficking. Temadagar om uppsökande verksamhet.	Försöksverksamhet där kvinnor får vara kvar eller stödja dem socialt och hälsomässigt i hemlandet behövs. Ideella organisationer är viktiga, dessa kvinnor är ofta rädda för myndigheter.
Socialtjänstförvaltning n Stockholm	Uppsökarenheten Hornsgatan 124 106 64 Stockholm 08- 508 25 651 070 472 56 51 Fax: 08-508 256 60 E-post: agneta.borg@sot.stockholm.se	*Agneta Borg	Uppsökande arbete i arbetet med prostituerade. Även med i flera projekt och nätverk. Se till att tjejerna har det värdigt tills de åker hem – boende, samtal, sociala aktiviteter, läkarbesök.	Finns ingen organisation för att ta hand om dem, med läkarbesök osv. Diskussioner kring ansvarsfrågan har förekommit – vem ska betala? Bör finnas pott för detta som alla inblandade kan ta av, då kan det lösas på individnivå, med boende och stöd. De som åker hem bör få stöd där. Det finns ingen beredskap eller organisation, och inget lämpligt regelverk.
Sveriges Kvinnojourers Riksförbund	Bondegatan 40, 2 tr 116 33 Stockholm Tel: 08-642 64 01 Fax: 08-642 64 07 E-post: kvinnojourernas@telia.com am.tung.skr@telia.com	*Ann-Marie Tung	Serva kvinnojourerna med utbildning och information. Lobba för frågorna och föra fram kvinnojourernas erfarenheter, tex i traffickinggrupperna på jämsköldhetsenheten. Pratar nu om att söka pengar för att utbilda specialjourer för traffickade kvinnor.	Det finns inte resurser – finansiella problem. Vill ha specialjourer i utsatta områden med skyddat boende och juridisk hjälp. Direktiv från regeringshåll om vad man ska göra med de här kvinnorna. Möjlighet att stanna i Sverige så rättegångar kan hållas och vi kan ta tag i problemet här. Samarbete med organisationer i hemlandet om de vill åka tillbaka.
TERRAFEM	Box 891 101 37 Stockholm Besöksadress: Kungsholmsgatan 8 Tel: 08-643 05 10 Hotline: 020-52 10 10 E-post: info@terrafem.org	*Bernadita Nuñez	Stöd till flickor och kvinnor som utsatts för sexualiserat våld, genom jourtelefon på många språk.	Behövs mötesplats och skyddat boende.

Utrikesdepartementet	Gustav Adolfs Torg 1 103 39 Stockholm 08-405 10 00 malin.hansson@foreign.ministry.se	*Malin Hansson	Arbetet mot människohandel har hållt på i två år och sker på flera sätt. 1)Deltar i stora samarbetsprojekt som Asien och Europasamarbetet, ASEM, och EU-Afrika dialogen. Sverige stöder och finansierar också projekt i OSSE och Stabilitetspakten. 2)Utarbetar strategier för hur Sverige ska arbeta mot människohandel genom utvecklingssamarbete. 3)Politiker tar upp människohandel som prioriterad fråga i möte med andra ministrar.	Direkt stöd- psykosocialt, hälsomässigt, juridiskt och ekonomiskt, stöd med vad <i>de</i> vill. En lösning är temporärt uppehållstillstånd, kanske möjlighet att stanna. Utbildning till offren är mycket viktig så att de kan få arbete, oavsett om det är i Sverige eller i hemlandet.

Bilaga II

Kontaktade, ej intervjuade personer på organisationer och myndigheter:

- Jan-Anders Jönsson, Länskriminalen i Göteborg. Tidigare del av traffickinggrupp. Arbetar dock inte med trafficking längre och kan därför inte delta i undersökningen. Det satsas stort på enhet som arbetar mot trafficking, tjänster utlyses för närvarande till denna. Ansvarig för detta blir Thomas Ekman.
- Noaks Ark. Anser sig inte ha tillräckligt med erfarenhet av problemet för att kunna besvara frågorna. Tel:08-700 46 00
- Kvinnojouren Cassandra i Göteborg. Känner inte till någon som utsatts för trafficking.
- Convictus Bryggan. Har inte mött några traffickingoffer. Mest män som kommer hit.
- Den öppna dörren. Har inte mött några traffickingoffer. Hit kommer ensamma människor som behöver kontakt, och är psykiskt trasiga.
- Ny Gemenskap. Tror inte de har mött några. Hjälper hemlösa.
- Fria Alro. Har inte träffat några. För människor med alkohol och drogproblem.
- Frälsningsarmén. Har inte träffat några traffickingoffer.
- Klaragården. Känner inte till att någon som varit där varit utsatt för trafficking. Men ställer gärna upp och förmedlar kontakt med någon av tjejerna som kommer dit, det är svenska tjejer som kanske vet något.
- KRIS. Har inte mött några traffickingoffer. Hjälper fd kriminella och missbrukare.
- Kriscenter för kvinnor, Stockholms stads verksamhet för våldsutsatta kvinnor. Har haft ett par för några år sedan, men har sedan dess sagt ifrån att de inte kan ta emot några fler traffickingoffer. De tar hand om kvinnor som hotats och misshandlats i sin relation.
- LP-Kontakten. Har inte mött några traffickingoffer.
- Maria mobila team. Har inte träffat några.
- Mariedalslänkarna. Har inte mött några traffickingoffer. Mest män som kommer hit.
- Oscars församling. Tror inte de har mött några traffickingoffer i sin verksamhet, men är inte helt säkra, de skulle kunna ha mött någon men inte vetat om det.

- Situation Stockholm. Har inte haft någon som de tror utsatts för trafficking. Väldigt få kvinnor här.
- St: Görans teamet. Har inte mött någon.
- Stadsmissionsgården. Känner inte till någon som de tror utsatts för trafficking.
- Stationen. Känner inte till någon de tror utsatts för trafficking.
- Återvinnarna. Har inte mött någon.

Personer som sökts, men vi inte kunnat nå av olika anledningar:

- Inga Pagréus på S:ta Clara Kyrka. Diakon Hans Hernberg säger att de kvinnor som kommer dit får tala med diakonissa Inga Pagréus, och han tror att hon har träffat traffickingoffer
- HOPP, Paula Heljestrand samt Micko Root.
- Bellas Vänner, Janna och Jenny,
- Kvinnojour i Malmö, Evy Svensson
- Kvinnojouren Ada i Göteborg,
- Christel Makarovski, Migrations och asylpolitiska enheten, UD (Har granskat Malin Hanssons bidrag)
- Agneta Franzén, Maria Ungdom. Mail: agneta.franzen@spo.sll.se
- Sule Parmhed. Mail: sule.parmhed@hud.sos.sll.se
- Eva Larsson Heiwe. Mail: eva.larssonheiwe@bcs.spo.sll.se
- Antionette Klingstedt- Kimmander, SÖS psykhälsa, mail: antionette.klingstedt-kimmander@sos.sll.se
- Tommy Eikedal, Ystad polisen, Sturup.

Bilaga III

Intervjuer med 37 aktörer i Sverige angående socialt stöd för kvinnor, flickor och pojkar offer för trafficking/människohandel

Genomförda av Sara Ålander juni-augusti 2002

Innehållsförteckning

Alla Kvinnors Hus.....	43
Amnesty	44
Brottsförebyggande rådet	45
Brottsoffermyndigheten	46
Childrens Unit, Council of the Baltic Sea, CBSS	48
Justitiedepartementet, Straffrättsenheten	50
Justitiedepartementet, Kriminalpolitiska enheten	51
Kustbevakningen, Region Ost.....	52
Kvinna till Kvinna.....	53
Kvinnojouren IRIS i Luleå samt Nätverk i Nord	54
Länskriminalpolisen i Göteborg	56
Länskriminalpolisen, Stockholm.....	57
Länskriminalen i Skåne, underrättelseroteln	58
Migrationsverket, region Stockholm.....	59
MR-fonden	62
Näringsdepartementet, Jämställdhetsenheten.....	62
Polismyndigheten i Stockholms län, Söderorts polismästardistrikt, Utlänningsroteln Syd,	66
Prostitutionscentrum, Socialtjänstförvaltningen, Stockholm,	67
Prostitutionsgruppen i Göteborg	68
Prostitutionsgruppen i Malmö	70
RFSU.....	71
Rikskriminalpolisen	72
Rikskriminalpolisen, Roteln för Särskilda Objekt	73
Rikskvinnocentrum för kvinnor som misshandlats och våldtagits (RKC).....	74

ROKS	75
Riksrevisionsverket, RRV	76
Rädda Barnen, pojkmottagningen	78
Sabinaprojektet, Kris och traumacentrum, Danderyds sjukhus	79
Sveriges Kvinnojourers Riksförbund, SKR	81
Socialdepartementet	82
Socialtjänstförvaltningen Stockholm Uppsökarenheten	83
Socialstyrelsen.....	85
Svenska Kommunförbundet	86
Svenska Kommunförbundet	87
Sveriges Kvinnolobby	88
Terrafem	89
Utrikesdepartementet	90

Alla Kvinnors Hus

Intervju med Josefin Grände, 2002-06-12

tel: 08-6440920

1. Alla Kvinnors Hus
2. Svartensgatan 3 – Box 4023 –102 61 Stockholm
3. Kvinnojour, NGO

4. Arbetar med mäns våld mot kvinnor. Stödverksamhet för kvinnor som utsatts för våld. Främst våld i nära relationer. Det vanligaste är kvinnor som utsatts för misshandel och våldtäkt.

5. b) Nej a) Nej
6. Nej

7. a) Kommit i kontakt med det genom att kvinnor kommit och bott där.
b) Ca tre under ett år
c) Öststatsregionen
d) 25
e) Inga under 18 år

8. Skyddat boende primärt. Om det funnits språkförbistringar har det varit svårt att göra något. Då man kan tala engelska eller annat som även personalen kan får personerna stödsamtal och hjälp med sin situation. De som kommer hit kan även få hjälp att ta kontakt med polisen samt hjälp att bli undersökta av sjukvård, men detta har inte varit aktuellt i de fall av trafficking offer som varit.

9. Har för lite erfarenhet av det. Möjligtvis språkförbistringar.

10. Röda Korset

11. Nej. Det har inte varit sådana situationer som krävt det.

12. Kvinnoforum har en enhet som håller på med det, har deltagit i seminarier där. Röda Korset. Finns grupper som arbetar med det, till exempel ”Listan mot porr och prostitution”, en maillista för journalister och andra som är aktiva i dessa frågor. Uppkom som ett svar på liberaliseringsdebatten för att bemöta den.

13. Mycket handlar om förebyggande arbete, att se till att män inte köper sex för då försvinner ju marknaden. Lagen som finns borde användas på bättre sätt. Kvinnor som blivit utsatta bör få stanna i Sverige så att de kan få hjälp och stöd, och prata om sina upplevelser. Det är ju svenska män som utnyttjar dessa kvinnor. Det krävs en ökad kunskap hos myndigheter och organisationer om trafficking. Kvinnor måste känna sig trygga så att de vågar vittna. Vi måste koppla ihop trafficking med prostitutionen vi har i Sverige, det är två sidor av samma mynt.

14. Vi har vår verksamhet här, och den är öppen för alla, så precis som alla kvinnor kan de få stöd här.

15. Vågar inte svara på det. Det är styrelsen som fattar beslut, och jag vet inte om de har diskuterat frågan.

16. Kvinnors Nätverk (08-4117855) Stöd för invandrarkvinnor
Kriscentrum för Kvinnor (08-4299940) Stockholms Stads verksamhet för våldsutsatta kvinnor. TerraFem.

17. Nej

Amnesty

Intervju med Carina Holm, 2002-06-12
tel: 031-244377

1. Amnesty
2. Engelbrektsgatan 10, Göteborg (Regionkontor)
3. Människorättsorganisation, NGO
4. Kampen för de mänskliga rättigheterna
5. Ja
 - a) Debatter och föreläsningar. Informationsspridning. Rapporter. I rapporter och anföranden ställs krav.
 - b) På det sätt att man reagerar starkare när det handlar om barn som utsatts för trafficking, men arbetssättet är detsamma.
6. Nej.
7. Nej. Men då rapporter skrivs så görs det, men det har inte skett i Sverige.
8. Politiskt stöd. Kämpar för deras rättigheter. Vi vill bland annat att de ska ha rätt att leva i säkerhet, få asyl mm.
10. Kvinnoforum, Q Web, Polisen, Regeringen, EU, FN, IOM (tar fram statistik om trafficking)
11. I den mån att vi använder oss av konventioner och beslut som tas. (Debatter- ej riktigt samarbete)
12. Kvinnoforum
13. Framförallt gäller detta när någon blir fasttagen av polisen, då de egentligen är traffickade. Då borde det fungera på ett annat sätt:
 - Man ska tillhandahålla boende för dessa offer.
 - De ska kunna stanna i Sverige om de vill.
 - Förövarna ska ställas inför rätta.
 - Offren ska få skydd så att de vågar vittna, även familjen i hemlandet ska få skydd.
 - Borde finnas rehabiliteringscentrum i Sverige som även har samarbete med andra länder.

- För dem som väljer att åka hem bör finnas rehabilitering i hemlandet, och uppföljning så att de inte hamnar i trafficking eller prostitution igen.
- Projekt som fångar upp alla barnen, mer uppsökande verksamhet!

14. Nej. Informerar om att det finns och hur det ser ut.

15. Ja

16. Nej

17. Hoppas att fler organisationer arbetar för detta. Känns inte som det finns så många idag.

Brottsförebyggande rådet

Intervju med Lotta Nilsson, besvarad via e-post 19/8

1. Brottsförebyggande rådet (BRÅ)
2. Box 1386, 111 93 Stockholm
3. Myndighet

4. BRÅ verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

BRÅ ansvarar för produktionen av den officiella kriminalstatistiken, utvärderar reformer m.m. inom rättsväsendet, genomför kartläggningar och studier av olika typer av brottslighet och arbetar för att främja lokalt brottsförebyggande arbete.

BRÅ arbetar på uppdrag av regering och riksdag, på eget initiativ och i samverkan med andra myndigheter och organisationer. Målgrupperna är beslutsfattare och anställda inom rättsväsendet, brottsförebyggande aktörer samt medier och allmänhet.

5. Nej.

a) Nej, inte "egna" men deltagit som åhörare i seminarier som tagit upp frågan samt i en hearing 14/11-01 anordnad av socialdepartementet om sexuell exploatering av barn.

6. Nej.

7. Nej.

10. Ja, de som deltog i socialdepartementets hearing (där Kvinnoforum ju deltog).

11. BRÅ kommer att ha en representant i socialdepartementets arbetsgrupp för kunskap om sexuellt exploaterade barn

12. Inte utöver det som togs upp på hearingen.

13. -

14. Vi kommer att vara representerade i arbetsgruppen (se ovan).

15. -

16. -

17. Behovet av kunskap är stort - och uppenbart. Vad BRÅ skulle kunna tillföra är eventuellt en eller flera studier av vissa typer av anmälda brott - uppdrag kring detta från arbetsgruppen kommer troligen att diskuteras. (Detta är ju dock ett problem i sig - att det

då enbart rör de händelser som anmälts till polisen - och mörkertalet är troligen mycket stort - men det ökar ju åtminstone kunskapen om de brott som anmäls.) En idé är t.ex. att göra en genomgång av ett urval brottsanmälningar rörande sexuellt utnyttjande av barn under 15 år för att se om vi i dessa kan finna några som rör sexuell exploatering. En annan idé är att göra en studie av anmälningar rubricerade som "förförelse av ungdom" (tillfälligt sexuellt umgänge med någon under 18 år mot någon form av ersättning eller löfte om ersättning) - endast ett litet antal sådana brott anmäls per år men sammanställs uppgifter ur dessa kan man få kunskap om vad det handlar om för typ av fall - relationen mellan de inblandade, var de fått kontakt, sammanhanget, typen av ersättning etc. Men som sagt - ännu vet vi inte vad - eller om - det blir, detta är alltså rätt lösa idéer i sitt första stadie.

Brottsoffermyndigheten

Intervju med Gudrun Nordborg, 2002-08-02, kompletterat per e-post.
tel: 090-165732

1. Brottsoffermyndigheten
2. Box 470, 90109 Umeå. Hemsida www.brottsoffermyndigheten.se
3. Myndighet
4. Brottsoffermyndigheten har tre ansvarsområden, vilka alla kan ha beröring med trafficking:

- **Brottskadeersättning** Om den som begått brott saknar förmåga att betala skadestånd och om det inte finns någon försäkring som täcker skadorna, kan brottsoffret ha rätt till brottskadeersättning av statliga medel. Den rätten kan också finnas om gärningsmannen är okänd. Brottskadeersättningen kompenserar framförallt personskador och kränkning.

- **Brottsofferfonden** Fondens medel delas ut till forskning och andra brottsofferinriktade projekt verksamhet drivna i ideell, offentlig eller privat regi. Fonden byggs upp av en särskild avgift på 500 kr som varje dömd person ska betala om brottet kan straffas med fängelse. Fonden är jämngammal med myndigheten och startade 1994. Den har hittills bidragit med mer än 110 miljoner till olika brottsofferprojekt.

- **Kunskapscentrum** Brottsoffermyndigheten ska samla och sprida information och forskningsresultat för att bidra till bättre bemötande och behandling av brottsoffer. Det sker bl.a. genom informationsmaterial till myndigheter, ideella organisationer och brottsoffer. Myndigheten arrangerar också konferenser, temadagar och vidareutbildningar för att inspirera till forskning, sprida vunna erfarenheter och för att förstärka brottsofferperspektiven.

Brottsoffermyndigheten ska enligt sitt regleringsbrev bland annat prioritera kvinnor och barn som brottsoffer. Aktuella regeringsuppdrag angår samverkan med främst andra myndigheter inom rättskedjan för att genom fortbildning sprida kompetens angående brottsoffers behov och rättigheter.

5. Ja
 - a) Brottsoffermyndigheten arrangerade en temadag i Umeå "Handel med kvinnor; prostitution och trafficking" med en rad föreläsare, Bellas vänner, Kajsa Wahlberg, Hanna

Olsson, Eva Lundgren, Jenny Westerstrand Eva Engman och Mildred Hedberg. Dagen lockade 700 deltagare. Den var ett samarrangemang med Umeå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten.

Myndigheten står också värd för stora arrangemang i samband med den Internationella Brottsofferdagen, den 22 februari. Under 2002 ingick då ett seminarium om trafficking. Myndigheten medverkar i regeringens antitrafickingkampanj, som berör de nordiska och baltiska länderna. Dessutom deltar myndigheten i ett EU-finansierat rättsprojekt i de baltiska staterna som fokuserar på brott och agerar då för att ett moment av projektet ska avse trafficking.

Myndigheten arrangerar kontinuerligt uppsatstävlingar ”Brottsoffer i fokus”. Två av de senaste pristagarna hade skrivit om trafficking.

Just nu planerar myndigheten för sitt hittills största arrangemang, en nordisk konferens ”Våldets offer – vårt ansvar” som ska hållas i Stockholm i månadsskiftet september-oktober. Också där kommer prostitution att problematiseras i en plenumföreläsning av Eva Lundgren och Jenny Westerstrand. Temat är också aktuellt i flera av konferensens workshops.

Brottsoffermyndighetens syn är att trafficking och prostitution bär likartad problematik och att båda är en del av det sexualiserade våldet. Myndigheten beaktar självklart att barn är mer beroende och sårbara än vuxna liksom de juridiska skillnader som – enligt FN-konventioner och i vårt lands lagstiftning - inträder vid 18 års ålder, men anser inte att den åldersgränsen i sig bör vara avgörande.

6. Nej

7. Nej, hittills har det skett indirekt, främst genom samtal med deras juridiska ombud.

8. Brottsoffermyndigheten kan erbjuda finansiellt stöd via brottskadeersättningen, information om detta finns på 9 olika språk. Brottsoffermyndigheten har också publicerat särskilt informationsmaterial om den svenska rättsprocessen för just brottsoffer: Till dig som utsatts för brott. Den informationsbroschyren finns även på engelska.

9. Myndigheten har ännu inte fått in något formellt ärende. När vi på andra sätt kommer nära frågorna ser vi alla de problem som ni räknar upp (strukturella, finansiella, organisatoriska och politiska). Utvisningsfrågan är ett särskilt allvarligt problem, både för kvinnorna och därför att risken är stor att utredningarna om brott mot dem saboteras. Man bör kunna ge skydd och socialt stöd till offren då de är i Sverige, särskilt om det är här som de har utsatts för brott.

10. Kvinnoforum, Prostitutionscentrum, ROKS, Bellas vänner (se även svar på fråga 16).

11. Inget projekt som konkret går ut på det, men vi har brett samarbete med ideella organisationer liksom andra institutioner inom rättsväsendet, hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Det är integrerat i myndighetens arbete.

12. Initiativ finns, men ännu kan vi inte peka på konkreta resultat. Anhörigkommitténs betänkande är ett exempel. Direktiven till Personsäkerhetsutredningen ett annat (Dir 2001:107), se också delbetänkandet SOU 2002:71, Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer, som även berör prostituerades utsatthet. Myndigheten är representerad i utredningen via Gudrun Nordborg.

13. Kompetens- och utbildningsåtgärder. Det måste finnas insikter om att problemet är stort också i Sverige. Man bör också vidta speciella åtgärder som skyddat boende och behandling i kombination. Man skulle kunna tänka sig att socialtjänsten och polisen är ansvariga för detta och att man har ett samarbete över kommungränserna. Man bör ha olika projekt för kvinnor och barn, man kan hämta erfarenheter från kvinnohusen/kvinnoforumerna/tjejjourerna och lära av hur de arbetar med kvinnor och barn som utsatts för fysiskt och sexuellt våld. Nya sådana åtgärder skulle kunna få stöd av Brottsförmyndigheten. Om möjligt bör man låta kvinnorna som utsatts få välja om de ska stanna här i landet eller återvända till sina hemländer.

14. Ja, de projekt som vi har igång just nu, t ex den Nordiska konferensen och Brottsförmyndighetens aktiva medverkan i den nordisk-baltiska kampanjen.

15. Ja, Brottsförmyndigheten är öppen för initiativ. Vi följer även frågorna och kan bidra med de resurser vi har. Vi försöker också lyfta fram problemen i internationellt samarbete.

16. Tips på åklagare som är engagerad i traffickingfall är Hans Ihrman, som bland annat agerade i fallet "Gyllene ratten", ett av de stora svenska målen om trafficking. Kan även vara av stort värde att intervjua målsägandebiträden i dessa rättsfall. Via ROKS hemsida kan man t.ex. nå Kvinnojouren Iris, där Eva Engman och Mildred Hedberg som arbetar aktivt inom "Nettverk i Nord" mot prostitution och trafficking. Bellas vänner är också en organisation värd att känna till, liksom den publikation "Liten bagatell" som publicerats via dem, författare Jenny Karlsson. Kontakt och beställning kan ske via mail: jenny@bellasvanner.org

17. Nej

Children's Unit, Council of the Baltic Sea, CBSS

Intervju med Lars Löf, Besvarad via e-post 9/8

1. Children's Unit, Council of the Baltic Sea States
2. P.O. Box 2010, 103 11 Stockholm
3. IGO
4. Samla, disseminera och uppmuntra kunskap och kunskapsutveckling mellan de 11 länderna i frågor rörande Children at risk.
5. Ja.
 - a) Sprider information om projekt, publicerar information om konferenser och viktiga rapporter,
 - b) Alla organisationens aktiviteter rör barn.
6. Nej
7. Nej

10. Våra partners i Estland: Tallinn Child Support Centre och Tarttu Child Support Centre. Våra kollegor i Lettland: Centre against abuse, Dardedze. Litauen: Child Development Centre i Vilnius.
11. Ja
 - a) Kinderschutz-Centrum i Kiel och i Lübeck, Tyskland. Norwegian National Resource Centre on Child Sexual Abuse.
 - b) De är alla delar av vårt nätverk genom vilket vi sprider information och bidrar till kunskapsutvecklingen på området.
12. Jag vet att jag kan hitta sådant stöd men känner inte till någon verksamhet som riktar sig specifikt till det.
13. Jag tror att unga kvinnor behöver en fristående enhet där fysiskt, socialt och psykologiskt stöd kan ges.
14. Inte förutom ovanstående.
15. Vi skulle i så fall endast kunna fungera som kontaktpunkt och förmedlare av professionella kontakter med andra länder i Östersjösamarbetet.
16. -
- 17.-

ECPAT

Intervju med Karin Johansson, besvarad via mail, 20/6

1. ECPAT Sverige
2. Nybrokajen 7, 111 48 Stockholm
3. NGO
4. ECPAT Sverige arbetar mot kommersiell sexuell exploatering av barn genom informationsspridning, lobbying, utbildningar och liknande.
5. Ja
 - a) Vi har bl.a. suttit med i sexualbrottskommitténs referensgrupp. Kommittén föreslog det nya brottet Handel med människor för sexuella ändamål. ECPAT Sverige deltar även i referensgruppen till det nordisk-baltiska Traffickingprojektet som startade i slutet av maj. ECPAT Sverige informerar även om trafficking under de seminarier och utbildningar vi håller. Slutligen har vi även samproducerat en dokumentärfilm "Fredlösa flickor" som handlar om trafficking av barn från Moldavien. Vi har även haft planer på ett europeiskt traffickingprojekt tillsammans med våra systerorganisationer i Europa, men p.g.a. problem med bidrag från EU, så ligger det för närvarande på is. Istället satsar vi på nationella åtgärder.
 - b) Vårt arbete, inklusive det om trafficking, är helt inriktat på barn, dvs under 18 års ålder.

6. Nej
7. Nej
10. Ja, olika kvinnojourer gör det, även andra.
11. Nej
12. Nej
13. -
14. -
15. -
16. -
17. Då vi inte arbetar direkt med offren, är detta tyvärr det enda vi känner att vi kan bidra med på detta frågeformulär.

Justitiedepartementet, Straffrättsenheten

Intervju med Erica Hemtke, 2002-07-03

tel: 08-4054652

1. Justitiedepartementet, Straffrättsenheten
2. Justitiedepartementet, 103 33 Stockholm
3. Departement
4. Central straffrättslagstiftning, bestämmelser i brottsbalken- vad ska vara straffbart. Påföljdsfrågor.
5. Ja
 - a) Med lagstiftning mot människohandel
 - b) Annan lagstiftning när det handlar om barn under 18 år.
6. Nej
7. Nej
10. Brottsoffermyndigheten. Kvinnoforum, ROKS, Rikskrim
11. Nej, det ligger på andra delar av departementet. Men vi samarbetar naturligtvis.
 - a) straffrätt- kriminalpolitiska enheten. Med departementet som helhet. Med rikskriminalen och brottsoffermyndigheten. Frivilligorganisationer när vi deltar i konferenser skickar förslag på remiss. Kvinnoforum. ROKS. Rikskriminalen. Brottsoffermyndigheten.
12. Inte mitt område.
13. Mycket och inom många olika områden. Det akuta stödet, under det att ett förfarande pågår, exempelvis under en rättsprocess är vanligt brottsofferstöd är akut. Utbildning av rättsväsende och bemötandefrågor, utbilda om mekanismerna bakom människohandel. Annars kan bli sekundär viktimisering att det blir en fortsättning av övergreppet. Detta gäller polis, domstolspersonal, åklagare. De har även rätt till eget biträde, och att man ser till att de processuella förutsättningarna är bra. Man bör ta hänsyn till offret i processen. Det finns också ett behov av hjälp med praktiska saker,

som boende, ekonomiskt bistånd, medicinsk och social behandling. Hjälp med att återvända hem, och det på ett bra sätt. Behov av skydd mot repressalier. Frågor om tillfälligt uppehållstillstånd. Det här ligger på många departement idag, och de samarbetar kring detta. Det behövs olika projekt för kvinnor och barn, för förutsättningarna ser olika ut. Reintegrering och behandling är olika för barn och vuxna, och för barn i olika åldersgrupper.

14. Det är också utanför mitt område.

15. Som ovan

16. Justitiedepartementet- kriminalpolitiska enheten, Per-Anders Sunesson. Åklageriet, åklagarmyndigheten i Blekinge, östersjösamarbetet, Ingela Klinteberg. Migrations och asylpolitiska enheten på UD. Andra enheter på UD, UDEC, människohandel sydöstra Europa.

17. Samarbete är mycket viktigt, det är många inblandade och det måste det vara för att människohandel är något som griper in i så många olika områden.

Justitiedepartementet, Kriminalpolitiska enheten

Per-Anders Sunesson, besvarat per e-post 2002-09-02

1. Kriminalpolitiska enheten vid Justitiedepartementet.
2. Justitiedepartementet, 103 33 Stockholm
3. Departement

4. Enheten har ett övergripande ansvar för kriminalpolitiken i stort. Särskilt fokus på kriminalvårdsfrågor, brottsofferfrågor och frågor om brottsförebyggande. Enheten ansvarar för kriminalvårdens myndigheter, Brottsförebyggande rådet, Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Enheten ansvarar för lagstiftningsarbetet inom sitt verksamhetsområde.

5. Ja

a) Genom åtgärder som syftar till att öka stödet till brottsoffer generellt (lagstiftning och myndighetsstyrning, uppdrag till myndigheter, internationellt förhandlingsarbete). Enheten finns vidare representerad i ett flertal olika projekt/arbetsgrupper rörande människohandel. Enhetens uppgift i projekten är att föra in brottsoffer- och brottsförebyggande aspekter. Enheten är vidare engagerad internationellt bl.a. genom EU:s brottsförebyggande nätverk (EUCPN)

b) Ja, men inte avseende offer för trafficking specifikt. Som exempel kan nämnas att Brottsoffermyndigheten förra året fick i uppdrag att inrätta ett viktinologiskt forskningsprogram. Barn som utsatts för brott har i uppdraget pekats ut som en särskilt viktig grupp att forska om. Regeringen har vidare gett Socialstyrelsen i uppdrag att bedriva ett utvecklingsarbete till stöd för socialtjänsten i dess arbete med brottsofferfrågor. Uppdraget fokuserar särskilt på utsatta barn.

6. Nej

7. Nej

10. Exempelvis Brottsoffermyndigheten, Kvinnoforum, ROKS, Rikskrim

11. Ja

a) Justitiedepartementet som helhet arbetar med t.ex. rikskriminalen, Brottsoffermyndigheten, frivilligorganisationer.

b) När vi deltar i projekt, konferenser och skickar lagstiftningsförslag till dem på remiss.

12. Viss kunskap.

13. Mycket och inom många olika områden behövs. Under det att en polisutredning eller rättsprocess pågår kan behovet av olika sorters stöd vara akut. Utbildning för de personalkategorier som kommer i kontakt med offer och bemötandefrågor är viktigt, utbilda om mekanismerna bakom människohandel. Rätten till målsägandebiträde, och att man ser till att de processuella förutsättningarna är bra. Man bör ta hänsyn till offret i processen. Det kan också finnas också ett behov av hjälp med t.ex. boende, ekonomiskt bistånd, medicinsk och social behandling. Hjälp med att återvända hem, och det på ett bra sätt. Behov av skydd mot repressalier. Frågor om tillfälligt uppehållstillstånd och liknande diskuteras. Det kan behövas olika projekt för kvinnor och barn, för förutsättningarna kan se olika ut. Reintegrering och behandling kan se olika ut för små barn och vuxna, och för barn i olika åldersgrupper.

14. Ej för närvarande.

15. Ja, i den mån det ingår i regeringskansliets uppgifter.

16. –

17. -

Kustbevakningen, Region Ost

Intervju med Kjell Larsson, besvarad via e-post 18/8

1. Kustbevakningen Region Ost
2. Jakobsadalsvägen 3, box 1184, 131 27 Nacka St
3. Myndighet

4. Sjöövervakning och Räddningstjänst till sjöss.

5. Kustbevakningen är en gränskontrollmyndighet och sysslar inom ramen för denna uppgift bl a med illegal migration.
b) nej
Om nej: Information i samband med utbildningar av vår personal.

6. Nej
7. Nej.

10. Women´s Human Rights,, Rädda Barnen, Amnesty.

11. Nej.

12. Nej

13. -

14. -

15. -

16. -

17. Ett utvecklat samarbete mellan Östersjöländernas olika gränskontrollmyndigheter bör leda till bättre kontroll av illegal migrationen mellan länderna i området och förhoppningsvis resultera i minskad trafficking inom området.

Kvinna till Kvinna

Intervju med Eva Zillen, 2002-06-11

tel:08-7029820

1. Insamlingsstiftelsen Kvinna till Kvinna
 2. Tjärhovsgatan 9, 11621 Stockholm
- From 1 juli ny adress: Kristinebergs Slottsväg 8, 112 52 Stockholm
3. Insamlingsstiftelse. Biståndsorganisation. NGO
 4. Jobbar för att stödja kvinnor i kris och konflikt områden i Balkan, Mellanöstern och Kaukasus genom att stödja lokala organisationer, och att informera om kvinnors situation i krisområden. Lobba för att kvinnor ska finnas med i uppbyggnad och förbättringsarbete. Visa på att det finns kompetens och kapacitet hos kvinnor. Stödet är dels i form av pengar, dels i form av redskap:
 - att lära sig argumentera
 - bistå med mötesplatser
 - kunskap om strategier
 5. Både ja och nej. Jobbar där trafficking är ett stort problem. I vissa delar har problemet dykt upp på grund av internationell närvaro. Jobbar med organisationer som jobbar med sådana frågor. Stabilitetspakten (för sydöstra Europa) har trafficking task force. Arbetar även med utbildning av militär och polis. När man åker på utlandsuppdrag viktigt veta hur man inte ska agera. Finns idag för få uppförandekoder, vill sprida att det inte är OK att utnyttja prostituerade.
b) Jobbar med lokala organisationer. Finns behov av upplysningsoperationer i skolor, hitta aktiviteter som blir ett alternativ. Berätta om riskerna att söka jobb utomlands och informera om alternativ.
Om nej: Men har aldrig haft egna antitrafficking aktiviteter.
 6. Nej
 7. Jag personligen har gjort det.
 - a) I Israel, träffade kvinnor som väntade på att bli utskickade.
 - b) De var från Moldavien.
 - c) De flesta under 18 år.

8. Inget
9. Vi stödjer inte offer, men har organisationer där vi måste sätta in skyddsåtgärder för de anställda gentemot de som arbetar med trafficking. Det handlar om att informera FN-trupper och polis så att de kan få säkerhet.
10. Det är ett av problemen. Finns inte utarbetat program för det idag.
11.
 - a) Kvinnoforum Q Web, har haft kontakt med Kajsa på Rikskriminalen. Viktigt att ha kontakt så att det inte blir dubbelarbete.
 - b) Kommer och pratar på seminarier, diskuterar. Mail, möten och seminarier.
12. Nej. Då finns det UD, Näringsdepartementet, Rikskriminalen, Terrafem, politiska kvinnoförbund.
13. Man måste se till behov för kvinnor respektive barn separat. Viktigt att ge stöd där man ger psykologiskt och hälsomässigt stöd. De bör få tillfälligt uppehållstillstånd i Sverige, och permanent i de fall man inte kan åka tillbaka. Hur som helst bör offren få stöd, även om de åker tillbaka. De som stannar bör få utbildning så de kan komma in i det svenska samhället. Rehabiliteringsstöd bör ges oavsett. För dem som vill åka tillbaka bör man kontakta lokala kvinnoorganisationer i hemlandet som man vet är bra och kan möta upp vid hemkomsten, och se till att de kvinnorna får utbildning i sitt hemland.
14. Inte i Sverige. Men på andra ställen.
15. Inte i Sverige. Jobbar mer politiskt i Sverige. Men däremot som resurs, för vi känner till många organisationer i hemländer.
16. Kvinnoforum har nog alla.
17. Nej.

Kvinnojouren IRIS i Luleå samt Nätverk i Nord

Intervju med Eva Engman, 2001-08-13
tel: 0920-222223 Eva Engman mobil: 070-3624469

1. Kvinnojouren IRIS / Nätverk i Nord
2. c/o Kvinnojouren IRIS, Box 281, 971 08 Luleå
3. NGO
4. *Nätverk i Nord* är ett aktivistnätverk mot prostitution och våld inom Barentsregionen. Består av de norra delarna av Sverige, Norge, Finland och Ryssland. Trafficking viktig fråga i nätverket. Startade 1997 med anledning av att det började transporteras ryska kvinnor till Norge. Nu har det brett ut sig så att dessa kvinnor transporteras även till Norrbotten.

Kvinnojouren *IRIS* stöder kvinnor som utsatts för mäns våld.

5. Ja. Prostitution och trafficking handlar även om mäns våld mot kvinnor.
 - a) *Nätverk i Nord*- jobbar aktivt med olika aktioner och aktiviteter för att synliggöra och medvetandegöra. Vi vill väcka opinion mot prostitution och trafficking. Vi har fått medel från regeringen för att göra det. Vi har ordnat två konferenser, i Haparanda och Luleå. Vi har även informerat i gymnasieskolor. Vi ordnar allmänna möten. Dessa aktiviteter fortsätter under hösten. Vi är också aktiva i andra länder, i Murmansk ordnade vi i november 2000 den första konferensen mot prostitution och trafficking. *IRIS*- vi hänger med på alla aktiviteter som *Nätverk i Nord* ordnar, och har även varit medarrangör på vissa aktiviteter. Vi kan ta emot kvinnor som behöver stöd och hjälp. Vi är också med i ett SIDA projekt tillsammans med *Nätverk i Nord* som går ut på att ordna en stor informationskampanj i Murmansk, det är ännu på planeringsstadiet.
 - b) Nej, inte när det gäller trafficking. Men vi har varit ute i gymnasieskolorna och informerat, Louise Ek har talat där.
6. Nej
7. Nej, vi möter mest de här importerade kvinnorna. Vi kommer inte direkt i kontakt med de ryska kvinnorna som tas hit. Men vi är öppna för att de kommer.
8. *IRIS*- Vi kan hjälpa och stödja med samtal. Om de kunde vara kvar för att vittna skulle vi kunna erbjuda en fristad för kvinnorna under tiden. De bör inte skickas hem tycker vi, inte när de har utnyttjats här, då borde de ha rätt att stanna.
9. Kan inte svara på det.
10. Nej, Stockholm Pro center kanske
11. Andra kvinnojouurer och *Nätverk i Nord*
12. Nej. Det har talats om det, men jag vet inget konkret.
13. Det behövs mycket stöd. Just det här att få kontakt är det viktigaste. Att få kvinnor att inse att de behöver hjälp och stöd är väldigt svårt. Idag har vi ingen uppsökande verksamhet. Det är också ett problem att de talar annat språk, det är ett problem att nå dem. En tanke för att lösa detta är att ge dem information när de söker visum, om var de kan få hjälp. När det gäller barn tror jag att det behövs andra projekt. Barnen kommer ju in genom flyktingslussar där de kidnappas. Det är svårt att säga vad för projekt som behövs.
14. *IRIS och Nätverk i Nord*- Projektet i Murmansk som ska sprida information till ryska kvinnor om resorna de luras att åka på och information åt de som kommer hit till Sverige om var de kan söka hjälp och stöd.
15. Javisst, självklart.
16. Pro center, Rädda Barnen, ECPAT, Migrationsverket, Invandrarorganisationer för öststatskvinnor.

17. Nej

Länskriminalpolisen i Göteborg

Intervju med Göran Nordenstam, arbetar med vittnesskydd, 2001-08-12
tel: 031-7392627

1. Länskriminalpolisen
2. Polismyndigheten i Västra Götaland, att Länskriminalpolisen, Box 429, 401 26 Göteborg
3. Myndighet
4. Utredda grova brott
5. Ja
 - a) Vi har ett projekt som har rullat och kommer att rulla igen i september. Det handlar om allt som har med grova brott att göra, hela scenariot, inklusive människosmuggling.
 - b) Det är inte polisens bit, då kopplas socialtjänsten in.
6. Kan inte den biten.
7. Ja
 - a. I brottsutredningar och i samband med tillslag.
 - e. Kan inga detaljer om det.
8. Om de vill bryta sig loss från organisationerna kan vi erbjuda dem skydd, genom ny identitet, nytt arbete och hela den sociala biten. Man ska då vara bedömd som bevisperson, innan görs en hotbildsanalys och om hotbilden bedöms som hög kommer de in i skyddsverksamheten.
9. Det svåraste är den sociala biten för individen, den psykosociala biten. Ska man ur verksamheten får man ofta komma till en mindre ort, och det kan vara jobbigt för dem. Det finns också svårigheter för oss som polismyndighet att skaffa läkarvård och lägenhet, alltså den ekonomiska biten. I initialskedet har det hänt att vi betalat, men sedan kan vi inte det. Och då kan man möta problem, med socialförvaltningen i de olika kommunerna, särskilt som dessa kvinnor ofta måste flytta runt mellan kommunerna. Det blir också problem med vilken vårdcentral de ska vända sig till, vilken tandläkare? Vilken gynekolog?
10. Nej
11. Det är många, bland andra Brottsofferjourerna, Kommunförbundet, Socialtjänsten. Vi måste ju lösa det här med försäkringsärenden, sjukvård och skattemyndighet osv. När något blir aktualiserat så blir det många kockar, och ibland vet man inte vem som har störst bärighet när det är många olika organisationer inblandade. Det behövs en centraliserad grupp eller person som tar hand om detta.

12. Nej

13. Det som behövs är ett nationellt program eller strukturering i varje län eller i tre stora enheter, norr, mellan och söder, som har samlad kompetens på länsnivå så att man slipper hamna i det här letandet. Till exempel, om de är skadade, var ska de opereras? Var kan de få plastikkirurgi om det behövs? Det vore bra med 1 eller 2 personer som polismyndigheten kan kontakta, som arbetar tillsammans med landsting och socialtjänst. Den här sociala biten, som att skaffa jobb åt dem, kan vara svår att hjälpa till med som polis. Det här gäller också för hotade personer, att det behövs sekretess, t.ex. i samband med rättegångar och avslöjanden, då blir det riktigt tufft. Då behövs en grupp som hittar "gräddfilen" så att man slipper prata med hundratals personer varje gång man har ett ärende. Sekretessfrågan är jätteviktig, och också med tanke på det är det bra om så få som möjligt är inblandade. Som det är nu är det svårt att få tag på en psykiatrier på normal väg. Det behövs en kontaktperson för det, på länsnivå som kan hänvisa mig till en tandläkare, gynekolog och psykiatrier. Det behöver inte vara olika för kvinnor och barn.

14. Vet inte, när det handlar om hotade personer är det olika från fall till fall, man breddar sitt kontaktnät varje gång.

15. Om du tar bort trafficking och bara tar offer så.

16. Nej. Kommunförbundet, Gårda här nere i Göteborg är involverade.

17. För att ta hand om alla de här offren, både vad gäller trafficking, hotade kvinnor och hedersmord måste myndigheterna koncentrera faktisk kunskap i varje län.

Länskriminalpolisen, Stockholm

Intervju med Håkan Ström, 2002-08-01
tel: 08-4010000

1. Länskriminalpolisen, Utredningsroteln och våldssektionen
2. Länskriminalpolisen, Utredningsroteln och våldssektionen, 106 75 Stockholm
3. Myndighet
4. Att beivra brottslighet.
5. Ja
 - a) lagföra brottslingarna och rädda kvinnorna
 - b) inte när det gäller trafficking
6. Nej
7. Ja.
 - a) i samband med ingripanden mot traffickingverksamhet.
 - b) Vi har precis börjat med den här verksamheten, den har varit igång sedan 1 april, och personalen har funnits här sedan 1 maj. Vi har haft ett ärende som vi håller på med en utredning av, som gäller prostitution, och kommer att starta

om i september. De spanare som varit engagerade sysslar med annat under sommaren på grund av personalbrist. Har inte haft något traffickingfall.

8. Kost och logi under kortare tid, de ska ju enligt utlänningslagen utvisas sen.

9. Kostnaderna och att de inte har rätt att stanna kvar i Sverige. Bevisupptagning ska nu ske tidigt i tingsrätten och då är inte alla frågor klara. Det gör att resultatet blir lidande, det kan påverka straffen så att de blir lägre.

10. Unga Kvinnors Värn

Kvinnoforum
Socialjourerna

11. Ja

a) Kajsa Wahlberg på rikskriminalpolisen är den som är administrativt ansvarig för detta och hon har kontakter åt regeringshåll och olika organisationer, medan jag har det operativa ansvaret.

b) Kontakter med andra organisationer sker genom Kajsa.

12. Margareta Winbergs projekt, men vet inte om det riktar sig till offren riktigt.

13. Upplysning till männen. Risken är att det blir projekt som mynnar ut i massa papper och ingen åtgärd. Det som behövs är ett projekt som leder till att det vidtas konkreta åtgärder. Bland annat att man mer aktivt angriper de som handlar med människor i alla länder. De som sysslar med trafficking byter med lätthet varor, från människosmuggling till vapen eller narkotika. Problematiken är likartad både vad gäller kvinnor och barn.

14. Projektet vi har just nu, att försöka ingripa och lagföra så många personer som är inbegripna i trafficking som möjligt, och hjälpa de utsatta kvinnorna.

15. Det ligger inte inom vårt kompetensområde.

16. Nej

17. Nej

Länskriminalen i Skåne, underrättelseroteln

Intervju med Thomas Ryding, 2001-08-12

tel: 040-201000, fax: 040-201364

1. Länskriminalen i Skåne, underrättelseroteln

2. Polismyndigheten i Skåne, 20190 Malmö

3. Myndighet

4. Underrättelseverksamhet, att samla in och bearbeta information om olika ämnen. Sammanställer olika uppgifter för polisledningen. Har olika projekt, varav ett av dessa har varit att göra sammanställning av uppgifter om trafficking. Detta drogs igång i maj, och är en del av ett nationellt projekt. Inom det samlar vi information från

alla tänkbara källor, det är polisiära, migrationsverket, sociala myndigheter och prostitutionsgrupper, samt Rikskriminalen i Stockholm.

5. Ja
 - a) Förebygga brottslig verksamhet.
 - b) Nej

6. Nej

7. Nej. Får information från de organisationer som träffar dem. Men det vi kommit fram till i vår sammanställning är att romer är överrepresenterade i gruppen. Inom trafficking råder en väldigt stor sluten etnicitet, dvs att om de som tar in kvinnorna t.ex. är tjeckiska zigeniska och tar in en tjeckisk zigenisk flicka så är de som utnyttjar henne också tjeckisk zigeniska, på detta sätt skiljer det sig från prostitution. Ofta kommer de från Tjeckien, Slovakien och Ungern. Vi har ingen månads- eller årsstatistik. Kvinnorna är allt mellan 15 och 40 år, men i genomsnitt 22-24 år. Vi har inte stött på något fall där flickan är under 15. Männerna som utnyttjar dem är ofta runt 40.

10. Caritas, La Strada (ursprungligen tjeckisk organisation)

11. Vi tar inte hand om offren.

12. Nej, det är inte vår bit.

13. Allt stöd. Ofta är det så att de inte vill samarbeta själva. De har ofta någon form av kontrakt, och de är rädda för kontraktörerna, och det är ofta språkproblem. Det är när det har förekommit misshandel och de har varit inlåsta och så vidare som de kontaktar polisen. Det behövs olika hjälpinsatser för vuxna och barn, även om grunden kan vara den samma.

14. Att skaffa så mycket information som möjligt.

15. Vi sysslar inte med det.

16. Vet inte.

17. Vi har fin kontakt med andra länder och har möjlighet att få information därigenom. Vi jobbar med andra underrättelsetjänster internationellt, numera har vi direktkontakt inom ramen för EU, och det är mycket smidigt, samtidigt som det förstås kräver nätverk och språkkunskaper.

Migrationsverket, region Stockholm

Intervju med Wiiu Lillesaar, 2001-08-08
tel: 08-56843967

1. Migrationsverket, region Stockholm

2. Pyramidvägen, Solna (besök) Box 507, 169 29 Solna (post)
3. Myndighet
4. Huvuduppgiften är att pröva enskilda individers behov av skydd, dvs. ta ställning till ansökan om asyl samt arbets- och uppehållstillstånd. Ansvarar för hela migrationskedjan från gräns till medborgarskap eller återvandring. När någon fått ett avslagsbeslut och väljer att åka tillbaka kan vi hjälpa till. Om de inte gör det frivilligt överlämnas ärendet till polisen för verkställighet. Huvudaktiviteterna är prövning av individens skyddsbehov och övriga grunder för uppehållstillstånd. Medan prövningen pågår har de asylsökande möjlighet till stöd och ekonomiskt bistånd enligt LMA. Vi har även ansvar för förvar av personer som ska lämna landet eller i vissa fall kan tas i förvar vid oklar identitet. Medan man väntar på sitt beslut deltar man i organiserad verksamhet, tex. svenskundervisning, praktikplatser och familjebaserad verksamhet för barnfamiljer. Fyra gånger per år har vi möten med frivilligorganisationer. I Stockholmsområdet är det ca 23 organisationer som deltar. I regionkontorets entré har vi utrymmen som fungerar som en informationspunkt. Där kan frivilligorganisationerna informera om sin verksamhet, lägga ut material om sig själva och sin verksamhet.
5. Ja. Utifrån ett myndighetsperspektiv. Vi kan stöta på personer i utredningar där man får en misstanke om eller får veta att det förekommit trafficking. Vi utreder inte själva brottet, utan det gör polisen. Våra kontaktpersoner är Kajsa Wahlberg och Sofia Ask på Rikskriminalpolisen. Vid misstanke om utnyttjande går ärendet till dem för utredning. När det gäller barn gör vi dessutom en anmälan till socialtjänsten. När det är ett ensamt barn eller barn i familj som kommer till Sverige så har socialtjänstförvaltningen enligt lagen lika stort ansvar för dessa barn som för svenska barn. Genom Argusprojektet har vi tagit emot tips ifrån allmänheten., Två personer arbetar på Argus. Den ena av dem har tagit emot en hel del samtal från kvinnor som ringer förtvivlat och frågar vad de ska göra. Vi kan då ge råd och vägledning om vart de ska vända sig. I vår egen organisation har vi ett nätverk som består av en person på respektive enhet som har i uppdrag att implementera verkets riktlinjer samt att vara motorer i utvecklingsarbetet. Ca varannan månad träffas dessa resurspersoner för erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling med inbjudna resurspersoner. Vi har bildat en speciell arbetsgrupp för trafficking. Tanken är att denna arbetsgrupp ska utforma rutiner för arbetet på detta område. En ansökan om projektbidrag är inlämnad. Vi har deltagit i Socialstyrelsens Kvinnofridsprojektet. I höst kommer vi att genomföra en genderutbildning i samarbete med Kvinnoforum och Rädda Barnen. Migrationsverket har haft representanter med i översynen av lagstiftningen .
6. Vi har aldrig kunnat bevisa något. Det har florerat rykten i samband med unga pojkar från Östeuropa. De har varit både över och under 18 år.
 - b) Det finns inga särskilda aktiviteter för dem, utan det är samma som andra.
7. Ja.
 - a) Via tipstelefonen, eller att vi möter dem. Vi kontaktar polis och/eller socialtjänst.
 - b) Omöjligt att säga hur många det är eftersom vi inte för några register över vilka eller hur många vi haft misstankar kring, vi hänvisar ärendet vidare för utredning hos de myndigheter som har kompetens på området. Det känns ibland som om det är fler idag än för några år sedan. Det är svårt att säga om det beror på en ökad medvetenhet

- eller att frekvensen har ökat. Idag är de Baltiska länderna viseringsfria. Våra konkreta exempel är från Östeuropa.
- c) De är relativt unga, ca 20 år. Oftast är det unga som fått löfte om att jobba i familj eller på restaurang. De har fått erbjudanden i hemlandet och vid ankomsten hit tvingas här in i något helt annat.
8. Om de väljer att söka asyl får de tillgång till LMA tills utredningen är avgjord. Under väntetiden har varje person en mottagningshandläggare. Knytet till detta finns också landstingsresurser som t.ex. sjukvård och psykiatri. De kan på så sätt få personalstöd och professionell hjälp. Migrationsverket kan erbjuda anläggningsboende, men de måste då bo utanför Stockholm. I Stockholm finns inga anläggningar idag. Om man bor i eget boende kan vi hänvisa de sökande till flyktinghälsovården på Landstinget. De som ej söker om asyl och de som finns här illegalt har inte tillgång till LMA. I de fall polisen kommit i kontakt med denna grupp och där polisen önskar behålla dem som vittnen har vi försökt hitta lösningar via socialtjänst och polis i samarbete. Enligt LMA kan vi endast betala för asylsökande.
9. I dagens läge är problemet vem som ska betala under den tid polisutredning pågår. Vi hoppas och tror att det kommer att regleras i framtiden.
10. ECPAT, Socialtjänsten, Polis, Caritas, Kvinnoforum
11. Polis, socialtjänst och frivilligorganisationer.
- b) Vi samarbetar med dem löpande i vårt arbete, se frågorna 4 och 5.
12. Nej, tyvärr.
13. Det finns säkert både och, men frågan är om det pågår en polisutredning och en rättegång, vad ska personen göra under tiden. En EU utredning föreslår arbetstillstånd, men är det verkligen bra? Är det realistiskt att arbeta under en pågående polisutredning och rättegång? Det finns kontaktpersoner i de baltiska länderna. Vi vill ha ett större utbyte med dem. En dialog med resurspersoner i hemländerna så att den drabbade kan använda de nätverk som finns. Många vill hem och de vill ha någon att vända sig till. Hur bygger vi upp såna nätverk med alla berörda länder? Ibland har vi haft ungdomar på gränsen till 18 år eller över som vi haft misstankar om att det finns kriminella nätverk bakom. Vissa säger att de vill arbeta och tjäna pengar till att åka tillbaka och utbilda sig. Vi sonderar möjligheterna via bl.a. Röda Korset att etablera alternativ som kan hjälpa dessa ungdomar bl.a. ekonomiskt när de kommer tillbaka.. Vi tror på individuella paket, inga generella lösningar. Det behövs kreativitet och inte för mycket regler. Det som behövs är mer ett nätverk av organisationer än en organisation, ett nätverk som fungerar och är öppet för kreativa lösningar.
14. Arbetsgrupperna som beskrivs i fråga 5.
15. Vi ska inte starta upp något, vi ska bygga på andra, och öka medvetenheten och kunskapen om lagstiftningar.
16. Caritas i Stockholm, Georg Josef tel: 08:55602015

17. -

MR-fonden

Intervju med Anita Klum, 2002-06-11

tel:08-54549970

1. MR-fonden
2. Drottninggatan 101, 113 60 Stockholm
3. Arbetar med mänskliga rättigheter - utbildning, information och opinionsbyggande.
4. Får pengar från SIDA för att ge stöd till organisationer i världen som arbetar med utbildning, information och opinionsbyggande för mänskliga rättigheter, och arbetar även med detta på hemmaplan i Sverige.
5. Inte direkt. Man kommer i kontakt med det genom opinionsbildandet, men har inte särskild kompetens för det. Kommer även i kontakt med det genom arbetet för kvinnors mänskliga rättigheter. Har inte haft det tidigare heller.
6. Nej.
7. Nej.

10. Rädda Barnen. Kvinnoforum. Finns även organisationer som jobbar med det internationellt, som OFSE.

12. Jämställdhetsministern har tagit upp det i riksdagen. Finns kampanj mot detta i Norden och de baltiska länderna. Näringsdepartementet. Bodström och Winberg är intresserade av frågan. Anita Klum medlem i Q Web och får därigenom rapporter om trafficking.

13. Pass

14. Nej

15. Det ingår inte i våra arbetsuppgifter. Moraliskt kan vi finnas och ge stöd till andra som gör det.

16. Kvinnoforum har nog lista över alla.

17. Nej.

Näringsdepartementet, Jämställdhetsenheten

Gunilla Ekberg, tel: 08-4051000

1. Jämställdhetsenheten, Näringsdepartementet
2. Jakobsgatan 26, 103 33 Stockholm

3. Departement

Nordisk-baltisk kampanj mot kvinnohandel

Bakgrund

I juni 2001 under *Women and Democracy*-konferensen i Vilnius, Litauen, beslöt de nordiska och baltiska ministrarna ansvariga för jämställdhetsfrågor att under år 2002 genomföra en gemensam informationskampanj mot kvinnohandel samtidigt i de åtta länderna. Beslutet baserades på ett förslag framlagt av den svenska ministern för jämställdhetsfrågor, Margareta Winberg. I augusti 2001, på det nordiska justitieministermötet, anslöt sig de nordiska justitieministrarna till kampanjen.

Arbetsgrupp och arbetsmetoder

En nordisk-baltisk arbetsgrupp för kampanjen har utsetts med representanter från de ministerier som är ansvariga för jämställdhets- och justitiefrågor i de deltagande länderna. Projektkoordinator för den nordisk-baltiska kampanjen är Gunilla Ekberg från Sverige. Gunilla Ekberg är också koordinator för den svenska kampanjen, ämnessakkunnig i frågor om prostitution och människohandel och medverkade som expert i Anhörigkommittén. Varje land har etablerat en eller flera arbets- eller referensgrupper som ska assistera i planeringen av de nationella kampanjerna. Kampanjerna kommer i sin tur att anpassas till varje lands specifika förhållanden och behov.

Mandat och målsättning

Målsättningen med den nordisk-baltiska kampanjen är att öka allmänhetens och myndigheters och organisationers kunskap och medvetenhet om kvinnohandel och den svåra situation som offren lever under. Kampanjen avser också att initiera diskussioner och skapa debatt om problematiken kring prostitution och handel med kvinnor globalt och i de nordiska och baltiska länderna

Förenta Nationernas *Protokoll att förhindra, bekämpa och bestraffa människohandel, särskilt handel med kvinnor och barn*, med särskild betoning på den definition av människohandel som finns i artikel 3, ligger som underlag och utgångspunkt för den nordisk-baltiska kampanjen. Protokollets artikel 9.5 betonar dessutom att "medlemsstaterna ska vidta eller förstärka lagstiftnings- eller andra åtgärder, såsom utbildnings-, sociala eller kulturella åtgärder, inklusive genom bilateralt och multilateralt samarbete, för att motverka den efterfrågan som gynnar alla former av exploatering av människor, särskilt kvinnor och barn, och som leder till handel med människor".

En annan viktig aspekt av den nordisk-baltiska kampanjen mot kvinnohandel är samarbetet med och mellan de kvinnoorganisationer och frivilligorganisationer som har kunskap och erfarenheter av att arbeta mot mäns våld mot kvinnor, prostitution och kvinnohandel.

Gemensamma aktiviteter

Den nordisk-baltiska kampanjen inleddes den 29 maj 2002 med ett tredagarsseminarium i Tallinn. Den svenska jämställdhetsministern, Margareta Winberg öppnade seminariet, som hade tre teman: jämställdhet, media och lagstiftning. Eva Biaudet, Minister of Health

and Social Services i Finland, Laila Dávøy, barn- och familjeminister i Norge och Siiri Oviir, Minister of Social Affairs i Estland talade också under seminariet.

Ytterligare ett seminarium är planerat i Vilnius i mitten av oktober. Detta seminarium kommer att fokusera på skydd av, och stöd till, de kvinnor och barn som är offer för prostitution och kvinnohandel och kommer att anordnas i samverkan mellan den lettiska kampanjledningen och den norska kvinnoorganisationen FOKUS.

Kampanjen kommer att avslutas i slutet av november 2002 med ett seminarium i Riga där fokus kommer att ligga på efterfrågan. I detta seminarium kommer deltagarna också att diskutera det fortsatta samarbetet i de nordisk-baltiska länderna för att bekämpa handel med kvinnor. Representanter för regeringar och myndigheter, forskare, frivilligorganisationer, media och allmänheten kommer att inbjudas till alla tre seminarierna. Den nordisk-baltiska kampanjen genomförs med finansiering från Nordiska Ministerrådet, samt med stöd från Sverige i form av projektkoordinatorns lön.

Både den nordisk-baltiska kampanjen och de nationella kampanjerna kommer att utvärderas. Slutrapporten samt rekommendationer för fortsatta verksamheter och förslag till nationella och områdesspecifika insatser kommer att presenteras i slutet av februari 2003.

Alla aktiviteter inom den nordisk-baltiska kampanjen finns beskrivna på kampanjens gemensamma webbsida: <http://www.nordicbalticcampaign.org>

Den svenska kampanjen mot prostitution och kvinnohandel

Målsättningar

Den svenska delen av den nordisk-baltiska kampanjen mot handel med kvinnor har som övergripande målsättning att öka den allmänna medvetenheten i Sverige om prostitution och global kvinnohandel genom upplysning och information och förväntas bidra till att prostitution inom, och kvinnohandel till och från, Sverige motverkas och bekämpas med gemensamma åtgärder.

Kampanjen fokuserar, genom information och utbildning, på de män som utnyttjar prostituerade kvinnor och flickor i Sverige och till de män som åker till Sveriges grannländer och andra länder i Europa, Sydamerika, Asien och Afrika för att köpa och utnyttja prostituerade kvinnor och barn, mestadels flickor.

Kampanjen belyser, och strävar på lång sikt efter att förbättra, de förhållanden och livsvillkor som de kvinnor och barn som är prostituerade och offer för kvinnohandel lever under. Kampanjen har också som målsättning att ge myndigheter och frivilligorganisationer bättre kunskaper om prostitution och kvinnohandel så att deras insatser kan stärkas och förbättras.

Det är viktigt att informationskampanjen inte betraktas som en isolerad och begränsad insats. Den bör istället ses som ett led i ett organiserat och långsiktigt arbete mot prostitution och kvinnohandel i Sverige. Kampanjen kommer därför att avslutas med en utvärdering och med specifika rekommendationer för det fortsatta arbetet mot

prostitution och kvinnohandel i Sverige. Denna utvärdering är en del av den rapport som kommer att utarbetas av den nordisk-baltiska arbetsgruppen och presenteras för Nordiska Ministerrådet under 2003.

Arbetsformer och referensgrupper

Den svenska kampanjen leds och planeras av en projektledare, Gunilla Ekberg. Dessutom är en assistent, Lotta Larsson, knuten till projektet.

Två referensgrupper för den svenska kvinnohandelskampanjen har bildats, en interdepartemental referensgrupp och en NGO referensgrupp.

Tidsplan

Den svenska delen av den nordisk-baltiska kampanjen inleddes den 15 maj 2002. Kampanjen lanserades med ett seminarium i Stockholm som inleddes av jämställdhetsministern, Margareta Winberg. Svenska experter på prostitution och kvinnohandel bjöds in som föreläsare. Seminariet fokuserade på de kvinnor och flickor som är offer för prostitution och kvinnohandel samt på de individer, grupper och nätverk som handlar med kvinnor och barn för prostitutionsändamål. Seminariet var öppet för allmänheten. Den slutliga kampanjrapporten kommer att presenteras i slutet av februari 2003.

Exempel på kampanjaktiviteter:

- Sammanställning av existerande svensk forskning om prostitution och kvinnohandel samt kartläggning av tillgängligt serviceutbud.
- Rikstäckande affisch- och mediakampanj 19-25 maj 2002, med fokus på de män som köper prostituerade kvinnor och flickor och på potentiella köpare av alla åldrar.
- I anslutning till informationskampanjen har ett faktablad om förbudet mot sexköp och om prostitution och kvinnohandel producerats.
- Den svenska kampanjen har en webbsida som uppdateras regelbundet.: www.naring.regeringen.se/fragor/jamstalldhet/nyheter020515.htm
- En serie föreläsningar och seminarier om prostitution och kvinnohandel anordnas i samverkan med länsstyrelsernas jämställdhetsexperter, andra myndigheter och kvinno- och frivilligorganisationer runt om i landet under hösten 2002 och våren 2003.
- Hearing och skrift som beskriver effekterna av legalisering av prostitutionsverksamheter. Internationella experter kommer att inbjudas till ett öppet seminarium i Stockholm i början av november 2002. Dessutom kommer en uttömmande och lättillgänglig skrift om effekterna av legalisering av prostitutionsverksamhet att sammanställas. Skriften kommer att innehålla en kartläggning av de länder i Europa som har legaliserat prostitution och en sammanställning av de politiska skäl som har angetts och den lagstiftning som möjliggjort legalisering. Skriften kommer att utformas som en antologi av texter skrivna av olika sakkunniga inom området från de berörda länderna.

Polismyndigheten i Stockholms län, Söderorts polismästardistrikt, Utlänningsroteln Syd,

Intervju med Patrik Pettersson, 2001-08-13
tel: 08-4012298 fax: 08-4012299

1. Polismyndigheten i Stockholms län, Söderorts polismästardistrikt, Utlänningsroteln Syd
2. Box 32025, 126 11 Stockholm
3. Myndighet

4. Under sommaren är det nästan bara gränskontroll. Annars har vi övergripande utlänningsärenden, exempelvis verkställande av utvisning samt inre utlänningskontroll- detta är trafficking en del av- utifrån tips och spaning hittar vi personer som är här illegalt. Vi utreder också brott mot utlänningslagen.

5. Ja. Nu under sommaren har vi haft ganska få poliser så det har varit mest gränskontroll. Men annars har vi en aktiv inre utlänningskontroll. Vi får då vissa ärenden som kan vara trafficking. Förra hösten hade vi spaning på ärendet som var aktivt senast. Inom länet har vi även gjort en kartläggning av situationen för trafficking och det har då varit två tjejer som har jobbat med det här. Det är en del av en rikstäckande kartläggning. I samband med att vi hade det här "gyllene ratten" fallet insåg vi hur viktigt det är att hålla förhör med tjejerna, och att ha sexualbrottsutredare inkopplade, för i det fallet var det så att de inte hördes ordentligt. Man måste också titta på om de ska vara kvar eller åka hem, vad har de för mottagande att vänta, finns det någon kontaktorganisation som kan ta emot dem när de kommer tillbaka?
 - a) Nu har vi kopplerlagen, och då har vi sagt att vi kan jobba upp det här initialt, vi har ju ganska lite personal, men vi kan hålla i spaning och förhör (med de som vill prata, alla vill inte det). Sen får de som utreder koppleribrott komma in. Det finns en grupp på länskriminalen som jobbar med det här, och det är lite oklart hur mycket vi ska göra i framtiden och vad de ska ta, men vi kommer säkert att ha viss spaning.
 - b) Lagstiftningen gör att det blir särskilda åtgärder när det gäller minderåriga, bland annat kopplas alltid de sociala myndigheterna in.

6. Nej

7. Ja
 - a) Genom utredningar
 - b) Vi har haft två större ärenden, dels "gyllene ratten" och dels det vi hade i höstas. I de här har det varit flera personer inblandade, men vi har inte mött alla, så vi kan inte säga hur många de var.
 - c) De vi mötte var i alla fall i det första fallet från Tjeckien, och i det senaste var flickan från Litauen.
 - d) De från Tjeckien var ganska unga, runt 20 år, och flickan från Litauen var ca 18. Det är ju den åldersgruppen, runt 20, som är lättast att rekrytera.
 - e) Vi har inte mött någon under 18 år.

8. Som polismyndighet kanske vi inte kan erbjuda så mycket. I fallet i Stockholm stod polisen för uppehälle under utredningens gång. Det vi kan göra är att visa medmänsklighet

och förståelse. Vi kontaktar även de organisationer som jobbar med utsatta kvinnor och förmedlar kontakter med dem. Vi kontaktar andra organisationer för att få hjälp med sånt som är rättsligt och med stöd.

9. Pengar ju alltid ett problem. En annan fråga är om man kan låta en person vara kvar under en utredning? Vad är legitimiteten i att en person kan vara kvar trots att det finns ett utvisningsbeslut mot den? Man borde kanske kunna erbjuda dem som ställer upp och pratar tillfälligt uppehållstillstånd, men det finns en fara i detta, och det är att om det sprids att det fungerar så kan vi få historier som inte är sanna. Det finns ingen praxis på det än. Det bästa är att se det från fall till fall, men det blir förstås besvärligare.

10. Kvinnojourer, Alla Kvinnors Hus.

11. Ja

- a) Kvinnojourer, Alla Kvinnors Hus. De tjejer som hållit på med kartläggningen har andra kontakter också, men det här är de som jag hört talas om. Rikskriminalen har också en lista på organisationer som vi kan kontakta om det behövs.
- b) För att se vad för stöd man kan ge och diskutera saker som boende.

12. Det är inte något som vi lokalt har engagerat oss i.

13. Det är viktigt att ha nätverk inom och utom landet, för att kunna stödja de personer som har drabbats. I Sverige ligger vi i framkanten av det här i och med att vi fått upp ögonen för problemet. När det handlar om barn så beror det på. Organisationer som jobbar med kvinnor har ofta varit tvungna att jobba med barn också, eftersom de ofta följt med, så det ligger nära till hands att man kan stödja kvinnor och barn på samma ställe.

14. Nej

15. Problemet är att det finns mycket som är behjärtansvärt, men vi försöker renodla vår verksamhet så det skulle nog inte fungera.

16. Rikskriminalen, illegal invandring. Utredarna i City som har haft flest ärenden, utredningsroteln, kopplerier.

17. Nej, jag tror inte det. Det var ganska bra frågor!

Prostitutionscentrum, Socialtjänstförvaltningen, Stockholm,

Intervju med Christina Almelund, 2002-07-01

Tel: 08-508 252 41

1. Prostitutionscentrum, Socialtjänstförvaltningen, Stockholm
2. Uppsökarenheten Högbergsgatan 27, 116 20 Stockholm
3. Kommunal verksamhet
4. Stöd och hjälp, behandling för att komma bort från prostitution och bearbeta de bakomliggande orsakerna.
5. Nej. Ja, vi har tagit emot två kvinnor som sökt hjälp

6. Nej

7.

- a) De sökte upp oss.
- b) 2 sedan 1998
- c) Estland och Ryssland
- d) 17 respektive 30 år

8. Inget stöd alls. De som var här fick stöd, men vi har inget mandat att ge stöd. I framtiden kommer inte att göra det här.

9. Att de ska utvisas, det blir så destruktivt. De får hjälpa polis och åklagare, sen ska de utvisas. Det vi kunde göra var att ge dem någonstans att bo och fickpengar. Lagstiftningen måste ändras så att man vet vem som har hand om det. Måste ha mandat för det. Politiskt måste det finnas beslut om vilka som får stanna och inte, och hur man ser på prostitution. Strukturellt finns det ingen organisatorisk praxis, vem som tar hand om vad och vem som betalar.

10. Inte i Sverige

11. Polisen. Här kunde vi vara med när hon förhöordes som stöd och med tolk. Unga Kvinnors Värn (UKV) där de kan bo.

Kriscentra för kvinnor, även här kan bo.

Även samarbete med advokater, migrationsverket

12. Nej. Pappersprodukter är inte intressanta.

13. Se till att lyfta frågan från skrivbordet till verkligheten. I Sverige handlar det om prostitution, man ska titta på det som helhet. Att stödja det som finns och inte lägga det praktiska arbetet på kommuner. Finns idag inget stöd för prostituerade kvinnor och män norr om Stockholm. Behövs nationellt prostitutionscentrum som ska styras nationellt. T.ex. under socialdepartementet. Idag har alla frågan lite grann, UD, Näringsdepartementet, Socialdepartementet, Jordbruksdepartementet. Det är lite plottrigt. Socialstyrelsen hade tidigare en person som skulle se den här frågan ovanifrån, en forskare. På 2-3 år har det inte hänt någonting. För barn jag kan inte svara. Mer stöd behövs för barn, motsvarande PBU med särskild kompetens.

14. Nej

15. Ja, om det finns mandat, vi kan frågan om prostitution.

16. Prostitutionsgrupper i Göteborg och Malmö

17. Nej

Prostitutionsgruppen i Göteborg

Intervju med Elisabet Pettersson, 2002-07-02

tel: 031-365 7464

1. Prostitutionsgruppen, Cityenheten, Stadsdelsnämnd centrum i Göteborg.
2. Stora Nygatan 29, 411 08 Göteborg
3. Kommunal verksamhet
4. Ge stöd till personer som finns i eller är berörda av prostitution, både män och kvinnor. Målsättningen är att minska prostitutionens omfattning och skadeverkningar. Ge alla former av stöd som socialtjänsten kan ge. Informera om prostitution till folk som arbetar med detta. Attitydförändringsarbete även mot politiker och beslutsfattare.
5.
 - a) Vi är med i såna sammanhang och nätverk. Bidrar med kunskap. Nordiskt nätverk med arbetsgrupper är vi till exempel med i.. Det direkta arbetet varierar väldigt, det beror på vad andra myndigheter gör, t ex om kvinnor avvisas eller ej. Mer indirekt- om kvinnor skulle behöva stöd i Sverige, vet vart de kan vända sig. Vi kan kontakta kvinnoorganisationer i hemländer om hur de ska stödja. Vi går i bränschen för att de ska betraktas som brottsoffer och ges skyddat boende. De flesta vill idag åka hem.
 - b) Vi har ett fall där man omhändertagit en flicka, det är en möjlighet. Utredningshem för ungdomar.
6. Väldigt lite info om det. Betraktas på något sätt inte som lika illa, utan mer självvalt på något sätt, fast det inte är det. Därför är det mindre känt.
 - a) Nej, det är samma linje.
7. Ja, det gör vi.
 - a) Vi träffar dem i vår uppsökande verksamhet, eller får det förmedlat av t.ex. polisen. Vi har inte följt någon från tillslag till avvisning.
 - b) 15-20, under en 4 års period.
 - c) Estniska de flesta (ryskättade), även från Litauen, Tjeckien och Slovakien, Moldavien och Polen.
 - d) Ingen under 15. 3-4 under 18
8. Det som socialtjänsten i Sverige kan erbjuda alla:
 - bistå kvinnorna med vård och stöd om de ska vittna
 - bistå dem om de åker hem
9. Det har varit så att vår organisation inte är förberedd för detta, det finns för lite kunskap i Sverige. Finns ingen handlingsplan. Det gäller att väcka frågan ordentligt. Kunskapen ökar, men vidden av det hela vet nog inte polis och andra inblandade.
10. Kvinnoforum. Kvinnojourer, både kommunala och frivilliga. Rädda Barnen. ECPAT. Stadsmissionen. Svenska kyrkan. Polisen.
11. a) Vi har kommit överens med sociajouren att ärenden ska gå genom dem. Se 10
b) Delar kunskap och enskilda ärenden. Senaste nytt. Andra organisationer kan vända sig till oss och få handledning och stöd om man vill veta mer och få tips och kontaktpersoner.
12. Våra egna organisationer-prostitutionsgrupperna. Frivilligorganisationer. Kvinnojourer. När det gäller hälsostöd- vet inte. Vi har kontakt med en hudklinik som vi kan kontakta för rådgivning och medicinsk hjälp. Det är annars ett bra sätt att börja en

kontakt, hälsoaspekten. Man måste informera om hur hälsosystemet ser ut i Sverige, det är inte känt för de utländska personerna hur det fungerar, att man kan få vård.

13. Vi har grunden, men vi måste samordna mer, samverka. Prostitutionsgrupperna var ensamma i detta först, sen blev det på något sätt mode i detta, alla jobbar med det. Det är dålig samordning och infospridning, det känns som att det är mycket slumpmässigt eller att det handlar om att känna rätt personer. Regeringen bjuder inte in oss till referensgrupper och dylikt, det borde de göra för man borde använda vår gedigna kunskap. Det bör vara en demokratisk process, vi har svårt att förmedla när vi inte får vara med. Det blir mycket dubbeljobb också, i EU och även i Sverige. Det borde finnas något ställe där informationen finns samlad, några som har uppdrag att hålla tentaklerna ute och samla information och mandat att samarbeta och trycka på. Skulle kunna vara på socialstyrelsen, eller något departement eller polisen eller specialtjänst eller att det är en samordningsgrupp från många olika ställen. Det är viktigt med ett barnperspektiv i allt.

14. Nej inget ytterligare.

15. Ja, om det visar sig att det skulle behövas mer, och samverkan naturligtvis.

16. Polisen i Göteborg. Kommunala Kvinnojouren i Göteborg, Kriscentrum för kvinnor- 031-3658709. Kvinnojouren Ada- 031-131166, 031-133577. Ideell kvinnojour- 031-453173. Cassandra- 031-140022. Polisen i Göteborg, någon som jobbar med prostitution, 031-7392000. Milvi Ålander, diakon i Svenska kyrkan- 0705-420869. Stadsmissionen Göteborg- 031-7553600.

Prostitutionsgruppen i Malmö

Intervju med Karin Pramberg, 2002-07-03
tel: 040-345936

1. Prostitutionsgruppen i Malmö
2. Box 8
3. Anställda av Socialtjänsten, kommunen Centrumdistrikten.
4. Uppsökande verksamhet i gatuprostitution.
5. Om vi träffar på någon i arbetet med gatuprostitution.
 - a) Ringer då utlänningspolisen.
 - b) nej
6. Nej
 - a) i gatuprostitutionen
 - b) i år 2 stycken. Det är ovanligt att de jobbar från gatan. För 4-5 år sedan var det vanligare, idag är det mer organiserat.
 - c) Baltikum. Zagreb.
 - d) ca 30 båda.
7. Det är det trista, inget alls. De avvisas.

8. Vi har inte så ofta de kvinnorna på gatan. Polisen tar hand om dem. Man har inte hittat på bra sätt att ta hand om de här kvinnorna.
9. Inte här i Malmö. Inte i hela Sverige.
10. Polisen. Prostitutionsgrupperna i Stockholm och Göteborg.
11. Nej
12. Att man tar hand om dem direkt, att det finns någon grupp som kommer in och stöttar de här kvinnorna. Att det är handplockade människor som kan detta. Till exempel kunde man utöka prostitutionsgruppernas verksamhet och utbildning.
13. Tagit fram strategier mot prostitution, det ska upp i kommunfullmäktige så vi får se vad som händer.
14. Ja gärna, om vi har resurser.
15. Nej, vet inte.
16. Det här med att man kriminaliserat köpet - då måste man öka de sociala resurserna för det har blivit svårare för kvinnorna, det är mycket mer våld mot kvinnorna sen det kriminaliserades. Man har inte tagit konsekvenserna av de lagar som skapats. Männen behöver också hjälp. Det finns inget sånt ställe i Malmö idag, eventuellt ska det öppnas, vi har lagt ett sådant förslag.

RFSU

Intervju med Katarina Lindahl, 2002-07-01
tel: 08-6920700

1. RFSU
2. Box 12128, 102 24 Stockholm
3. Frivilligorganisation
4. Jobbar med sexuell och reproduktiv hälsa. Genom opinionsbildning, klinisk verksamhet och utbildningsfrågor.
5. Ja, det kan man säga, genom att vi jobbar med prostitution dels i den allmänna debatten och på kliniken. Det finns inget specialdestinerat för barn.
6. Nej.
7. Ja
 - a) I den kliniska verksamheten och när vi arbetar utomlands
 - b) Nej, inte särskilt många. Ett fåtal.
 - c) Vet ej
 - d) Vet ej

e) Vet ej

8. Psykoterapeutiskt arbete. Remitteringsmöjligheter.

9. Kan inte svara på det.

10. Kvinna till Kvinna

11. Nej. Kvinnoforum. Samarbetar kring opinionsbild och rättighetsfrågor.

12. Nej

13. Psykologiskt stöd från terapeuter, även socialt stöd och juridiskt stöd behövs. Samhället ska se till att detta finns, genom se till att det finns institutioner för detta. Kvinnorna ska kunna stanna kvar och gå till rättegång om det behövs. Det måste finnas möjligheter till omhändertagande och skydd. För det finns idag ingen självklar instans. För barn blir det livslånga trauman, de är mer utsatta och behöver mer hjälp.

14. Nej

15. Samarbete är intressant, men det handlar om resurser och det ska vara i frågor vi har erfarenhet av. Det är farligt att skilja trafficking från andra frågor, vi måste se att det handlar om sexualitet.

16. –

17. Nej

Rikskriminalpolisen

Intervju med Kajsa Wahlberg, besvarad via e-post 19/8

Rikskriminalpolisen
Box 122 56, 102 26 STOCKHOLM
Myndighet

Polisiär underrättelse- och utredningsverksamhet samt även operativa åtgärder.

Ja:

A) Kriminalunderrättelsetjänst, skriver årliga rapporter till Regeringen, deltar i internationellt polissamarbete, anordnar seminarier och konferenser för polis och åklagare, biträder de lokala polisdistrikten i förundersökningar mm

B) Se svar från Sofia Ask

Nej

Nej

10. Socialtjänsten, Unga Kvinnors Värn, Kvinnoforum, ROKS, Kvinna till Kvinna.

11.

a) Ja, se svaret på fråga 10

b) Genom att bjuda in ovan organisationer till möten och konferenser som Rikskriminalpolisen anordnar. Även spontant kunskapsutbyte per telefon, fax och mail. Socialtjänsten och Unga Kvinnors Värn har ställt upp med kost och logi åt kvinnor som vittnat och biträtt i förundersökningar rörande koppleri mm.

12. Bara diskussioner men inget konkret. Kanske en fråga för Socialstyrelsen.

13. Socialt och hälsomässigt stöd till kvinnorna behövs men det är en fråga för Socialstyrelsen/ Socialdepartementet.

14. Aktiviteter, stöd och resurser till trafficking offer behövs men är inget som polisen kan erbjuda. Polisen ska däremot kunna informera om den hjälp som finns att få.

15. Rikskriminalpolisen kan tänka sig att samarbeta kring uppstart av någon verksamhet avseende socialt stöd till trafficking offer.

16. IOM, International Organization of Migration.

17. Polisen behöver hjälp med se till att de kvinnor som utsatts för trafficking kan återvända till hemlandet och tas emot där på ett säkert sätt.

Där spelar kontakter med frivilligorganisationer och polisen i kvinnornas hemländer en stor roll. Det vore viktigt med uppföljning av kvinnorna efter eventuell rättegång och hemkomst. Många frågar vad som händer med kvinnorna efteråt, men vi har inte resurser att följa upp dem.

Rikskriminalpolisen, Roteln för Särskilda Objekt

Intervju med Sofia Ask , besvarad via e-post 19/8

1. Rikskriminalpolisen, Roteln för Särskilda Objekt

2. Box 12256, 102 26 STOCKHOLM

3. Polismyndighet (Nationella och Internationellt ansvar)

4. Uppdaga brott

Nya trender

Modus

Stödja andra polismyndigheter

Utbilda

Utveckla samarbete med andra myndigheter inom och utlands.

Vidareutveckla det digitala referensbiblioteket (innehållande barnpornografi)

Kontakt med NGO

5.

a) Ja, vi försöker att på olika sätt hitta barn. Och på och på sätt komma på olika vägar att hindra gärningsmännen.

- b) Ja, vi har börjat med ett nära samarbete med migrationsverket för att på det sätt komma att förhindra att barn blir utnyttjade och lurade. Informera och utbilda poliser så dom skall våga se. Föreläsa för olika organisationer.
6. Nej, vi arbetar med barn, det vill säga under 18 år.
7. Både ja och nej, Vi påträffar många barn som är utsatta för trafficking, men dessa finns på bilder och dessa försöker vi sända till de land vi tror bilderna kommer från. Det finns sedan också olika kontaktannonser ute på Internet som vi kommer i kontakt med. Dom flesta är under 18år.
8. -
- 9.-
10. Socialtjänst, Migrationsverket, sedan finns det många andra myndigheter samt frivilliga organisationer.
11. Arbetar just nu med Socialdep och Näringsdep. för att kunna komma fram till hur många barn och vad kan man göra i framtiden.
12. -
13. Jag tror att man måste försöka samordna, det är nu många projekt på gång och olika myndigheter och NGO är inblandade. Man skall inte uppfinna hjulet igen.
14. Nej, inte mer än som har lagts på oss som myndighet.
15. -
16. -
17. Många frågor går in i varandra och är det så att jag har svarat för lite så kan ni ringa mig.

Rikskvinnocentrum för kvinnor som misshandlats och våldtagits (RKC)

Intervju med Barbro Posse, Besvarad via e-post 13/8

1. Rikskvinnocentrum för kvinnor som misshandlats och våldtagits
2. Akademiska sjukhuset, 751 85 Uppsala
3. Sjukhusklinik, nationellt resurs- och kompetenscentrum för frågor som rör misshandel och våldtäkt
4. Att skapa modeller för ett gott omhändertagande i hälso- och sjukvården av kvinnor som utsatts för misshandel och våldtäkt
Att utbilda och informera inom kompetensområdet mäns våld mot kvinnor
Att bedriva forskning orsaker till och effekter av mäns våld mot kvinnor
5. Nej Om nej: a) Nej
6. Nej
7. Nej hittills inte.
10. Känner du till någon annan organisation som stödjer offer för trafficking?

11. Inte specifikt traffickingoffer
12. Politiska uttalanden, Rikspolisstyrelsens verksamhet
13. Psykosocialt stöd, terapi, skydd
14. Inte för närvarande.
15. RKC är verksamt inom hälso- och sjukvården fr a i det akuta skedet.
16. Svårt att veta vilka ni redan kontaktat
17. -

ROKS

Intervju med Ireen von Wachenfeldt, 2002-08-05

tel: 08-4429930

1. ROKS
2. Birger Jarlsgatan 10 (besöksadress)
Box 19517, 104 32 Stockholm
3. Riksorganisation för alla kvinnojourer, 130 stycken.
4. Partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation. Arbetar mot våld och förtryck av kvinnor och för kvinnors frigörelse.
5. Ja
 - a) Ordnar konferenser och lyfter frågan på olika sätt. Hade förra året en konferens om porr och prostitution som var inriktad på trafficking. Med i Jämställdhetsrådet och tar upp frågor, även med i Nationella rådet, tillsatt av regeringen. Vecka 47 varje år hålls en aktionsvecka om porr och prostitution, då sker olika aktioner där även trafficking tas upp i olika workshops och konferenser. Trafficking är alltid med på agendan. Arbetar även med informationsspridning, till socialtjänsten bland andra, tar reda på de senaste lagändringarna och svarar på remisser. Detta förmedlas vidare, tillsammans med erfarenheter från alla kvinnojourer. ROKS har även utbildningar som hålls internt och externt. Alla kan köpa kurser och kursmaterial.
 - b) Nej, inte direkt. Men är ute och informerar i skolor, och anlitas då av kommunerna.
6. Inte speciellt mycket, förutom att det förekommer.
7. Ja
 - a) På olika sätt. En del kvinnor som får kontakt med andra kvinnor kan på så sätt få reda på kvinnojourerna och ta kontakt. Andra (som blivit gravida) hänvisas till exempel genom barnavårdscentralen till kvinnojourer
 - b) Det är svårt att säga siffror, men bara i kvinnojouren i Karlskoga har man under våren haft tre fall.
 - c) Två av dessa var från Thailand, och en ifrån Vietnam.
 - d) De var 19 respektive 22 och 32.

8. Skyddat boende. Stöttning och hjälp. Vi har ju 2-års regeln, många slängs ut av sina män innan 2 år har gått, och de kan då få stanna hos oss, och kanske få rätt att stanna i Sverige. Vi har även kontakt med andra, som socialtjänsten och olika myndigheter. Vissa vill ju också åka tillbaka och då kan vi hjälpa dem med det. Vi kan även hjälpa dem komma in i utbildning, lära sig svenska och ordna eget boende.

9. Att de blivit misshandlade och utnyttjade, de är som förbrukningsvaror, och har utsatts för sexualiserat våld. Har mest positiva erfarenheter, vi har många gånger hjälpt till att ge kvinnorna en nystart. Upplever inga direkta problem.

10. Vet inte riktigt, kvinnojourerna är spjutspets på detta.

11.

- a) Socialtjänsten i vissa kommuner, där det finns ett gott samarbete med kvinnojourerna. Där finns ofta också ett gott samarbete med polis, vårdcentraler, sjukvården och brottsofferjouren.
- b) Hjälper kvinnorna i deras kontakter, och har utbildningar för andra organisationer och myndigheter. Vi slåss för att vi ska få vara med på alla utbildningar, för att de som möter de här kvinnorna ska kunna hjälpa dem som utsätts, och kunna ställa de rätta frågorna. (t ex hos mödravården)

12. Att få alla som jobbar med att möta kvinnor och barn att gå på konferenser och ta del av utbildningar om trafficking och våld. ROKS har mycket material. Det finns mycket material, men det viktiga är att det styrs från politikerhåll, de måste ha informationen, den måste komma från toppen och förmedlas ut i alla led, annars händer det ingenting.

13. Det är nödvändigt att satsa pengar på projekt om upplysning och utbildning. Ämnet måste in i alla utbildningar, redan från grundskolan, och naturligtvis i utbildningar som socionomutbildningen. Det måste också lyftas upp på dagordningen hos alla politiker. Det behövs särskilda aktiviteter för barn, för med dem måste man jobba på ett annat sätt, det behövs agerande och uttryckande och stödgrupper. Lek, teater och rollspel kan vara viktigt, såna saker som skurits ned på i skolan på senare tid

14. Vi har det här att vi utbildar våra jourer hela tiden, och att vi ställer de frågor som andra inte ställt. Vi har en nordisk kvinnokonferens 6-8 september.

15. Vår roll skulle vara då att kanske få hjälp med att stötta kvinnojourerna att söka medel för att ha en sådan verksamhet, att få ekonomiskt stöd att utbilda mer och påverka politiker att ge stöd för den här verksamheten.

16. Eva Engman, kvinnojouren i Luleå, 0920-224469 och 070-3624469. Projekt hos polisen som jobbar med utredning av trafficking.

17. Bra projekt det här, det är viktigt att vi är många som jobbar med att synliggöra trafficking!

Riksrevisionsverket, RRV

Intervju med Meta Boethius, 2002-07-01
tel: 08-690 4504

1. RRV
2. Box 450 70, 104 30 Stockholm
3. Myndighet under regeringen

4. Revision. Finansiell revision och effektivitetsrevision.

5. Nej. Men i vissa projekt har det hänt. Exempel på projekt: migration och samverkan i gränskontroller. I det sistnämnda var trafficking ett av tre teman.

6. Nej
7. Nej

10. Inte på rak arm. I andra länder som de baltiska staterna. I Sverige förstås socialtjänst och polis.

11. Socialtjänst och polis. Näringsdepartementet. Har talat på USA:s ambassad om projektet. Det mesta av detta samarbete kommer som utflöde av projektet om gränskontroller. Sprida information och diskutera.

12. Organisationer för invandrarkvinnor har det.

13. Samverkansprojekt mellan NGO:s och offentliga organ som polis och socialtjänst. Detta bör finnas särskilt där detta är ett stort problem, som i Norrland, Stockholm och i södra Sverige. Man måste hitta på något sätt att stoppa det, och för detta krävs internationell samverkan, med samarbete kring andra länders lagstiftan och utveckling. Gränskontrollerna är också viktiga i detta. Europasamarbete är mycket viktigt. För barn måste det till ännu starkare åtgärder, för att de är så sårbara.

14. Nej

15. Det är inte vår uppgift. Vi ska granska jämställdhet, och det går att utveckla så att det kan finnas möjlighet därigenom.

16. Gränspolis, tull. Arlandatullen och gränspolisen.
Kustbevakningen- regionchef är Marie Hafström, sitter i Karlskrona. Regionchef östra regionen är Kjell Larsson som sitter i Nacka.
Gränspolis Patrik Pettersson sitter i Nynäshamn.
Länspolismästaren för polismyndigheten i Skåne, Hans Wranghult.
Ystad Färjeterminal, Ystad polisen- Lars Berg
Sturup, Ystad polisen-Tommy Eikedal
Migrationsverket-Anders Westerberg sitter i Malmö. Torsten Torstensson sitter i Norrköping
Tullen- chef tullverket gränsskyddsverksamhet- Sven-Peter Olsson,
Tommy Persson sitter i Stockholm

17. Nej. Svårt och angeläget. Man får inte glömma bort männen som köper.

Rädda Barnen, pojkmottagningen

Intervju med Olof Risberg, 2001-08-12
tel: 08-6989000

1. Rädda Barnen
2. Torsgatan 4, 107 88 Stockholm
3. NGO, Barnrättsorganisation

4. Bistånd i form av stöd till samarbetsorganisationer i världen. Vi har ca 30 kontor i världen. Vi hjälper till med ekonomiskt stöd och kunskaper och idéer på olika nivåer, både mikro och makronivåer. Vi jobbar även med lobbying och attitydförändring gentemot politiker och lagstiftare. Förändringsarbete är ett bra ord för det vi gör. Jag personligen arbetar med pojkar som är offer för sexualbrott och pojkar som begår övergrepp och även barnens familjer.

5. Ja
 - a) Samarbetar med IOM- International Organisation on Migration, och vi stöttar systerorganisationer, som Salvati Copi (Rädda Barnen på rumänska). Vi har även samarbete med organisationer i Estland, Lettland och Litauen. Det är viktigt att man är noggrann med hur man definierar trafficking, så att man ser att det inte bara handlar om prostitution, utan det finns alltid faktorer bakom, såsom fattigdom. Exempelvis i Rumänien har vi arbetat med flickor som utsatts för trafficking, och där var det så att de gav sig iväg frivilligt för att de trodde de skulle arbeta på barer i Italien och tjäna stora pengar, medan de i själva verket hamnade på långtradarfik i Moldavien där de tvingades att prostituera sig, och inte fick några pengar alls.
 - b) Riktat sig till barn. Utomlands har det ibland varit svårt att dra gränsen, när det kommer 22-åringar som behöver hjälp.

6. Ja, det har jag hört, men bara utomlands.

7. Ja, vi kan göra det, och vi har gjort det utomlands, det största materialet kommer från Rumänien, men i Sverige har vi inte mött några fall av trafficking. De barn som kommer hit idag tas hit av sina föräldrar, eller av socialtjänsten eller polisen, och ibland även av släktingar. Men det är ändå intressant att diskutera hur lagstiftningen ser ut, skulle man kanske kunna använda LVU för de här barnen istället för att de blir häktade och sen utvisade?

8. Om vi får in något fall kan vi erbjuda behandling, psykoterapi. Visionen är att vi kan verka för ett helhetsperspektiv, vi vill gärna samverka med socialtjänst, polis och Migrationsverket.

9. Det är svårt att svara på eftersom vi inte har haft några fall. Men jag kan tänka mig att det är långsiktigheten, det här är ingenting man löser med några samtal, utan det är ett långsiktigt ansvar där det krävs stöd på många plan- bostad, skola, sysselsättning, attityder och familjestöd. Det är viktigt att man ser de här personerna som offer.

10. Nej

11. Ja

- a. IOM, Daphne, SIDA, Salvati Copi och Kvinnoforum
- b. genom dialog, vi utbildar, handleder och stöder i det kliniska arbetet. Trafficking är dock ett ganska nytt ord.

12. Vi har skrivit mycket. Det finns också material från världskongressen i Yukohama. Julia O'Connell Davidson har skrivit om prostitution.

13. Dels behövs stöd och projekt i de delar av världen där det här kommer ifrån. Sen behövs uppsökande mottagningar. Flyktingförläggningar kunde till exempel vara ett ställe där man kan stöta på personer som utsatts för trafficking, och då borde man söka upp dessa personer, de ska inte behöva leta själva. Man borde också se över lagstiftningen- hur ska brottet rubriceras? När det gäller barn måste man ha lite mer koll på helhetsperspektivet. Det är nog viktigt att barn får se att det är andra barn som utsatts också, att det inte är så att de sitter där i väntrummet med enbart vuxna. För personalen är det viktigt med tydligt fokus.

14. Nej, inte mer än det vi gör. En dröm är att stötta organisationer i andra länder, och öppna mottagningar i St. Petersburg bland annat, och hjälpa flickorna innan de åker iväg.

15. Javisst, men det måste förankras hos generalsekreteraren och styrelsen. Men jag som medarbetare vill det, gärna med socialtjänst och migrationsverket.

16. Landstingets psykiatri i Umeå. Polisen i Söderort är man hade "gyllene ratten", Lone Kallias.

17. Nej.

Sabinaprojektet, Kris och traumacentrum, Danderyds sjukhus

Intervju med Anna Rydmark Venegas, 2002-08-019
tel: 08-655 50 00

1. Sabinaprojektet, Kris och traumacentrum, Danderyds sjukhus
2. Kris och traumacentrum, Danderyds sjukhus, 182 88 Stockholm
3. Behandlingsenhet
4. Sabinaprojektet är en verksamhet som finns sedan april 2001 och vars huvudmål är att förbättra omhändertagandet av kvinnor som kommer till Sverige som flyktingar och som utsatts för sexuella övergrepp. En stor del av dessa övergrepp har varit en del av tortyr, polisövergrepp eller övergrepp av andra maktgrupper eller har skett i krig, sk institutionaliserat sexuellt våld. Vi försöker kartlägga var kvinnorna finns i samhället, pekar på att de finns och visar att de har djupa och svåra skador samt utarbetar effektiva och adekvata behandlingsformer.

5. Nej.

b) Nej. Man har inte delat upp det på det sätt man gör nu, trafficking är ju ett nytt begrepp. Ju mer man kommer in på detaljer vad det här handlar om, desto större chans finns det att göra något åt det, när man renodlar det i dess olika former. Hittills har vi inte gjort det.

6. Nej

7. Nej, det skulle i så fall vara om de dessutom utsatts för det vi tar hand om. Vi tror inte det, vi har inte identifierat någon, men det betyder ju inte egentligen att vi inte har mött någon.

8. Erbjuds psykoterapi i enstaka fall inom Kris och Traumacentrum

9. -

10. Nej.

11. Nej, det är inte vår målgrupp. Har varit på konferens i våras, när traffickingprojektet startade för de nordiska och baltiska länderna. Vi är öppna för samarbete.

12. Den här kampanjen som startade (se fråga 11)

13. Om jag pratar som barnmorska, dvs personal i öppenvårdsarbete, tror jag inte längre på kampanjer, eller projekt som bara löper 1-2 år utan att verksamheten därefter har en möjlighet att permanentas. Man måste bygga upp en verksamhet där man direkt möter och behandlar respektive målgrupp. Endast då kan man samla på sig allt bredare erfarenhet och kunskap för att snabbare och bättre identifiera och hjälpa kvinnor som varit/eller fortsätter att vara offer för olika typer av våld eller övergrepp. Ett mycket stort problem är att just hitta och kunna identifiera dessa kvinnor eftersom vi vet att de sällan söker direkt hjälp utan irrar runt bland olika vårdgivare och söker för diverse fysiska och psykiska åkommor utan att bli bättre. Jag har stor respekt för specialkunskap och erfarenhet av praktiskt arbete och anser att det borde finnas enheter där man just kan samla erfarenheter av direkt arbete med kvinnor offer för trafficking liksom kvinnor offer för sk institutionaliserad sexuellt våld som är vår målgrupp i Sabina –projektet. Meningen med dessa aktiviteter är att man dels kan utarbeta lämpliga behandlingsformer för kvinnorna och dels fungera som kunskapsbank, d v s som informerande och rådgivande instans till alla de instanser inom vård och sociala myndigheter som kan tänkas komma i kontakt med kvinnorna i olika situationer.

14. Vi planerar ju att göra aktiviteter med Terrafem, att visa på kvinnors utsatthet.

15. Vi kan inte göra det i Sabinaprojektet. Men vi är uppmärksamma och håller dörrarna öppna.

16. Terrafem, och alla kvinnojourerna.

17. Det behövs en permanent verksamhet som driver de här frågorna, det får inte duffas ut på korta projekt! Se svar på pkt 13.

Sveriges Kvinnojourers Riksförbund, SKR

Intervju med Ann-Marie Tung, 2002-06-24

Tel: 08-6426401

1. Sveriges Kvinnojourers Riksförbund
2. Bondegatan 40, 2 tr, 116 33 Stockholm
3. **Medlemsförening. Medlemmar är kvinnojourer och andra som jobbar mot mäns våld mot kvinnor. NGO**
4. Ta hand om kvinnojourer direkt, serva dem med utbildning, information och hjälpa till med organisationsfrågor. Lobba för frågorna och framföra den erfarenhet som kvinnojourer har.
5. Ja, inte direkt. På jordnivå jobbar de som möter kvinnor när de blivit traffickade och på riksförbunds nivå kan vi komma med den erfarenhet vi har i traffickingfrågor, exempelvis som medlem i traffickinggrupperna på jämställdhetsenheten. Har berört frågan när det gäller utbildning, hur situationen ser ut och i juridiska frågor.
6. Ja. Men vet inte statistik. Vi träffar inte de i prostitution, utan de som blir köpta som fruar och aupairer.
 - a) de söker upp oss
 - b) Vet ej
 - c) I den afrikanska gruppen har vi sett .
 - d) Definitivt över 18
7. Nära samarbete med HOPP som arbetar mot incest och övergrepp på barn. Känner därför till fall.
8. Inte så mycket stöd. Vill utbilda vår jourkvinnor mer och ha mer samarbete med andra aktörer, med polis och rättsväsende tex.
9. Finansiella- det finns inte resurser. Vill ha specialjourer i utsatta områden där man kan ta hand om traffickade kvinnor med hjälp av skyddat boende, där kan man även reda ut det juridiska. För som det är nu skickas de hem snabbt och då kan de inte vittna, och man tappar bort dem. Det behövs alltså pengar, och även direktiv på vad vi ska göra med de här kvinnorna. Dessa direktiv bör komma från regeringsnivå. Idag har de ju inte uppehållstillstånd eller någonting.
10. HOPP, ECPAT, Kvinnoforum, BELLAS VÄNNER, Rädda Barnen, SIDA (utomlands)
11. Egentligen inte i dagsläget. Förutom som arbetet i referensgrupp. Projektledare för regeringens jämställdhetsenhet är Gunilla Ekberg. Kvinnoforum, ROKS, Departement-justitie och politiska kvinnogrupper som S-kvinnor, vänstern och centern. SAMS, ECPAT, Prostitutionscentrum, Bellas Vänner.
12. Nej. Projektgrupp i regeringen, ledd av Gunilla Ekberg. Jobbar på flera nivåer, dels med torskarna och dels med utbildning av t.ex. migrationsverket, polisen, rättsväsendet, tullen. Med kvinnors egen hälsa är det ingen som jobbar med.

13. Ett ställe där de kan vara. "Uppsamlingställe". Man får tid att förstå vad man har varit med om. Det ska finnas terapi så de får möjlighet att återgå till normalt liv, och då är ju frågan om de ska göra det i Sverige eller utomlands. De bör få möjlighet att stanna kvar. Att vittna mot dem som utfört brottet gör de bara om de får uppehållstillstånd, annars åker de och vi får inte tag i problemet här. Man bör också ha nära samarbete med organisationer i hemlandet- kommunikation och hjälp så att de kan få terapi i hemlandet. För barn behövs de specialprojekt eftersom de behöver väldigt mycket hjälp. Man måste hitta ett hem till dem, eller om de åker tillbaka till hemlandet se till att de får stöd där.

14. Vanliga planer, att utbilda några jourer så att de är specialjourer för traffickade kvinnor. Har ej sökt pengar för det än, men pratat om det.

15. Ja

16. HOPP- 08-6440355, Paula Heljestrand. Bellas Vänner- ideell förening för ex-prostituerade kvinnor 090-182720, Umeå, Janna och Jenny. Jourer att kontakta i Malmö: 040-301113, Evy Svensson, Ingrid Fredriksson, 040-301118

17. Nej

Socialdepartementet

Agneta Björklund, besvarat per e-post, 2002-08-27

1. Socialdepartementet
2. 103 33 Stockholm
3. Department

4. Regeringen arbetar aktivt inom flera områden (UD, Justitiedepartementet, Näring bl.a.) för att motverka trafficking. Inom Socialdepartementet har arbetet i första hand varit uppföljningsarbete efter de båda världskongresserna mot kommersiell sexuell exploatering av barn. Sverige tog 1998 fram en handlingsplan mot KSEB som uppdaterades inför den andra världskongressen i Yokohama i december 2001. I enlighet med den tillsatte regeringen i februari en arbetsgrupp med uppgift att samla kunskap om sexuell exploatering av barn i Sverige. Arbetsgruppen har under sensommaren påbörjat sitt arbete. Den skall arbeta i två år.

Socialdepartementet deltar i olika interdepartementala arbetsgrupper som på olika sätt behandlar frågor om människohandel.

Den kommunala socialtjänsten har enligt socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får skydd, hjälp och stöd i utsatta situationer. Detta innebär att i praktiken bör socialtjänsten vidta åtgärder för en person som kommit till Sverige genom människohandel.) I vilken utsträckning detta sker bör bli klarare genom det arbete som arbetsgruppen om kunskap om sexuell exploatering av barn genomför. Samverkan mellan myndigheter och enskilda organisationer och mellan professioner är

oundgängligen nödvändigt för att kunna ge ett bra stöd.

Inom ramen för samarbetet mellan östersjöstaterna har Sverige under åren 1998-2001 lett ett projekt för att ho politiker och höga beslutsfattare förankra ett multidisciplinärt tillvägagångssätt mellan berörda. En arbetsgrupp inrättades inom Socialdepartementet och i samarbete med Norge har arbetet bedrivits med sikte på att inrätta en särskild enhet för barnfrågor inom sekretariatet för Östersjöstaternas råd. Ett nätverk har bildats i kompetenshöjande syfte mellan beslutsfattare och hög administrativ personal, samt att sprida specialistkunskap mellan experter i regionen. Hemsidan The Child Centre for Children at Risk in the Baltic Sea Region erbjuder möjligheter till interaktivt samarbete mellan barnspecialister i regionen.

Socialtjänstförvaltningen Stockholm Uppsökarenheten

Intervju med Agneta Borg, 2002-08-06

tel: 08-50825651

1. Uppsökarenheten, del av socialtjänstförvaltningen.
2. Uppsökarenheten, Socialtjänstförvaltningen, 106 64 Stockholm
3. Myndighet

4. Uppsökande arbete på olika sätt, både ute på gator och i andra organisationer, såsom landstingets olika enheter, polisen mm. Att jobba med ungdomar i risk, hemlösa, missbrukare och prostituerade. Socialsekreterare finns på landstingets avgiftnings och tillnyktringsenheter och hos polisen och häktet.

5. På det sätt att vi jobbar med prostituerade
 - Uppsökning på gatan
 - Genom prostitutionscentrum
 - Genom spiralprojektet
 - En grupp som arbetar med pojkprostitution
 - Nätverk om pojkprostitution i Stockholm
 - Stockholms nätverk om prostitution
 - Nordiska prostitutionsnätverket
 - Svenska prostitutionsnätverket
- b) Grupp som är riktade mot ungdomar, samt att det finns en annan lagstiftning.

6. Nej. Har hört rykten från dem som jobbar med pojkprostitution, men det finns inget konkret. Skulle vi träffa män som utsatts för trafficking har vi kontakt med mansorganisationer, såsom Noaks ark.

7. Ja
 - a) De har själva sökt hjälp för att komma ifrån, eller så har det gått genom polisen som hör av sig till oss om de gör tillslag mot en bordell.
 - b) Ett par kvinnor från Baltikum, fem kvinnor under det senaste året, eller ett och ett halvt. Vi har även träffat på några på Malmskillnadsgatan från Östeuropa, som vi

inte kunnat prata med då de inte velat, eller så har det ringt på deras mobil och de har sprungit därifrån.

- c) De var från Litauen och Estland.
- d) Mellan 20-25
- e) Ingen under 18 år vad vi vet.

8. Inte så himla mycket. Försöka se till att de har det någorlunda värdigt tills de skickas hem. Det har varit diskussioner om vem som ska betala. När polisen vill behålla någon för en utredning så vill de att socialtjänsten ska betala medan socialtjänsten tycker att de då ska betala själva. Med värdigt menas att om en tjej är kvar länge för förhör kan hon få nattboende, möjligheter till samtal och sociala aktiviteter, som att bada eller så. Vi kan även ordna provtagningar och läkarbesök, fast det egentligen inte finns någon organisation eller några pengar för det. Men om de ska ha recept så blir det genast krångligt.

9. Skulle behövas en klar organisation, vem står för vad, vem betalar vad? Det blir tungt när man måste bråka med andra organisationer som polis osv. Detta beror också på hur lagar och förordningar ser ut. Till exempel med landstinget, att man ska vara skriven här för att få vård osv. Annars ser inga direkta problem eftersom det är i en sån liten omfattning. Trafficking är ett fenomen som inte finns i lagstiftningen. Det är ingen ovilja, men det finns ingen beredskap. Regelverket funkar inte på det här för det är inte skrivet utifrån att det här är ett fenomen som kan uppstå i Sverige.

10. Kvinnoforum. Ecpat. De olika prostitutionsgrupperna i Göteborg och Malmö. Polisen, Kajsa Wahlberg och den delen som jobbar aktivt med det här. Departement som diskuterar frågan. Ingår i manliga nätverket, och de skulle kunna hjälpa till om de stötte på det här, Noaks ark, Mansjouren, SUMP. Nätverk om prostitution, här ingår till exempel polisen i södertörn, färjetrafiken.

11. Alla de organisationer vi samarbetar med i vår vanliga verksamhet.
b) Det sker på regelbunden basis, vissa ställen dagligen.

12. Kvinnoforum, förr förra året. ECPAT rapport. Departementsfråga, ett departement ringde oss och ville diskutera frågan och vi bjöd då in två till, detta var inför att Sverige skulle vara ordförandeland i EU. Det är vanligt med hearings, möten och diskussioner, från politiskt håll är man inte omedvetna om problemet, och svårigheterna kring hur det ska hanteras.

13. Det gäller så få personer. Men man måste åtminstone lösa, avsätta en viss summa pengar för stöd, hjälp och boende. Vems ansvar det är inte viktigt, men det kan vara en pott som kan ligga under något departement så det inte blir så komplicerat, och den kan då alla ta av då man får ett fall. Annars kan det bli så att man inte vill se det för att man vet ju att annars blir det så jobbigt om man måste ta tag i det. Det är ju ett nytt fenomen och politiker vill hellre prata om hur man hindrar trafficking i utlandet. Det är också frågan om alla ska stanna i Sverige, det är kanske inte bra för dem eller Sverige. Vissa vill hem. Man borde då stödja dem ekonomiskt om de åker hem, så att de får psykolog hjälp och terapi i hemlandet. Eftersom det är så få fall är det ju inga summor det handlar om. När det gäller barn är de ju ännu mer utsatta. Man kommer inte hitta många barn utsatta för trafficking eftersom det organiseras av någon, exempelvis en hallik och de är då svårare att hitta. Man kan inte ha en organisation som är beredd för få fall. Om man har en bas för pengar, då löser det sig på individnivå.

14. Nej. Vi har inga pengar så vi ingår i de olika mötena och arbetsgrupperna. Vi fortsätter arbeta som vanligt.

15. Ja det gör vi redan nu. Självklart.

16. Carolina har fått det.

17. Nej

Socialstyrelsen

Intervju med Annika Eriksson, 2002-07-01

tel: 08-555 530 00

1. Socialstyrelsen
 2. 106 30 Stockholm
 3. Statlig myndighet
 4. Tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård. Primär medicinsk tillsyn av verksamhet och sjukvårdspersonal. Social tillsyn. Tillsyn inom hälsoskydd, smittskydd och medicinteknik. Uppföljning och utvärdering. Kunskapsförmedling. Utveckling och utbildning. Statistisk samordning inom den sociala sektorn. Epidemiologisk övervakning av hälsa och välfärd med hjälp av hälsodataregister.
 5. Relaterade till prostitution.
 - a) Kartläggning av prostitutionen i Sverige, följa prostitutionens utveckling och utbredning i Sverige
 - b) Barnprogram rör alla barn som far illa. Har med barnperspektiv i allt vi gör
 6. Nej
7. Nej
10. Rikskriminalpolisen, Rikspolisstyrelsen, Kvinnoforum, ROKS, SKR, Kommuner, Frikyrkor och annat, Bellas Vänner, ECPAT
11. När det gäller prostitution.
 - a) Rikskrim ansvarar för trafficking. Prostitutionsgrupper i landet. Prostitutionscentrum.
 - b) Informationsutbyte. Deltar i varandras konferenser som talare.
12. Prostitutionsgrupper, Prostitutionscentrum och Kvinnoforums rapporter.
13. När kvinnor upptäcks skickas de tillbaka till sina hemländer, försöksverksamhet där de får vara kvar, eller att stödja dem socialt och hälsomässigt i sina hemländer. Krävs kurativt, socialt och hälsomässigt stöd. Detta kan göras av ideell kraft och kommunal och myndighetskraft. Ideella organisationer viktiga för dessa kvinnor är ofta rädda för myndigheter. Vad gäller barn måste man utgå från deras behov.

14. Vi jobbar inte på det viset. Barnverksamheten jobbar brett för alla barn som far illa. Vi har haft utbildningsdagar för prostitutionsgrupperna rörande uppsökande arbete i inomhusmiljöer.

15. Viljan finns, men det är frågan vilket mandat och prioriteringar vi har.

16. –

17. Prostitutionsuppdraget ingår i det stora kvinnofridsarbetet som jag är projektledare för. Sammantaget har uppdraget om prostitution inom detta utgjort en liten del, enligt anvisningarna från regeringen. Det vi har i uppdrag om prostitution är att fortlöpande följa prostitutionen, d v s kartläggning. Detta har vi också gjort: hittills en gång och en andra är på gång. Utöver det egentliga uppdraget har vi genomfört bl.a. workshops för prostitutionsgrupperna. Vi håller också på med en informationsbroschyr till socialtjänsten om prostitution, även om detta arbete har fått ligga i träda under våren p g a diverse akutuppdrag från regeringen som hamnat på mitt skrivbord (hedersrelaterade brott mm.) Av det tilldelade anslaget för kvinnofridsuppdraget har prostitutionsdelen fått proportionerligt det i särklass mesta.

Svenska Kommunförbundet

Intervju med Fredrik Lundkvist, 2002-08-20
tel: 08-772 41 00

1. Svenska Kommunförbundet
2. Hornsgatan 20, 118 82 Stockholm
3. Intresseorganisation. Kommunerna är medlemmar på frivillig basis, och alla är medlemmar. Ger rekommendationer till kommunerna.
4. verka som intresseorganisation för kommunerna. Remissinstans. Arbetsgivarorganisation och motpart mot de fackliga organisationerna. Arbeta med kommunal verksamhet, ge stöd till kommunerna. Expertkonsultorganisation.
5. I dess vidaste bemärkelse, genom jämställdhetsfrågor. Vi anser att kroppsintegritet är viktigt, och här kan man säga att trafficking ingår. Vilket ansvar har kommunerna, som socialtjänsterna i vidare bemärkelse? Även frågor om skolan, som sexualundervisning. Ger stöd till kommunerna i dessa frågor. Vi har två personer som arbetar med jämställdhetsfrågor.
6. Nej
7. Inte specifikt. Jobbar med organisationer i Kazachstan som arbetar med det.
10. Många kvinnojourer, även socialtjänsten och polisen.
11. Har inget organiserat arbete att stödja traffickingoffer, och därför ej uttalat samarbete om det.

12. Jämställdhetsutskottet levererar rapporter om det. European Women's Lobby tar fram underlag om trafficking. Politiska partier arbetar med det i olika utsträckning.

13. Försöka slå mot efterfrågan i västvärlden, att man köper sex och handlar med människor. Det måste vi arbeta mot. Det handlar om kön, makt och jämställdhet. När det gäller barn kan jag inte den frågan. Men det är viktigt att ha ett feministiskt perspektiv för att förstå trafficking och att kunna åtgärda.

14. Nej

15. Det beror på hur det ser ut, framförallt om det kan handla om utveckling av hur kommuner jobbar med jämställdhetsfrågor, och hantera frågor om kön och makt på ett konstruktivt sätt.

16. Bellas Vänner

17. Nej, jag tror inte det. Vi har inget organiserat tänkande kring trafficking.

Svenska Kommunförbundet

Intervju med Qaisar Mahmood, ansvarig för introduktion och integrationsfrågor, frågor rörande den kommunala verksamheten, 2002-08-02
tel: 08-4527100

1. Svenska Kommunförbundet
2. Hornsgatan 20, 118 82 Stockholm
3. Är en intresseorganisation. Kommunerna är medlemmar på frivillig basis, och alla är medlemmar. Ger rekommendationer till kommunerna.
4. Bevaka kommunernas intressen, den kommunala självstyrelsen och finansieringsprincipen, samt att ge kommunen service, t ex i tolkningsfrågor om lagen. Ska även stödja samverkan mellan kommunerna, exempelvis genom konferenser.
5. Nej, vi bedriver ingen insatsverksamhet. Är en intressebevakande organisation gentemot staten.

b) nej

6. Nej
7. Nej
10. Nej.
11. Kvinnoforum, Socialtjänsterna i kommunerna.
12. Nej
13. Nej

14. Generellt kunskapshöjande, öka medvetenheten i samhället. Bygga nätverk som kan stödja på lokal nivå, inom den lokala verksamheten, t ex socialtjänsten och inom landstingets verksamhet. För kvinnor respektive barn behövs det olika projekt när de vänder sig till individer, men de generella insatserna till hela samhället kan vara gemensamma.

15. Nej, det ligger inte inom våra verksamhetsuppgifter.

16. Kan jag inte svara på

17. För att få en helhetsbild av Kommunförbundets verksamhet bör ni intervjua någon som arbetar med jämställdhetsfrågor, på den arbetsgivarpolitiska sidan, Fredrik Lundqvist tel 08-4527627. Länsstyrelserna är också intressanta, de har regeringens uppdrag att bygga upp tjejcentra, och främst de i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Sveriges Kvinnolobby

Intervju med Anna Lena Mellquist, Besvarad via e-post 20/8

1. Sveriges Kvinnolobby
2. Norrtullsgatan 45, 1 tr., 113 45 Stockholm
3. NGO, Paraplyorganisation för svensk kvinnorörelse (ca 40 medlemsorganisationer med ca 1,4 miljoner kvinnor som medlemmar)

4. Vår verksamhet utgår ifrån CEDAW-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor – samt handlingsplanen som antogs vid FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking 1995. Prioriterade områden är

- Kvinnor och ekonomi
- Kvinnor och hälsa
- Kvinnor och representation

I valet arbetare vi t.ex. med en kampanj ”Kryssa för en kvinna”.

I övrigt har vi representanter på Johannesburgkonferensen, vi har representation i EWL och vi samarbetar med våra medlemsorganisationer runt om i Sverige, med nationella, europeiska och internationella myndigheter och organisationer mm

5. Vi skriver motioner till EWL, vi har med frågan i vårt dokument till Johannesburgkonferensen, vi deltar i arbetsgrupper, vi debatterar och försöker Påverka på många olika sätt.

b) Finns det olika/andra aktiviteter för barn under 18 års ålder?

Nej vi är en paraplyorganisation för kvinnoorganisationer så någon specifik verksamhet för barn under 18 år har vi inte. Men vi menar att om kvinnor får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda så är det självklart en direkt koppling till att deras barn får det bra!

Om nej: a) Har ni någonsin haft några antitraficking aktiviteter?

Ja som vi angav ovan. Motionsskrivning, uttalanden, deltagande i nationella och internationella nätverk och arbetsgrupper samt samarbete med de av våra medlemsorganisationer som arbetar med frågan på ett mer konkret plan.

6. Ja.

Om ja: a) Nej, vi är en kvinnoorganisation som arbetar för kvinnors rättigheter.

7. I vårt kvinnopolitiska arbete kommer kvinnor/medlemmar i vår organisation i kontakt med kvinnor som varit offer för trafficking. Men som organisation blir svaret Nej

10. ROKS, SKR.

11. Ja våra medlemsorganisationer.

b) Genom att samarbeta med att skriva motioner, debattartiklar, internationella påtryckningar när vi är ute i olika sammanhang.

12. Ja Jämställdhetsdepartementet, prostitutionscentrum i Göteborg, Malmö och Stockholm, polisen i Stockholm har särskilda poliser som arbetar med detta, på kvinnojournerna runt om i landet, Nettverk Nord, ROKS konferens om Sexslavhandel i februari 2001 (boken/rapporten finns att beställa hos ROKS www.roks.se) vårt dokument till Johannesburgkonferensen, en del politiska partiers kvinnoorganisationer arbetar aktivt med frågan. Säkert har jag glömt massor.

13. Projekt? Det behövs beslut om att kvinnor skall få stanna i Sverige om de är förda hit av gärningsmännen, De skall få en bostad, hälso- och sjukvård, socialt stöd av olika myndigheter och kvinnonätverk, samt att de skall få en rättegång för att få upprättelse genom att gärningsmännen döms. Ekonomiskt stöd och möjlighet till utbildning. Om de kan och vill åka hem efter rättegången skall vi ta hand om dom på bästa sätt under tiden fram till rättegången och sedan se till att de kommer hem på ett bra sätt...

14. Nej inte för tillfället utöver det nationella arbetet som vi deltar i på seminarier osv som Gunilla Ekberg ansvarar för vad gäller Baltikum och Norden.

15. Vi har inte resurser att som paraplyorganisation starta upp någon sådan verksamhet idag, men vi är alltid intresserade av verksamheter som gör kvinnors liv bättre och mer jämställt och tittar alltid noga på de inbjudningar vi får att delta och samarbeta i olika frågor riktade till kvinnor.

16. Bland NGO är det nog kvinnojournsrörelsen i form av främst ROKS. 2001 under EU ordförandeskapet anordnade ROKS en stor internationell konferens om prostitution och trafficking med underrubriken Sexslavhandel, rapporten i form av en bok finns att beställa på ROKS.

17. Jag tror att i stort sett alla kvinnoorganisationer är beredda att på något sätt engagera sig i frågan. Vi är medvetna om att det kan vara våra döttrar nästa gång. Dessutom handlar det mycket om mäns makt över kvinnor och kvinnors kroppar. För att inte tala om att det är de rika männen från de rika länderna som köper fattiga kvinnors kroppar från de fattiga länderna. Rik man köper fattig kvinna. Skall det aldrig ta slut???

Terrafem

Intervju med Bernardita Nuñez, Besvarad via e-post 6/8

1. Terrafem
2. Box 891, 101 37
3. NGO
4. Stöd till flickor och kvinnor utsätts för sexualiserade våld

5. Ja, jourtelefon
6. Nej
7. -
10. Nej
11. -
12. Nej
13. Mötesplats och skyddad boende

14. Ja, vi tänker fortsätta med jourtelefon
15. Ja
16. Finns det någon ytterligare organisation som vi bör kontakta?
17. -

Utrikesdepartementet

Intervju med Malin Hansson, 2002-07-02
Tel: 08-4051000

1. UD, ASO
2. 103 39 Stockholm
3. Departement, myndighet.

4. Verkställa svensk utrikespolitik.

5. Ja. Arbetet sker på flera olika sätt.
 - a) Började jobba mot människohandel för 2 år sedan, då startade Asien och Europasamarbetet, ASEM, som är en dialog mellan länder i Asien och Europa, totalt 25 länder. Målet var att en handlingsplan skulle antas av länderna, 10 länder har antagit den. Det finns även ett nytt regionalt samarbete – EU-Afrika dialogen som siktar mot att en handlingsplan ska antas och uppmärksamma frågan. 2003 kommer ett toppmöte att hållas och man planerar att anta handlingsplanen då. Man håller även på med kartläggning av hur människohandeln ser ut. Sverige stöder och finansierar projekt i OSSE och Stabilitetspakten.
 - b) UD framarbetar regleringsregler, som hur SIDA ska arbeta, exempelvis att de särskilt ska beakta kvinnor och barn i människohandel. Man utarbetar strategi för hur Sverige genom utvecklingssamarbete ska arbeta mot människohandel för att förbättra kvinnors och barns situation.
 - c) Politiker tar upp människohandel som prioriterad fråga i möte med andra ministrar.
 - d) Samarbetspartners förutom de ovan. ILOS, ILOIPEC vill eliminera allt skadligt barnarbete, och i detta ingår barn i prostitution och i människohandel. UNICEF. UD har även utarbetat strategier för barn som blivit sexuellt utnyttjande.

6. Nej

7. Nej

10. I Sverige har sammankallat referensgrupp, flera från SIDA och Kvinnoforum, Kvinna till Kvinna, Rädda Barnen- man har träning för dem som rehabiliterar dem som utsatts.

11. Rädda Barnen, SIDA, Kvinnoforum. ASEM går bland annat ut på hur man ska stödja offren för trafficking. I Thailand och Filippinerna mer vana av detta Vill involvera fler organisationer som arbetar med detta, och knyta fler organisationer till oss. Göra kartläggning av hur det ser ut i Europa, vilka organisationer arbetar med detta, vilka problem upplever de, hur kan organisationerna samarbeta med myndigheter för att hjälpa offren. Utveckla samarbetsformer.

12. Kvinnoforum, seminariet 6/9. Näringsdepartementets jämställdhetsenhet - kampanjen om stöd för offren, startade i maj. Baltikum och Norden, gemensam kampanj 8 länder samt nationella kampanjer. Man vill se på hur man kan hjälpa offren. Gunilla Ekberg på Näringsdepartementet, vill förändra attityder, riktat mot män.

13. Direkt stöd- psykosocialt och hälsa och juridiskt och ekonomiskt. Stödet ska ges på språk som de förstår, stöd med vad de vill. Reintegrering och repatrieringen- ska de till annat land eller varifrån de kommer- höra vad de vill. När det gäller barn är frågan om de vill och *kan* åka tillbaka, man måste vara lyhörd. Det krävs utbildning så att kvinnorna kan komma in i arbetslivet, detta oavsett om de åker tillbaka eller inte, för anledningen till att de blev traffickade blir ju ännu större när de kommer tillbaka. Temporärt uppehållstillstånd till rättegången är över är en lösning. Man bör också titta på möjligheter att stanna.

14. Konferensen 2003. Repatriering och reintegrering.

15. Seminariet i mars 2003. Stort förberedelsearbete med kartläggning och samla in erfarenheter. Har redan samarbete.

16. Rädda Barnen- Ola Florin. SIDA- Inger Axell. Näringsdep- Gunilla Ekberg. Justitiedep- Erika Hemtke och Hedvig Trost.

17. Arbetet mot människohandel inom Sveriges utrikespolitik (ur PM 2002-0826, Malin Hansson)

- I det *regionala samarbetet mellan Asien och Europa* (ASEM) har Sverige initierat ett projekt mot människohandel som resulterat i att en handlingsplan för att bekämpa människohandel antogs av ASEM:s utrikesministrar förra året. Detta projekt har föranlett studier och seminarier i olika aspekter av frågan, och fungerat som en katalysator för en policymässig utveckling av frågan inom Sveriges utrikespolitik (mer information om projektet och de olika uppföljningsaktiviteterna finns bilagt).
- Inom ramen för *dialogen mellan Afrika och EU* har Sverige på motsvarande vis initierats ett projekt för att lyfta upp människohandel på den politiska agendan. Förhoppningen är att en handlingsplan mot människohandel skall antas vid nästa Afrika – Europa (EU) toppmöte i Lissabon våren 2003.

- **Sida stödjer** en rad insatser för att förebygga och bekämpa människohandel i särskilt drabbade regioner bl.a. på västra Balkan, i Baltikum, Öst- och Centraleuropa, Sydostasien och i Västafrika. Stödet har gått genom internationella organisationer som IOM, UNICEF och ESCAP, men även till enskilda organisationer som t.ex. Kvinna till Kvinna, Kvinnoforum och Rädda Barnen.
- Det svenska stödet till arbetet mot människohandel i **östra Europa** omfattar drygt 45 MSEK och går huvudsakligen till insatser som genomförs av IOM inom ramen för Stabilitetspakten för västra Balkan. Insatser stöds även i Baltikum, Ukraina, Moldavien och Vitryssland. I juni i år fattades beslut om en förstärkning av insatserna mot människohandel i NV Ryssland och omkringliggande länder.
- Sverige stödjer **OSSE/ODIHRs** arbete mot människohandel genom bidrag till en särskild projektfond för insatser på området. Likaså stödjer Sverige inom **Stabilitetspakten** för sydöstra Europa en särskild arbetsgrupp mot människohandel.
- **Anhörigkommitténs betänkande innehåller en översyn av utlänningsnämndens bestämmelser. Offren för människohandel måste få det stöd och rättsligt skydd de är i omedelbart behov av. I betänkandet föreslås möjlighet för tidsbegränsad uppehållstillstånd för offren, för att utredningar skall kunna genomföras och bevisningen förbättras. Det skall i vissa fall även finnas möjlighet för permanent uppehållstillstånd för offren föreslår kommittén.**
- **Inom ramen för Östersjösamarbetet kommer UD i samarbete med Socialdepartementet att arrangera ett seminarium om ensamkommande barn under hösten 2002. Seminariet kommer att fokusera på förebyggande åtgärder, återintegration samt på att utveckla bättre utredningsförfarande och koordinering mellan inblandade länder. Deltagande länder är bl.a. Ryssland och de Baltiska länderna.**
- För att fortsätta svenska ansträngningar för att bekämpa människohandel skall få mer långsiktig inriktning och institutionell förankring utarbetas på UD en **global strategi** för hur vi genom Sveriges utvecklingssamarbete kan bidra till att förebygga och bekämpa människohandel. Strategin behandlar problemet som i huvudsak ett fattigdoms- och jämställdhetsproblem. Rekommenderade åtgärder är en kombination av långsiktigt förebyggande arbete och uppföljande stöd till de som drabbas. Strategin kommer att färdigställas under hösten 2002 och förväntas återspeglas i en kommande proposition om Sveriges politik för global utveckling.

Bilaga IV

Intervjuformulär

4. Organisationens namn
5. Adress
6. Typ av organisation (myndighet, NGO, annat)
7. Vilka är organisationens huvudsakliga aktiviteter?
8. Arbetar er organisation med aktiviteter som är relaterade till antitraficking?
Om ja: a) Vilken typ av aktiviteter?
b) Finns det olika/andra aktiviteter för barn under 18 års ålder?
Om nej: a) Har ni någonsin haft några antitraficking aktiviteter?
9. Känner du till något om män (över 18) som har utsatts för trafficking?
Om ja: a) Har ni några särskilda aktiviteter för dem?
10. Träffar er organisation kvinnor och/eller barn som är offer för trafficking?
Om nej: Gå vidare till fråga 10
Om ja: a) På vilket sätt?
b) Hur många per månad (eller annan enhet) ?
c) Från vilka länder?
d) Vad är medelåldern på offren?
e) Hur många är under 18 respektive 15 år?
11. Vilket stöd kan ni erbjuda offren? (Finansiellt, legalt, socialt, psykologiskt, hälsomässigt eller annat)
12. Vilka är de huvudsakliga problem som er organisation möter då ni stödjer offren? (Strukturella, finansiella, organisatoriska, politiska eller annat)
13. Känner du till någon annan organisation som stödjer offer för trafficking?
14. Samarbetar er organisation med andra organisationer/institutioner i arbetet att stödja trafficking offer?
Om ja: a) Vilka?
b) På vilket sätt?
15. Känner du till något initiativ för att ge socialt stöd och hälsomässigt stöd till offer för trafficking i Sverige? (Seminarier, rapporter, politiska aktiviteter etc.)
16. Vilka projekt tror du behövs i termer av stöd för offer för trafficking, för kvinnor respektive barn?
17. Planerar ni några aktiviteter/stöd/resurser till trafficking offer?
18. Skulle ni vilja starta upp, eller samarbeta kring uppstart, av någon verksamhet avseende socialt stöd till trafficking offer?
19. Finns det någon ytterligare organisation som vi bör kontakta?
20. Vill du tillägga något?

Tack för din medverkan!

Bilaga V

Kvinnoforums projekt mot trafficking/människohandel

Kärnan i Kvinnoforums verksamhet sedan dess start 1988 har varit och är verksamhetsområdet "Kvinnor och Missbruk". Genom forskarnätverk, praktikernätverk, utbildningar, publikationer, utvärderingar och metodutveckling har Kvinnoforum utvecklat en unik erfarenhet vad gäller missbruksfrågor ur ett genderperspektiv. Det var inom ramen för missbruksarbetet som Kvinnoforum initierade de första projekten mot trafficking då kvinnor inom ramen för vår verksamhet klagade på den illojala konkurrensen av de "ryska kvinnorna".

Sedan 1997 har Kvinnoforum genomfört ett antal projekt mot trafficking av kvinnor och flickor i Östersjöregionen:

- 1997-1998, Studie om initiativ mot trafficking kring Baltikum, Ryssland och Vitryssland på uppdrag av UD.
- 1998-1999, "Crossing Borders against Trafficking in the Baltic Sea Region" med syfte att mobilisera organisationer, myndigheter och universitet i arbetet mot trafficking, bygga nätverk mellan dessa i Baltikum och Norden samt inhämta och sprida information om trafficking. I samarbete med en finsk och en lettisk organisation. Finansierat av EUs Daphne Initiativ och svenska UD.
- 1999-2000, "Training and Capacity Building Against Trafficking in the Baltic Sea Region". I samarbetet med 6 organisationer i Baltikum och Norden som genomfört seminarier i sina länder och lagt grunden till nationella nätverk mot trafficking. I Sverige bjöd Kvinnoforum in representanter från departement, polis, sociala myndigheter och enskilda organisationer till ett svenskt nätverk mot trafficking. Se www.qweb.kvinnoforum/swedish/trafficking. Finansierat av EUs Daphne Initiativ och svenska UD.
- 2000-2001, "Networking against trafficking" fortsatt nätverksarbete i Östersjöregionen. Kvinnoforum ordnar bla regelbundet lunchseminarier för det svenska nätverket. Finansierat av UD.
- 2001-2002 bl a "Genderutbildning" för och med Migrationsverket för att utarbeta metoder för handläggarna att bättre se och stödja kvinnor som kan tänkas vara offer för trafficking (Europeiska Flyktingfonden), samt ett samarbetsprojekt med den italienska organisationen Caritas med syfte att identifiera det sociala stöd som finns för offer för trafficking i åtta länder i Europa (EU/STOP II).
- 2002 Workshop för och med UNFPA för att utveckla strategier mot trafficking.
- 2002 Uppdrag för svenska UD om initiativet mot trafficking inom ramen för ASEM samarbetet (Asien-Europa).

Mer information finns på www.qweb.kvinnoforum.se/trafficking